

Översiktsplan för Leksands kommun 2014

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Augusti 2013

LEKSANDS
KOMMUN

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

INNEHÅLL

ARBETET MED NY ÖVERSIKTSPLAN	4
HUR SAMRÅDET HAR BEDRIVITS	4
Samrådsmöten	4
Sammanfattning av diskussion med elever i årskurs 4	5
Sammanfattning av diskussion med elever på gymnasiet	5
Chatt med allmänheten	6
INKOMNA YTTRANDEN	6
Sammanfattande kommentarer av återkommande synpunkter	6
- Jordbruksmark	6
- LIS-områden	6
- Trafik	7
- Kulturmiljövård	7
- FÖP Tällberg	7
- Övrigt	8
Lista med samtliga inkomna synpunkter	8
- Myndigheter	8
- Kommunala-/länsförvaltningar och bolag	8
- Föreningar, bysamfälligheter (C) och privatpersoner (D)	8
Samtliga inkomna synpunkter och kommentarer till dessa	10
- Myndigheter	10
- Kommunala-/länsförvaltningar och bolag	30
- Föreningar, bysamfälligheter (C) och privatpersoner (D)	38

ARBETET MED NY ÖVERSIKTSPLAN

Kommunfullmäktige gav i maj 2011 samhällsbyggnad uppdraget att påbörja arbetet med en ny översiktsplan för Leksands kommun. Översiktsplanen för Leksands kommun är en strategisk långsiktig planering för användning av mark och vatten där målet är ett attraktivt och hållbart samhälle.

Arbetet med att sammanställa planeringsunderlaget startades i maj 2011 av tjänstemän på samhällsbyggnad. Inför planarbetet har dialoger förts med kommunala förvaltningar och bolag och med grannkommuner. Diskussioner har förts med kommunbygderåden vid 5 tillfällen. Synpunkter har samlats in från byar där invånarna har sammanfattat respektive bys styrkor, svagheter och framtida planer.

HUR SAMRÅDET HAR BEDRIVITS

Förslag till översiktsplan godkändes för samråd av kommunstyrelsen den 11 december 2012 § 177. Översiktsplanen har varit utsänd för samråd (PBL 2010:900, 4 kap) från den 19 december 2012 till den 22 februari 2013. Berörda sakägare, markägare, remissinstanser och övriga berörda har beretts tillfälle till samråd genom utskick av samrådsinbjudan per post, via e-post samt annonsering i Leksandsbladet, Magasinet, Dalademokraten och Falu-Kuriren den 19 alternativt den 20 december 2012. Samrådshandlingen har varit utställd på i kommunhuset och på kommunens webbplats samt funnits tillgänglig på biblioteken i Leksand och Insjön, i Tempobutikerna i Plintsberg och Siljansnäs samt i Djura skola. Synpunkter har samlats in via e-post och brev och från allmänna samrådsmöten. Diskussioner har även förts med elever från årskurs 4 och gymnasiet. Synpunkter från speciellt yngre kvinnor har saknats under samrådstiden varför en allmän chatt infördes i slutet av samrådstiden i ett försök att nå dessa.

Samrådsmöten

Samrådsmöten för allmänheten ägde rum:

- 15 januari i Siljansnäs Sockenstuga
- 22 januari i Övermo bystuga
- 28 januari i Insjöns Teater
- 30 januari i Laknäs bystuga
- 7 februari i Plenisalén i kommunhuset

På dessa samrådsmöten närvarade totalt 262 personer, varav 31 % var kvinnor. Medelåldern bedöms vara runt 60 år. På samrådsmötena deltog Åke Sjöberg, Anna Ograhn, Elsie Ullbors och Karin Danielsson från Samhällsbyggnad och Anne-Lie Stenberg från Utskottet för Samhällsbyggnad alternativt Ulrika Liljeberg, kommunalråd. Synpunkter som framfördes och ämnen som diskuterades under samrådsmötena var bl.a:

Siljansnäs sockenstuga

Bevarandet av skolan, strandpromenad längs Byrviken, Västanvikslänken, cykelvägar till Noret (speciellt viktig över Fornbybanken), utveckling av Granbergets skidanläggning, röjning längs stranden mellan Hjulbäck och Trutsudde, bredbandsplaner, tillåta byggnationer längs stränderna, kommunikationer även på helger. Kommunens skötsel av egna marker ifrågasattes.

Övermo bystuga

Moskogslänken och byggnationer på Källberget, buller på Källberget, bevarandet av jordbruksmark, bevarandet av åkrarna på Åkerö, Limalänken, Sundet, igenväxning av ängs- och hagmarker, LIS-områden.

Insjöns teater

Stängningen av Insjövägen, väglänkarna, nya vägar, trafikstyrning, gång- och cykelvägar (GC-vägar), bredbandsplaner, kommunens skötsel av egna marker.

Laknäs bystuga

Utbyggnad av avlopp, bevara tågstoppet, otillräcklig MKB, GC-vägar och gatubelysning saknas, förhållandet omarrondering/ÖP, LIS-områden bäckar, byggnationer på åkermark.

Plenisalen i kommunhuset

Trafiklänkarnas prioritering, byggnationer mellan Källan och Heden, byggnationer längs älven, Noret som småstad, Hjortnåshedens planprogram, grannkommunernas utveckling i relation till ÖPn, IKEAs påverkan, ÖPns innehåll, styrning av Falutrafiken, lekplatser i Noret, bredbandsplaner, levande uteliv i Noret, södra Kåringbergets utbyggnad/friluftsområde.

Sammanfattning av diskussion med elever i årskurs 4

Två årskurs 4-klasser tyckte att det bästa med Leksands kommun är idrottsområdet, hockeyarenan, leksaksaffären, Sommarland, simhallen, ridklubben, sandbotten i Sundet, orienteringsklubben och slalombacken. I Leksand är det tryggt, samhället är litet, här finns skolor, bio, caféer, restauranger, sporthall, simhall, här kan man ha häst, naturen är fin och här finns skog och Siljan. Vackra platser är Japanska parken, Udden, kajen, stranden vid Åkerö, Gropen, strandpromenaden, Sjugare, Tällberg, Siljansnäs och Källberget.

Det sämsta med Leksand är att det är mycket trafik, skräpigt och klotter vid järnvägen. Det som saknas är vissa butiker, lyktstolpar, spelhall, köpcenter, cykelvägar, hundparker, fotbollsarena, miljöbilar och sjukhus. Fula platser är tågstationen, Allans sport, American Pizza, Japanska parken och alla parkeringar. Fritiden ägnas åt att spela fotboll, hockey eller innebandy, vara på musikskolan, på dansskolan, i stallet eller vara hemma och spela dator.

35 % av eleverna tror att de bor kvar när de blir äldre (i en villa, i mormor och morfars hus, i föräldrars hus, i lägenhet, i stort hus, på Noret, i Styr sjöbo i ett hus, nära stranden i en medelstor stuga i Styr sjöbo, i Torrberg, vid Moskogen.) 65 % av eleverna vet inte var de bor eller vill flytta från Leksand när de blir äldre.

Sammanfattning av diskussion med elever på gymnasiet

	Ja	Nej
Ska Vildmarksriket skyddas?	18	7
Ska åkrarna på Åkerö bebyggas	12	15
Ska det vara dagligvaruhandel (ex Ica) vid Statoil	9	17
Bor du i Leksand om 15 år	2	21

De flesta ville bo i en tätort eller nära en tätort för att det är lättare när man har familj att slippa skjutsa så mycket och lättare för barnen att träffa kompisar. De som inte bor kvar i Leksand bor i en storstad, ex Stockholm. Falun och Borlänge är inte något alternativ eftersom det inte går att plugga vidare där. Jobben finns i Leksand men inte utbildningen.

Leksand förknippas med hockey, Siljan och trygg miljö. Bästa platserna i Noret är platser där man kan sola, fika och äta glass som ex kajen, Solvändan och fontänen på torget. De sämsta platserna i Leksand är mörka, otrygga och fula områden som ex Udden, Brandmannen, Loppnor, American Pizza, torgkiosken, Konsumbanken, Lugnetskogen, vägen mellan Allans och Hemköp, Movägen och området vid ungdomsmottagningen.

Platser som saknas är platser där det rör sig mycket folk och där man kan slå sig ner med vänner, äta en sallad eller glass. Växter, träd, bänkar och blommor saknas liksom

shoppingbutiker, minigolf, bowling och dansställen. Kollektivtrafiken behöver förbättras med ökad turtäthet bla till Insjön och Siljansnäs.

Fritiden ägnas åt att fika med kompisar, träna på Leksandshallen (bla simning) och ishallen (konståkning, hockey), rida, spela fotboll och bada vid Barkdal och Åkerö.

Chatt med allmänheten

Den 21 februari infördes för första gången möjligheten att chatta (konversera över internet) med tjänstemän och politiker angående översiktsplanen. Chatten annonserades på kommunens hemsida och i Leksandsbladet och Magasinet den 20 resp 21 februari. 75 personer var inloggade under kvällen varav 39 lämnade åsikter. Synpunkterna gällde mest byggnationer på bl.a Åkerö samt trafikfrågor som Moskogslänken och Västanviksvägen. Falu-Kuriren och Dalademokraten skrev artiklar om händelsen.

INKOMNA YTTRANDEN

Under samrådstitiden inkom 93 stycken yttranden varav 4 stycken hade inget att erinra.

Sammanfattande kommentarer av återkommande synpunkter

- Jordbruksmark

Kommunens kommentar:

Tidigare föreslagna områden för exploatering på jordbruksmark vid Åkerö och Övermo tas bort. Kommunen anser att så länge marken brukas är den en viktig del av livsmedelsproduktionen. Tillgång till god jordbruksmark främjar även miljömålen avseende hållbara transporter (närproducerat = korta transporter). Om brukandet av marken vid Åkerö och Övermo upphör är det dock ett lämpligt område för utvidgning av tätorten. I planerade områden för bebyggelse utanför tätorterna, Laknäs – Östanhol, Sunnanäng – Hjortnäs och Häradsbygden undantas även här jordbruksmarken. Större delen av jordbruksmarken har därmed undantagits från exploatering.

För att möjliggöra tätortens utveckling är viss i anspråkstagande av jordbruksmark nödvändig mellan järnväg och riksväg norr och söder om norra infarten till Leksand. Det är nödvändigt att kunna erbjuda mark för småindustri, kontor och handel med bra kommunikationer. Idag råder brist på detta. Mötet med Leksand skulle vinna på att utformas med god arkitektur varför översiktplanen poängterar vikten av medveten gestaltning av byggnader i detta läge. För bebyggelse som föreslagits på jordbruksmark görs i planförslaget en redovisning av avvägning enligt 3 kap 4 § MB. Planen kompletteras också med ställningstagande för avvägning mellan bebyggelse och jordbruksmark i kapitlet "Bebyggelse" som ett stöd för bygglov och planering. Inför ev exploatering ska samråd ske med Lantbrukarnas riksförbunds (LRF) lokala förening samt brukaren av marken. Vid större exploateringar ska samråd även ske med organisationer och myndigheter som har intresse i frågan. Riktlinjer vid bygglov och detaljplaner kompletteras med detta.

- LIS-områden

Kommunens kommentar:

LIS-områden i jordbruksmark är borttagna längs bäckar och i Åkerö. Stora delar av jordbruksmarken undantas från LIS-områdena för lokorna i Häradsbygden. I södra delen längs Österdalälven och Ö-älven pekats ytterligare LIS-områden ut som bedöms vara lämpliga. Strandskyddsinventeringen utökas kring Ö-älven och kartorna kompletteras. I ett LIS-område ska allmänheten ha fortsatt tillgång till stranden och därför har kommunens ställningstaganden för stränder och strandskydd kompletterats med att

byggnation inom ett LIS-område alltid föregås av platsspecifik bedömning för att utreda eventuell påverkan på växt och djurliv samt allmänhetens nyttjande av området. En zon av några tiotals meter längs med stranden (gäller ej bäckar) och en passage från omgivningen till stranden ska tydligt avsättas beroende på topografi och övriga förutsättningar. Maximala sträckan mellan passager får inte överstiga 300 m.

LIS-området i Vildmarksriket har minskats till att omfatta fem mindre LIS-områden för att eventuellt möjliggöra för byggnation av enklare serviceanläggning med övernattningsmöjlighet för naturturism nära sjö och väg. Byggnaderna ska passa in i miljön och inte dominera. Grunden ska vara naturturism som inte baseras på motoraktiviteter så som snöskotrar, fyrhjulingar etc.

- Trafik

Kommunens kommentar:

Leksands kommun har för avsikt att utarbeta en trafikstrategi i samverkan med Trafikverket. Att kommunen tillämpar fyrstegsprincipen liksom studier av åtgärdsval i sitt kontinuerliga arbete med att förbättra trafikmiljön ska påpekas i översiktsplanen. Genom detta arbetssätt säkerställs att föreslagna åtgärder blir väl underbyggda och alternativa lösningar belysta. Dessa metoder kommer att användas i fortsatt arbete med väglänkar såsom Moskogslänken. Trafikverket påpekar vikten av att minimera antalet anslutningar mot allmän väg vilket även framhålls i översiktsplanen. Särskilt viktigt är detta mot riksväg 70 och 69 som är riksintressen och ingår i det nationella stamvägnätet.

I fortsatt dialog med kommunen har Trafikverket framhållit att man fortsatt bedömer det högst osannolikt att tidigare föreslagna nya väglänkar längs väg 938 (förbifart Västanvik) och 929 (Ullvi-Romma) kommer till stånd inom överskådlig tid. Trafikverket har för närvarande inga planer för dessa väglänkar och lämplig sträckning är osäker beroende på hur utvecklingen kommer att ske. Trafikverket har sedan tidigare föreslagit att kommunen tar bort vägkorridorer för dessa länkar i kommunens nya översiktsplan. Trafikverket stödjer ändå kommunens tanke att behålla några strategiska anslutningspunkter för att enklare kunna ansluta från byar vid en eventuell framtida byggnad av nya väglänkar. Text och kartor i revideras i överensstämmelse med detta. Vidare stödjer Trafikverket kommunens grundtanke att styra ut genomfartstrafik till riksväg 70 för att minska trafiken som passerar genom de centrala delarna av Noret och Åkerö. Moskogslänken och Limalänken tillsammans med förbättrade trafikplatser vid norra och södra infarten samt centrumutvecklingsplanen är åtgärder som syftar till att uppnå detta. Därför är det fortsatt viktigt att behålla tidigare vägreservat för Moskogslänken liksom att reservera mark för Limalänken.

- Kulturmiljövård

Kommunens kommentar:

Översiktsplanen kompletteras med att en kulturmiljöanalys bör tas fram för Noret för att förtydliga riksintresset och avgränsa värdekärnorna. Analysen bör särskilt belysa hur tätorten kan utvecklas utan att de kulturhistoriska värdena förloras. Även karaktärsbeskrivning för Häradsbygden, Hisvåla, Alvik, Almo och Björkberg tas fram som ska förtydliga riksintresset, ge exempel på typisk bebyggelseutformning och utgöra grund för framtida reglering av områdena.

- FÖP Tällberg

Kommunens kommentar:

Tällberg FÖP ändras inte på grund av den omfattande demokratiska process som legat till grund för planen. Om en ändring görs kommer säkerligen flera vilja göra ändringar.

- Övrigt

Kommunens kommentar:

Översiktsplanen kompletteras med två nya kapitel, "Miljökonsekvensbeskrivning för väglänkar och bebyggelse intill Natura 2000-område" och "Genomförande av översiktsplanen". Alla planförslag kompletteras med ett stycke om hur avvägningar har gjorts när allmänna intressen har ansetts vara motstridiga.

Planförslagskartan för bebyggelse kompletteras med antal uppskattade bostäder i respektive föreslaget bostadsområde.

Den allra östligaste delen av Leksands kommun utpekas som opåverkat område i enlighet med Rättviks och Falu kommuner.

Ett nytt stycke läggs till om gruvnäring i kapitlet "Grus- och bergresurser" där det belyses att kommunen är positiv till gruvverksamheter som kan skapa fler arbetstillfällen. Det är önskvärt att infrastrukturen kring eventuella framtida gruvor anläggs med så liten inverkan på omgivande miljö som möjligt och att befintligt väg- och elnät i första hand bör användas.

Lista med samtliga inkomna synpunkter

- Myndigheter:

A1	Länsstyrelsen 2013-03-11
A2	Trafikverket 2013-02-19
A3	Skogsstyrelsen 2013-01-25 (inga synpunkter)
A4	Borlänge kommun (inga synpunkter)
A5	Mora Kommun 2013-01-11
A6	Falu kommun 2013-02-21
A7	Rättviks kommun 2013-02-18
A8	Gagnefs kommun 2013-02-13

- Kommunala-/länsförvaltningar och bolag:

B1	Dalarnas museum 2013-02-19
B2	Svenska Kraftnät 2013-02-11
B3	Vattenfall 2013-01-14 (inga synpunkter)
B4	Leksandsbostäder 2013-02-28
B5	Dala Energi 2013-03-05

- Föreningar, bysamfälligheter (C) och privatpersoner (D):

C1	Hyresgästföreningen 2013-01-17 (inga synpunkter)
C2	Folkpartiet Liberalerna Leksand 2013-02-22
C3	Leksands Fågelklubb 2013-02-22
C4	Vänsterpartiet i Leksand 2013-03-04

Tätorten Leksand

- Åkerö / Jordbruksmark

C5	2013-02-22
D1	2013-01-08
D2	2013-01-14
D3	2013-01-16
D4	2013-01-28
D5	2013-01-29
D6	2013-02-02
D7	2013-02-11
D8	2013-02-14
D9	2013-02-18
D10	2013-02-20
D11	2013-02-21
D12	2013-02-21
D13	2013-02-21
D14	2013-02-22

D15 2013-02-22
D16 2013-02-22
D17 2013-02-22
D18 2013-02-23
D19 2013-02-22

- Noret

C6 Norets byalag 2013-02-22
D20 2013-02-25

- Trafik

C7 Friluftsförbundet 2013-02-21
C25 Lima by 2013-02-25
D21 2013-02-19
D22 2013-02-20
D23 2013-02-22
D24 2013-02-22
D25 2013-02-25

Tätorten Insjön

- Trafik

C8 Insjöns Intresseförening, Åhls hembygdsförening 2013-02-18
C9 Åhls sockenråd 2013-02-18

Tätorten Siljansnäs

- Trafik

C10 Näsbyggebyns bysamfällighet 2013-02-20
D26 2013-02-21

Tätorten Tällberg

- FÖP Tällberg

C11 Tällbergsbyarnas byaråd 2013-02-22
D27 2013-02-02
D28 2013-02-11
D29 2013-02-12
D30 2013-02-14
D31 2013-02-21
D32 2013-02-22

- Jordbruksmark

C12 Laknäs Östanhols byalag 2013-02-21
D33 2013-02-22
D34 2013-02-22
D35 2013-02-22

Utvecklingsstråket Leksand-Insjön

- LIS-områden

C13 Ytteråkerö by 2013-02-14
D36 2013-02-11
D37 2013-02-22

- Trafik

C14 Ytteråkerö by, Gärde by, Hagens by 2013-02-19
C15 Mjälgen, Gärde, Smedby, Västannor byar 2013-02-21
D38 2013-02-22

Utvecklingsstråket Leksand-Siljansnäs

- LIS-områden

D39 2013-02-19

- Trafik

C16 Västanviks och Karlsarvets byalag 2013-02-22
C17 Tasbäcks bysamfälligheter 2013-02-22
D40 2013-01-15

Utvecklingsstråket Leksand-Tällberg

D41 2013-02-14

- Jordbruksmark

C18 Sunnanängs bönder 2013-02-20
C19 Hjortnäs Sunnanängs byamän 2013-02-21
D42 2013-02-21
D43 2013-02-21

Byområdet Leksand norra

- LIS-områden

D44 2013-02-13

- Trafik

C20 Kullsbjörkens byalag 2013-02-22
D45 2013-02-25

Byområdet Leksands östra

- Trafik

C21 Ullvi by 2013-02-28
C22 Ullvi byamän 2013-02-07
C23 Rönnäs fjärdings byaråd 2013-02-25
D46 2013-02-22
D47 2013-01-21
D48 2013-02-12

Byområdet Leksand södra

- LIS-områden

D49 2013-02-22
D50 2013-02-22
D51 2013-02-22

Jordbruksmark allmänt

C24 LRF Leksand 2013-02-21
D52 2013-02-12
D53 2013-02-21
D54 2013-02-22
D55 2013-02-25

Samtliga inkomna synpunkter och kommentarer på dessa

Nedan följer alla yttranden med synpunkter samt kommunens kommentarer till dessa (kursiv stil) och vilka eventuella ändringar som har gjorts. De skriftliga yttrandena i sin helhet, med bilagor och kartor, finns tillgängliga på Samhällsbyggnad.

- Myndigheter

2013-03-11 Länsstyrelsen

Länsstyrelsen har för samråd mottagit rubricerad samrådshandling, daterad i december 2012. Berörda statliga myndigheter, grannkommuner och Region Dalarna har givits möjlighet att lämna synpunkter på samrådsförslaget inför länsstyrelsens yttrande.

ÖVERGRIPANDE SYNPUNKTER

Innehåll och arbetsätt

Befolkningen i Leksand har varit i stort sett oförändrad sedan 1990. Översiktsplanen bygger på en vision som ska ge förutsättningar för inflyttning av 150 invånare per år i

Leksands kommun fram till år 2040, vilket innebär en ökning med över 4000 invånare. Planen bör något mer analysera förutsättningarna för att realisera denna målsättning och konsekvenserna, miljömässiga och andra, positiva och negativa.

Kommunens kommentar:

För att klara försörjningsbördan med den allt stigande åldersstrukturen måste andelen arbetsför befolkning öka i en större grad inom de närmaste årtiondena. Genom föreslagna områden för ny bebyggelse samt förtätning i tätorterna och komplettering i byarna tillsammans med utbyggnad av infrastrukturen bedömer kommunen att förutsättningarna ges för önskad befolkningsökning. Den övergripande strategiska visionen kompletteras med en diskussion kring förutsättningar och behov. Respektive planförslag kompletteras med ett stycke om avvägningar mellan motstående allmänna intressen. Översiktsplanen kompletteras även med kapitlet "Miljökoneskvensbeskrivning för väglänkar och bebyggelse intill Natura 2000-område".

Planen förmedlar en stark vision av att ny bebyggelse ska lokaliseras till kollektivtrafikstråk och att man ska undvika att bygga på jordbruksmark. Detta är helt i samklang med Sveriges miljömål, Boverkets vision Sverige 2025 och Naturvårdsverkets färdplan 2050. Det är dock svårt att bedöma om planen kommer att leda till detta. I planen redovisas inga siffror över antalet möjliga nya bostäder, varken inom de utpekade föreslagna bostadsområdena eller på de många andra platser, där planen också bejakar nybebyggelse. Därmed framgår inte heller hur mycket bostadsbyggande som planen sammantaget ger möjlighet till, i förhållande till den önskade befolkningsutvecklingen, och vad som kan tänkas hända om invånarantalet inte ökar så mycket. En grund för en sådan analys skulle kunna vara hur efterfrågan på bostäder i olika typer av lägen sett ut under senare år, och vilka drivkrafter som styr valet av boendemiljö inom kommunen.

Kommunens kommentar:

Övervägande andel av sökta bygglov och förhandsbesked under 2000-talet ligger inom tätorter och utvecklingsstråk och stödjer därmed översiktsplanens utbyggnadsstrategi. Kapitlet Bebyggelse kompletteras med enkätundersökning som Region Dalarna har gjort angående livsmiljöer. Uppskattning av antal möjliga bostäder införs på planförslagskartorna för att ge en tydligare bild av hur målsättningen nås.

För att man ska kunna bedöma sannolikheten i att de utpekade bostadsområdena faktiskt blir bebyggda, behöver planen också innehålla något om genomförandefrågor. Det är viktigt att veta om utpekandet bara är att se som ett erbjudande till berörda fastighetsägare eller om kommunen har ambitionen att ta huvudansvaret för exploateringen. Detsamma gäller de områden som anges ha bristande VA-nät, där det bör framgå om kommunen har för avsikt att göra investeringar och i så fall när.

Kommunens kommentar:

Genomförandet av översiktsplanen redovisas i ett nytt kapitel. I de större planerade områdena för bebyggelse är kommunen till största del markägare och kommer att ta initiativet till framtida exploatering. Vad gäller vatten- och avloppsfrågor (VA) hänvisas till kommunens ställningstagande nr 6 i kapitlet Teknisk försörjning: "Dala Vatten och Avfall planerar att under 2013-2014 starta ett arbete med syfte att få en kommunal samsyn mellan kommunen och VA-huvudmannen gällande prioritering av var och i vilken takt VA-utbyggnad ska ske i kommunen. Planen ska också visa inom vilka områden det inte kommer bli aktuellt med kommunal VA-utbyggnad". Kommunens framtida investeringar för VA-utbyggnad utreds i VA-planen och lyfts in i genomförandeavsnittet för översiktsplanen.

Avsaknaden av siffror på tänkt exploatering i olika områden, gör det svårt att bedöma ifall det går att förena en exploatering med bevarande av värden, som finns inom områdena, eller om dessa utgör motstående intressen.

Kommunens kommentar:

Uppskattning av antal möjliga bostäder införs på planförslagskartorna.

Om det finns motstående allmänna intressen i ett delområde, ska översiktplanen innehålla en avvägning mellan dessa, utifrån förutsättningarna i det konkreta fallet. Det saknas i planen sådana avvägningar, t ex mellan bostadsbebyggelse och jordbruksmark/kulturmiljö, bostadsbebyggelse och trafik/farligt gods och mellan vindkrafts- och naturvårdsintressen.

Kommunens kommentar:

Respektive planförslag kompletteras med ett nytt avsnitt om avvägning mellan motstående allmänna intressen.

Kommunen har redan innan samrådshandlingarna sammanställdes haft ett ambitiöst samarbete med många grupper av kommuninvånare, vilket ger extra tyngd i bakgrundsbeskrivningarna av olika delområden. Det framgår dock inte hur köns- och åldersfördelningen sett ut bland dem som engagerat sig, och om en obalans i dessa avseenden hade behövt kompenseras genom riktade samråd med fler grupper. Av de byalag och andra föreningar, som finns med i kommunens sändlista, har t ex över 80% en manlig kontaktperson.

Kommunens kommentar:

En obalans i ålders- och könsfördelningen under samrådsmötena medförde att kommunen insåg behovet av att aktivt samråda med barn och ungdomar. Ett led i detta var att bjuda in en gymnasieklass till samrådsmötet i Plenisalen samt följa upp med ett diskussionsmöte. Dessutom genomfördes en chatt i slutet av samrådstiden i ett försök att nå yngre kvinnor. Sammanfattning av åsikterna redovisas i samrådsredogörelsens inledning. Andelen kvinnor och uppskattad medelålder av personer som deltagit på samrådsmöten läggs till.

Handlingarnas tydlighet

Planhandlingens text är mycket omfattande och det finns ingen samlad plankarta. Detta gör det svårt att överblicka kommunens ställningstaganden.

Kommunens kommentar:

Planhandlingen kompletteras med en samlad plankarta.

Uppdelningen mellan bakgrundsbeskrivningar och planförslag är tydlig, men beskrivningen skulle tydligare kunna fokusera på de problem som ligger till grund för ställningstagandena. Bland ställningstaganden avseende allmänna intressen och i planförslagsavsnitten återfinns såväl kommunens egna ställningstaganden, som bestämmelser i lagar och förordningar. De sistnämnda behöver inte redovisas i översiktsplanen. Om de finns med, bör de tydligt skiljas från kommunens ställningstaganden. Lag/förordningskrav kan aldrig föregås av "bör", vilket förekommer i flera fall.

Kommunens kommentar:

Ställningstagandena redigeras och förtydligas.

Det finns i planen beskrivningar av gällande rätt angående strandskydd, som är felaktiga eller så otydliga att de kan misstolkas. Om de ska finnas med i översiktsplanen, bör de vara korrekta och tydliga.

Kommunens kommentar:

Felaktigheter rättas till och rosa rutor med lagtext läggs till.

Bland de kommunala ställningstagandena finns det många som rör frågor, som kommunen generellt har svårt att styra, t ex skogsbruk och växtlighet i allmänhet. Det framgår inte om dessa kommentarer endast gäller kommunägd mark, om kommunen har planer på att inrätta kommunala naturreservat eller om kommunen ser andra sätt att utöva inflytande.

Kommunens kommentar:

Ställningstagandena förtydligas med att det är kommunens egen mark.

Planhandlingens små kartor är i många fall svårlästa och de innehåller inte tillräcklig information för att personer utan lokalkännedom ska kunna förstå och ta ställning till planens innehåll.

Kommunens kommentar:

Plankartorna kompletteras med orienteringspunkter och ortsnamn.

Till översiktsplanen hör en bilaga med strandskyddsinventering för LIS-områden, vilken också innehåller ställningstaganden. Det är otydligt att ställningstaganden om strandskydd redovisas på flera olika ställen. I vissa fall finns motstridiga uppgifter i bilagan och översiktsplanens huvudtext.

Kommunens kommentar:

LIS-områdena och ställningstaganden i översiktsplanen justeras så att de stämmer överens med "Strandskyddsinventering för LIS-områden i Leksand 2012". Delar av dokumentet förs in i översiktsplanen istället för att vara en bilaga.

Tabellerna över det, som boende angett som styrkor, svagheter respektive framtidsplaner inom sin kommun, är tydliga och lättlästa, och ger mycket intressant information. Synpunkterna från skolelever hanteras inte med samma systematik och respekt.

Kommunens kommentar:

Elevernas åsikter sammanfattas i inledningen av samrådsredogörelsen.

I planförslagstexten hänvisas till ett antal andra dokument, vilka ska följas vid tillämpningen av översiktsplanen, men bara vissa av dessa går att hitta på kommunens hemsida. Det är viktigt att samtliga dessa dokument finns tillgängliga i direkt anslutning till översiktsplanen, både under processen med att ta fram planen och sedan, då den ska tillämpas. Det är också viktigt att deras status i förhållande till översiktsplanen klargörs.

Kommunens kommentar:

Vid upprättandet av översiktsplanen var refererade dokument aktuella och inte i konflikt med översiktsplanen. FÖP Noret och FÖP Tällberg upphör att gälla när översiktsplanen är antagen. Dokumenten läggs ut på hemsidan i anslutning till översiktsplanen.

"Bebyggelse i Leksands Noret 1826-1979" och "Byar och fäbodan i Leksands kommun" ska vara vägledande till dess att nytt material har tagits fram.

De dokument, som enligt översiktsplanen ska ge anvisningar för byggande i förhållande till kulturvärden skulle behöva förnyas. Grundinventeringar är gamla och områdesgränser inaktuella. För att kunna utgöra ett modernt underlag behöver även sambanden i landskapet mellan bebyggelse, fornlämningar och äldre strukturer belysas och beaktas.

Kommunens kommentar:

Kommunen är medveten om att en uppdatering av modernt underlag för kulturmiljövård behövs. Därför står det med under kommunens ställningstagande för kulturmiljöer samt inom respektive planeringsområde. Det är viktigt för kommunen att Noret kan utvecklas som en småstad men att de specifika kulturmiljövärdena bevaras i ett samspel med det nya. Därför behövs en värdebeskrivning och vägledning som stödjer oss i det fortsatta arbetet med utvecklingen av Noret. Översiktsplanen förtydligas angående behovet av moderna underlag och kompletteras med en handlingsplan som redovisar en uppskattning när i tid kommunen har resurser att genomföra detta.

LÄNSSTYRELSENS SÄRSKILDA GRANSKNING

Riksintressen

Både när det gäller riksintressen för kommunikation och riksintresset för kulturmiljö inom Leksands Noret slås inledningsvis fast att riksintresset ej får hindra tätortens utveckling. Detta kan inte vara en generell utgångspunkt för hanteringen av riksintressen, utan översiktsplanen bör ange hur utveckling av tätorten ska ske för att riksintressenas värden ska kunna bibehållas. Att hänvisa till framtida gestaltungsprogram och karaktärsbeskrivningar räcker inte, utan översiktsplanen ska analysera målkonflikter och ge rekommendationer för bebyggelsen inom de berörda områdena.

Kommunens kommentar:

Skrivning angående att riksintresset för kommunikation och kulturmiljövård inte får hindra tätortens utveckling tas bort. Kommunens ställningstagande i kapitlet Kulturmiljöer förtydligas med hur riksintresset ska beaktas.

Kommunen är medveten om bristen av moderna kulturmiljöanalyser och som tidigare nämnts ska sådana tas fram i enlighet med handlingsplanen. Tills dess att materialet tagits fram ska tidiga samråd ske med kulturmiljövårdande myndigheter vid exploateringar inom riksintressen för kulturmiljövård. Översiktsplanen kompletteras med detta.

Lokorna i Häradsbygden, vilka utpekats som LIS-område, ligger inom riksintresse för både naturvård och kulturmiljövård. Samtliga utpekade lokor har även utpekats som områden av klass I i Naturvårdsprogram för Kopparbergs län. Förutom de värden som kommunen påtalar om kulturmiljö och hänsyn till de geologiska formationerna, står i Naturvårdsprogrammet att området nyttjas som rastlokaler för fågelliv höst och vår. Utpekandet som LIS-område är alltför generellt och saknar tillräcklig hänsyn i form av begränsning av var byggnation kan komma till.

Kommunens kommentar:

Stora delar av jordbruksmarken undantas från LIS-områdena för lokorna. LIS-områdena minskas ner betydligt och redovisas mer detaljerat.

Siljans omgivning omfattas, på grund av sina natur- och kulturvärden samt värdet för friluftsliv, av riksintresse enligt 4 kap miljöbalken och därutöver av riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. I lagen anges särskilda förbehåll för att utse LIS-område vid Siljan. Det ska framgå av översiktsplanen att särskild hänsyn ska tas vid exploatering av LIS-områden utmed denna sjö.

I planförslaget för Leksand-Siljansnäs har LIS-området i Räcksäl förtydligats med skrivning angående att särskild hänsyn ska tas vid exploatering vid Siljan. Området mellan Sunnanäng och Tällberg består till stora delar av ett odlingslandskap med mycket värdefull landskapsbild. Enligt rekommendationerna som översiktsplanen ger för utvecklingsstråket Leksand-Tällberg ska ianspråktagande av mark här ske med stor restriktivitet och ny bebyggelse bör inte lokaliseras till öppna lägen i landskapet. Det är därför motsägelsefullt att samtliga bäckar genom odlingslandskapet utpekats för LIS.

Kommunens kommentar:

Föreslaget område för bebyggelse justeras så att jordbruksmarken undantas. Föreslagna bäckar i jordbruksmark tas bort som LIS-områden.

Storängen i Tällberg är av riksintresse för naturvärden och det pågår diskussion med markägaren om att skydda området. Av plankartan för Tällberg bör tydligt framgå att hela Storängen ska få vara kvar.

Kommunens kommentar:

Planförslagkartan för Tällberg har kopierats från kartan för FÖP Tällberg. På grund av den omfattande demokratiska processen som föregick FÖP Tällberg anser kommunen att det inte är lämpligt att göra justeringar av kartan. På planförslaget Tällberg redovisas Storängen som naturreservat eller nyckelbiotop och ängs- och hagmarkenområdet söder därom som "Viktig öppen mark" respektive "Öppen helig mark" vilket innebär att det skyddas.

Många av Leksands byar och fäbodas är av riksintresse för kulturmiljön. Vissa av dem har redan juridiskt bindande skydd i form av områdesbestämmelser. För andra (Häradsbygden, Björkberg, Hisvåla) föreslås i översiktsplanen vissa insatser som stöd i bygglovhanteringen. Almo-Alvik är också ett område där insatser behöver göras. För samtliga dessa områden bör upprättande av områdesbestämmelser övervägas. Säkerställandet av riksintressena med PBL bör kombineras med pedagogiska insatser för att nå målet att ta till vara och nyttja värdefulla kulturmiljöer.

Kommunens kommentar:

Kapitlet "Kulturmiljöer" kompletteras med ställningstagandet: En karaktärsbeskrivning för Häradsbygden, Hisvåla, Alvik, Almo och Björkberg tas fram. Den ska förtydliga riksintresset, ge exempel på typisk bebyggelseutformning och utgöra grund för framtida reglering. Kommunen tillhandahåller redan idag skriften "Bygga i byar och på landsbygd" vid bygglovgivning utanför tätorterna.

Natura 2000-områden är av riksintresse enligt 4 kap 8§ miljöbalken, vilket bör redovisas på underlagskartorna.

Kommunens kommentar:

Lagparagrafen läggs till på underlagskartorna.

Miljö kvalitetsnormer

Miljö kvalitetsnormerna för vatten kommenteras endast i konsekvensbedömningen av planen, där det anges att planförslagen inte bedöms leda till överskridande. Översiktsplanen ska dock även behandla befintliga överskridanden. Det innebär att planen bör redovisa de yt- och grundvatten som riskerar att inte uppnå miljö kvalitetsnormerna samt ange hur kommunen avser att arbeta för att uppfylla åtgärdsprogram och förbättra vattenstatus.

Kommunens kommentar:

Ett stycke om miljö kvalitetsnormer läggs till i början av kapitlet "Miljö, hälsa och säkerhet". Även i kapitlet "Miljöbedömning" läggs ett stycke till om miljö kvalitetsnormer.

Mellankommunal samordning

För avrinningsområden som går över kommungränsen ska vattenförvaltningsarbetet (se ovan) ske i samarbete med berörd grannkommun.

Kommunens kommentar:

Inga mellankommunala samarbeten om vattenförvaltningsarbeten finns.

Länsstyrelsen noterar att Rättviks kommun önskar att Leksand reserverar den tidigare järnvägssträckningen mellan Falun och Rättvik för eventuell framtida återuppbyggnad och att Falu kommun önskar att det stora opåverkade området vid den gemensamma kommungränsen pekas ut även på Leksandssidan. Dessa frågor bör Leksands kommun ta ställning till i det fortsatta översiktsplanarbetet.

Kommunens kommentar:

Leksands kommun saknar intresse av eventuell järnväg mellan Rättvik-Falun eftersom sträckningen saknar samhällsnytta för kommuninvånarna. Ett stort antal fritidsboende längs sjöarna Brossen och Hyttsjön skulle drabbas eftersom järnvägsbanken används som enda körväg till områdena. I "Regional systemanalys 2008 Slutrapport för Dalarna" har det inte påvisats behov av återuppbyggnad av järnvägssträckningen mellan Falun Rättvik. Det är istället viktigt med enighet från alla kommuner rörande satsningar på kapacitetshöjande åtgärder längs Dalabanen.

Leksands kommun vill inte peka ut hela östra Leksand som opåverkat område.

Möjligheterna att utveckla vindbruk är begränsat i Leksands kommun p.g.a. riksintresse av väderradarstation och Vildmarksriket. Flera vindkraftverk finns redan i Sörskog varför kommunen inte vill begränsa möjligheterna för utveckling av vindbruk i närheten av Sörskog. Leksands kommun delar uppfattningen om att området öster om Fänrikbo ska betraktas som opåverkat område. Lungsjöån som är ett värdefullt naturområde rinner genom kommundelen. Text, karta och ställningstagande kompletteras med detta.

Hälsa och säkerhet

Angående transportleder för farligt gods anger översiktsplanen inledningsvis att dessa inte får utgöra hinder för tätorternas utveckling. Detta kan inte vara en generell utgångspunkt för hanteringen av transportleder för farligt gods, utan översiktsplanen bör ange hur utveckling av tätorterna ska ske för att riskerna med anledning av farligt gods ska bli så små som möjligt. Vidare anges att det inte transporteras något farligt gods på järnväg genom Leksands kommun. Vid planering intill järnväg är dock utgångspunkten att samtliga järnvägar kan komma att användas för transport av farligt gods.

Kommunens kommentar:

Ställningstagandet att utsedda transportleder för farligt gods inte får utgöra hinder för tätorternas utveckling tas bort. Meningen om att det inte i dagsläget transporteras farligt gods på järnvägen i kapitlet "Kommunikationer" tas bort. Kapitlet "Transporter av farligt gods" kompletteras med åtgärder som bör vidtas för att möjliggöra för exploatering i närhet av väg och järnväg.

Strandskydd

Det inte är förenligt med miljöbalkens 7 kap 18 e § att peka ut hela Vildmarksriket som ett LIS-område. Om det är nödvändigt att i detta område bygga någon anläggning närmare vattnet än 100 meter, kan komplettering med ett fåtal LIS-områden ske i framtiden, då man vet vilka skyddsformer som kommer att gälla inom Vildmarksrikets olika delområden. Anläggande av spänger, vandringsleder, slogbodas etcetera kan vanligtvis hanteras utifrån miljöbalkens 7 kap 18 c §, punkt 5.

Kommunens kommentar:

Hela Vildmarksriket utpekats som LIS-område ersätts med några mindre LIS-områden.

Att peka ut sammanhängande LIS-områden som är flera kilometer långa (Styrsjön samt Tunsta - Ahl-kilen), utan någon redovisning av hur allmänheten ska kunna nå stranden, är inte förenligt med miljöbalkens bestämmelser.

Det är olämpligt att i översiktsplanen slå fast hur många meter bred den fria passagen ska vara i LIS-områdena. Syftet med den fria passagen är att allmänheten ska kunna passera ogenerat samt att hänsyn ska tas till växt- och djurliv utmed stranden. Vad som är en lämplig bredd på passagen måste avgöras från fall till fall utifrån topografi, växtlighet mm, med propositionens "några tiotals meter" som grund.

Kommunens kommentar:

Ställningstaganden i kapitlet "Stränder och strandskydd" ändras till:

7. För att säkerställa strandskyddets syften ska byggnation inom ett LIS-område alltid föregås av platsspecifik bedömning för att utreda eventuell påverkan på växt och djurliv samt allmänhetens nyttjande av området.

8. För att tillgodose allmänhetens tillträde till stranden och skydda växt- och djurliv i strandzonen vid bebyggelse inom LIS-områdena (ej bäckar) ska alltid en zon av några tiotals meter längs med stranden och en passage från omgivningen till stranden tydligt avsättas beroende på topografi och övriga förutsättningar. Maximala sträckan mellan passager får inte överstiga 300 m.

Då LIS-områden pekas ut, bör kommunen ange vilken slags bebyggelse/verksamhet man tänkt sig i vart och ett av områdena och om man anser att byggnation ska föregås av detaljplan eller inte.

Kommunens kommentar:

Översiktsplanen kompletteras i planeringsområdena med vilken typ av bebyggelse som avses inom respektive LIS-område. Utgångspunkten är att byggnation ska föregås av detaljplan vid större oexploaterade områden såsom Räcksäl och Tunsta. I övrigt kan enstaka kompletteringar med bebyggelse ske via bygglovprövning.

Kommunen anger att byggnation inom LIS-områden ska föregås av en inventering av naturvärden. Det är lika viktigt att byggnationen föregås av inventering av hur området används av allmänheten (strandskyddets två syften).

Kommunens kommentar:

Ställningstagande ändras till: För att säkerställa strandskyddets syften ska byggnation inom ett LIS-område alltid föregås av platsspecifik bedömning för att utreda eventuell påverkan på växt och djurliv samt allmänhetens nyttjande av området.

De bäckar, som i bilagan "Strandskyddsinventering för LIS-områden i Leksands kommun" är numrerade 11, 17, 19 och 24 bör — utifrån de skäl som anges i bilagan — helt eller delvis utgå som LIS-områden.

Kommunens kommentar:

Bäckar/delar av bäckar och diken i jordbruksmarker, särskilt värdefulla bäckar och bäckar inom 100 m till Siljans stränder tas bort.

ÖVRIGA SYNPUNKTER ÄMNESVIS

Landskapet

Översiktsplanen redovisar inga mål för landskapskvalitet. Hur avser kommunen att bevara och/eller stärka landskapets kvaliteter i enlighet med Europeiska landskapskonventionen?

Kommunens kommentar:

Kommunen har förtydligat ställningstaganden i kapitlet "Landskapsbilden" i enlighet med Europeiska landskapskonventionen.

Odlingslandskapet

Exploateringen av jordbruksmark har ökat de senaste åren både i landet och i Dalarna. Dalarna tillhör de län där andelen av länets jordbruksmark som exploaterats under åren 2006-2010 varit störst och Leksand är den kommun i länet, som exploaterat högst andel av sin jordbruksmark (Se Jordbruksverkets rapport 2013:3 "Exploatering av jordbruksmark"). Detta har till stor del skett genom många mindre projekt, som tillsammans tagit 15 ha åkermark i anspråk under 2006-2010.

Kommunens kommentar:

Nästan hälften av den jordbruksmark som har tagits i anspråk för exploatering utgörs av området för trafikplats Insjön. Detta för att säkerställa riksintresset för riksväg 70 med säkerhetshöjande åtgärder. Bygglov på jordbruksmark har släppts fram där det ansetts vara naturlig förtätning av byar. Kommunen har bedömt att stora sammanhängande områden för jordbruksmark inte bör exploateras men i några enskilda fall har överprövande myndighet gett den enskild rätt enligt proportionalitetsprincipen.

Förutom att det i översiktsplanen ska finnas en avvägning enligt MB 3 kap 4§ för varje område där jordbruksmark föreslås bli bebyggd, bör planen även redovisa någon form av generella kriterier eller rekommendationer för de avvägningar som ska göras löpande då det inkommer önskemål om att bebygga åkermark. Att principerna, för när jordbruksföretagen har företräde framför bostadsexploatering och när jordbrukets intressen får vika i anslutning till exploateringsområden redovisas, gör att företagarna kan känna trygghet i utövandet, vilket ökar sannolikheten för att jordbruket ska finnas kvar. Vid tillämpningen bör termen brukningsvärd odlingsmark ses ur ett bredare perspektiv än ur rationaliserings- och avkastningssynpunkt, som låg till grund för den gamla klassificeringen A-C från 1970-talet. Dagens värderingar innefattar även det öppna odlingslandskapet och dess natur- och kulturmiljövärden, t ex att äldre by- och brukningsstrukturer riskerar att upplösas. Då LRF är en intresseorganisation, är inte samråd med denna inför exploatering tillräckligt för att tillfredsställa samhällsintresset av jordbruksmark.

Kommunens kommentar:

Tidigare föreslagna områden för exploatering på jordbruksmark vid Åkerö och Övermo tas bort. Kommunen anser att så länge marken brukas är den en viktig del av livsmedelsproduktionen. Tillgång till god jordbruksmark främjar även miljömålen avseende hållbara transporter (närproducerat = korta transporter). Om brukandet av marken vid Åkerö och Övermo upphör är det dock ett lämpligt område för utvidgning av tätorten. I planerade områden för bebyggelse utanför tätorterna, Lagnäs – Östanhol, Sunnanäng – Hjortnäs och Häradsbygden undantas även här jordbruksmarken. Större delen av jordbruksmarken har därmed undantagits från exploatering.

För att möjliggöra tätortens utveckling är i anspråkstagande av jordbruksmark nödvändig mellan järnväg och riksväg norr och söder om norra infarten till Leksand. Det är nödvändigt att kunna erbjuda mark för småindustri, kontor och handel med bra kommunikationer. Idag råder brist på detta. Mötet med Leksand skulle vinna på att utformas med god arkitektur varför översiktsplanen poängterar vikten av medveten gestaltning av byggnader i detta läge. För bebyggelse som föreslagits på jordbruksmark görs i planförslaget en redovisning av avvägning enligt 3 kap 4 § MB. Planen kompletteras också med ställningstagande för avvägning mellan bebyggelse och jordbruksmark i kapitlet "Bebyggelse" som ett stöd för bygglov och planering. Inför ev exploatering ska samråd ske med LRF samt brukaren av marken. Vid större exploateringar ska samråd även ske med organisationer och myndigheter som har intresse i frågan. Riktlinjer vid bygglov och detaljplaner kompletteras med detta.

Ängar och betesmarker

I kommunens ställningstaganden för naturmiljöer punkt 6 står att stor restriktivitet ska gälla vid exploatering av ekologiskt värdefulla ängs- och hagmarker enligt länsstyrelsens ängs- och hagmarksinventering. Denna inventering innehåller mycket värdefullt material, men den genomfördes under åren 1988-1990, d.v.s. för 25 år sedan. Länsstyrelsen har senare, under åren 2002-2004 med kompletteringar fram till 2012, genomfört en ny ängs- och betesmarksinventering. Inventeringen finns registrerad i Jordbruksverkets databas TUVÅ, och bör användas som ett underlag i planarbetet.

Kommunens kommentar:

Kartmaterialet uppdateras med värdefull ängs och hagmark från TUVÅ. Eftersom flertalet platser för ängs- och hagmarker är mycket små har dessa ersatts med punkter på kartorna som finns infällda i översiktsplanen.

Kommunikationer

Fyrstegsprincipen som metod för att lösa trafikproblem nämns ingenstans i översiktsplanen, trots att den numera är en vedertagen metod för att lösa trafikproblem på det mest kostnadseffektiva och minst miljöstörande sättet. Det framgår därför inte heller om de vägutbyggnader som föreslås har vägts mot andra sätt att lösa de aktuella problemen.

Kommunens kommentar:

Fyrstegsprincipen har legat till grund för kommunens avvägningar och förslag till nya väglänkar. Trafikflöden och samhällsstrukturen gör att steg fyra-åtgärder är nödvändiga. Texten i kapitlet om kommunikationer kompletteras med att kommunen tillämpar Fyrstegsprincipen vid åtgärdsvalsstudier som metod för att lösa trafikproblem. En röd ruta läggs till som beskriver Fyrstegsprincipen. I övrigt se kommunens kommentar till Trafikverkets yttrande A2..

Kommunens cykelplan, som översiktsplanen hänvisar till, innehåller en ambitiös utbyggnad av cykelvägar även på landsbygden. Med tanke på de i många fall korta avstånden mellan byar och tätorter, finns förutsättningar för att det leder till en övergång från bilåkande till cykling, vilket är angeläget ur såväl miljösynpunkt som folkhälsoperspektiv.

Kommunens kommentar:

Följande läggs till i texten om cykelvägar: Syftet med Cykelplanen är att uppmuntra cykling framför bilåkning, vilket är angeläget ur såväl miljösynpunkt som folkhälsoperspektiv.

En utbyggnad av cykelvägnätet kan dock i många fall upplevas som ett intrång i landskapet eller bebyggelsemiljön, framför allt genom att vägområdet blir mycket bredare och att man sätter upp belysning som inte stämmer med miljön. Särskilt känsliga partier finns inom riksintresseområdena för kulturmiljö enligt 3 kap miljöbalken i Häradbygden och sträckan Tibble-Västra Rönnäs. Även inom riksintresseområdet enligt 4 kap miljöbalken på sträckan Tällberg-Sunnanäng riskeras en negativ inverkan på kulturlandskapet. Innan en cykelväg anläggs är det viktigt att utreda inverkan på omgivningen. I det fall konflikter mellan olika intressen signaleras måste alternativa sträckor utredas och normer för vägstandard ifrågasättas och i förekommande fall modifieras.

Kommunens kommentar:

Ett ställningstagande läggs till: Innan en cykelväg anläggs inom riksintressen för kulturmiljövård ska inverkan på omgivningen utredas med hänsyn till områdets värden. I det fall konflikter mellan olika intressen signaleras måste alternativa sträckor utredas och normer för vägstandard ifrågasättas och i förekommande fall modifieras.

Energi

Vad gäller vindkraft, så anger översiktsplanen endast restriktioner och områden, där det vore olämpligt med vindkraftverk. Det borde vara möjligt att även peka ut områden som är lämpliga.

Kommunens kommentar:

Kommunen har valt att enbart peka ut områden olämpliga för vindbruk där andra intressen har värderats högre. Kommunen har valt att inte precisera lämpliga områden för vindbruk då riksintresset för väderradarstation begränsar vindkraftsetableringar inom större delen av kommunen. I övriga delar av kommunen finns inga självklara placeringar för vindkraft varför varje intresseansökan får bedömas utifrån respektive plats förutsättningar.

I avsnittet om bebyggelse kan det finnas anledning att kommunen gör något ställningstagande angående hur nya bostadsområden bör planeras för att minska energiåtgången för uppvärmning och öka förutsättningarna att använda förnyelsebar energi.

Kommunens kommentar:

Ett ställningstagande i kapitlet "Bebyggelse" läggs till: Vid planläggning av nya bostadsområden bör energisnålt byggande uppmuntras och förutsättningarna för att använda förnyelsebar energi som ex solenergi, när- och fjärrvärme främjas.

Vattenförsörjningsintresset

I planeringssammanhang är det viktigt att inte bara fokusera på formella vattenskyddsområden, eftersom dessa inte ens täcker in alla nuvarande vattentäkter, och inte alls omfattar områden som kan behövas som vattentäkt i framtiden. Översiktsplanekartorna bör därför redovisa vattenförsörjningsintresset, som det beskrivs i Vattenförsörjningsplan - Dalarnas län.

Kommunens kommentar:

Avgränsning av vattenförsörjningsintresset Badelundaåsen enligt Vattenförsörjningsplanen läggs in på underlagskartan för "Teknisk försörjning".

Ras, skred och erosion

De geotekniska förhållandena är knapphändigt beskrivna. Utvecklad och fylligare redovisning vore värdefullt. Skrivningarna angående framtida utbyggnad bör skärpas, så att det klart framgår att den geotekniska lämpligheten med hänsyn till erosion och ras/skred alltid måste klarläggas med adekvata utredningar så snart förhållandena är sådana att dessa risker inte klart och entydigt kan avskrivas.

Kommunens kommentar:

Texten om ras, skred och översvämningar förtydligas och kompletteras med SGI´s senast undersökningar.

Kommunens ställningstagande nr 7 ändras till: Exploatering belägen på erosionskänsliga sedimentjordar intill höga och branta slänter där risk för ras och skred föreligger ska föregås av geotekniska undersökningar.

Ett ställningstagande läggs till: 8. Områden i Tibble, Hälla och Karlsarvet som är utpekade av SGI i Översiktlig kartering av stabiliteten i raviner och slänter i morän och grov sedimentjord, SGI rapport 2013/663, ska hållas under uppsikt. Restriktivitet för nybyggnation råder. För Tibble ska eventuell exploatering följa rekommendationerna i den detaljerade utredningen som färdigställs under år 2014.

Översvämningsrisk

Höjdnivåerna för lokalisering av bebyggelse bör kompletteras med en beskrivning av hur de är framtagna eller vilka flöden/återkomsttider de förväntas klara.

Kommunens kommentar:

Texten om översvämningar kompletteras med detta. +165 m ö h grundas på 10 000 års flödet. +170 m.ö.h. som grundas på dammbrott i större kraftverksdammar uppströms Siljan.

I kapitlet "Miljö, hälsa och säkerhet" ändras ställningstaganden till: Lägsta grundläggningsnivå för ny bebyggelse vid Siljan och Insjön samt älven däremellan är +165 m ö h; Lägsta grundläggningsnivå för nya samhällsviktiga funktioner (el- och vattenförsörjning, järnväg, räddningstjänst, vårdcentral, ålderdomshem) i Leksand och Insjön samt i älven däremellan är +170 m.ö.h.

I stycket "Omvärldsfaktorer" anges att "Dalarna kommer att drabbas minst av översvämningar", vilket kan misstolkas. Vissa översiktliga analyser pekar på att de höga flödena i vattendrag i Dalarna väntas inträffa mer sällan i ett framtida klimat än i dagens klimat. Risken för översvämningar kommer ändå att vara betydande.

Kommunens kommentar:
Meningen tas bort.

Täkter

Ställningstagandena angående takter bör även konsekvensbedömas i konsekvensbedömningsavsnittet, dvs. vad innebär dessa ställningstaganden för de olika planeringsområdena.

Kommunens kommentar:
I kapitlet "Miljöbedömning" kompletteras checklistan med en fråga om hur grus- och bergresurserna påverkas.

Miljöfarliga verksamheter

Översiktsplanen anger att miljöfarliga verksamheter ska lokaliseras så att eventuella störningar

minimeras, men inga lämpliga platser pekas ut. Det kan vara svårt att i en etableringssituation hitta en lämplig plats om man inte i förväg reserverar ett eller flera områden, och där håller undan störningskänslig bebyggelse mm

Kommunens kommentar:
I planförslaget för Insjön anges att området längs med riksvägen i södra Insjön reserveras mark för industri och handel. I begreppet "industri" möjliggörs etableringar av ex bensinstation, bilverkstad, snickerier mm som klassas som miljöfarlig verksamhet. Konsekvensbedömningen förtydligas med detta.

Förorenad mark

Kommunens ställningstagande är uppenbart felformulerat, då det innebär att undersökning av markförorening ska ske först efter exploatering.

Kommunens kommentar:
Ställningstagandet ändras till: I områden med risk för föroreningar ska eventuella exploateringar alltid föregås av markundersökning. Vid behov ska en saneringsplan fastställas.

Båthus och bryggor

Planen anger att samlokalisering bör ske av båthus och bryggor. I vissa stråk längs Siljan är det

redan idag så mycket bryggor och båthus (och annan bebyggelse) att varje åtgärd måste prövas restriktivt. Kommunen bör utveckla resonemanget och - särskilt i anslutning till nyexploaterings- områden - peka ut områden där båthus och bryggor är lämpliga. Detta kan användas som stöd vid dispensgivning.

Kommunens kommentar:
Översiktsplanen kompletteras i kapitlet "Stränder och strandskydd" med ett utvecklat resonemang. Planförslagen för LIS-områden kompletteras med att vid detaljplaneläggning ska områden för samlade båthus och bryggor avsättas.

Fornlämningar i LIS-områden

I strandnära lägen utmed många sjöar och vattendrag ligger kända fornlämningar. De föreslagna LIS-områdena sammanfaller i stort med rika fornlämningsområden, varför exploatering bör föregås av arkeologisk utredning.

Kommunens kommentar:
Översiktsplanen kompletteras angående fornlämningar i LIS-områden. Ett ytterligare kommunalt ställningstagande läggs till i kapitlet "Stränder och strandskydd":
10. Innan exploatering av LIS-områden ska samråd ske med länsstyrelsen för bedömning av behovet av arkeologisk utredning eftersom fornlämningar ofta påträffas i strandområden.

Handel

I planen anges restriktioner för handel, kopplat till begreppet "storskalig sällanköpshandel". Detta begrepp definieras inte i planen och finns ej i lagen. För att kommunen i detaljplan ska få skilja på handel av olika slag, krävs enligt plan- och bygglagen någon form av utredning, som tydligt redovisar behovet av och konsekvenserna av en sådan reglering. Detta kan ske inom ramen för översiktsplanen eller i en separat utredning. Om översiktsplanen ska fungera i detta syfte, måste frågan utvecklas betydligt.

Kommunens kommentar:

Restriktioner för olika former av handel tas bort och ersätts av att områden för nyetablering av verksamheter ska följa kommunens strategi för utveckling av handel.

ÖVRIGA SYNPKUNKTER VAD GÄLLER SÄRSKILDA EXPLOATERINGSOMRÅDEN

Områden för småindustri och handel utmed riksvägen förbi Leksands tätort
Dessa områden har mycket känslig landskapsbild samtidigt som de för de flesta besökare utgör den första anblicken av Leksands tätort. Särskilt problematiska värdebärare är föreslagen verksamhets-mark i söder om Övermo och åkrarna mellan Limsjöängena och Noret-Lima. Eventuella exploateringar ska föregås av arkeologisk utredning.

Kommunens kommentar:

Förslag på område för småindustri och handel vid södra infarten söder om Övermo tas bort. Vid exploatering av norra infarten är utformning av byggnader och omgivande miljö viktig då de utgör entrén till Leksands tätort. Planförslaget förtydligas angående detta. Planförslaget kompletteras även med att exploatering ska föregås av arkeologisk utredning.

Limsjön är ett Natura 2000-område, vilket innebär att det krävs tillstånd för att bedriva en verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön. Tillstånd får endast ges om de arter eller naturtyper som finns i området inte påverkas negativt. Beroende på vad som planeras inom småindustriområdet så kan alltså tillstånd komma att krävas för en etablering och i processen måste en MKB tas fram. Detta bör framgå av översiktsplanen.

Kommunens kommentar:

Skrivningen av planförslaget ändras till att användningen av området begränsas till kontor, handel och verksamheter som inte medför negativ påverkan på Natura 2000-området. Översiktsplanen kompletteras med kapitlet "Miljökonsekvensbeskrivning av väglänkar och bebyggelse intill Natura 2000-område".

LIS-området vid Åkerö

Föreslaget LIS-område vid Åkerö innebär att delar av byns åkermark exploateras och att sambandet mellan byn och dess förutsättning blir svårare att förstå. Åkerö har en viktig kulturhistorisk betydelse med kontinuitet från den tidigaste etableringen vid Siljans utlopp i Dalälven. Jordbruksmarken i byn är också av väsentlig betydelse för specialodling

Kommunens kommentar:

LIS-området tas bort. Se kommunens kommentar ovan om odlingslandskapet.

Utbyggnadsområden sydväst om Insjön

Föreslaget LIS-område från Tunsta och söderut längs älven sammanfaller med ett sammanhängande fornlämningsområde, bestående av lämningar efter främst järn- och träkolsframställning. Före en eventuell exploatering ska länsstyrelsen utifrån kulturmiljölagen pröva om exploateringen är rimlig i förhållande till fornlämningarnas betydelse.

Kommunens kommentar:

Ett kommunalt ställningstagande läggs till i kapitlet "Stränder och strandskydd":10. Innan exploatering av LIS-områden ska samråd ske med länsstyrelsen för bedömning av behovet av arkeologisk utredning eftersom fornlämningar ofta påträffas i strandområden.

Området för bostadsutbyggnad ligger till stora delar inom skyddsområde för vattentäkt, vilket innebär att en avvägning mot vattenförsörjningsintresset ska ske i översiktsplanen.

Kommunens kommentar:

Det pågår en utredning om flytt av vattentäkt för att möjliggöra byggnation i området. Planförslaget kompletteras med detta i kapitlet "Tätorten Insjön underrubrik "Avvägning mellan motstående intressen".

Inom det område som pekas ut för småindustri och handel i Insjön finns rapporter om ett flertal mosippelokaler. Mosippa är fridlyst enligt 8 § Artskyddsförordningen, vilket innebär att ett borttagande får ske först efter dispensbeslut. I första hand ska exploateringen anpassas så att växtlokalerna kan bevaras.

Kommunens kommentar:

I texten om Insjöns förutsättningar görs tillägget: Inom detta område finns rapporter om ett flertal mosippelokaler. Mosippa är fridlyst enligt 8 § Artskyddsförordningen. I texten om Insjöns planförslag görs tillägget: Inom det område som pekas ut för småindustri och handel i Insjön finns rapporter om ett flertal mosippelokaler. Mosippa är fridlyst enligt 8 § Artskyddsförordningen. Vid detaljplanering ska hänsyn tas så att växtlokalerna bevaras.

Område för bostäder norr om Tällberg

Inom detta område förekommer biotopskydd, vilket innebär att en exploatering kan vara beroende av dispensbeslut. I första hand ska exploateringen anpassas så att det som har biotopskydd kan bevaras.

Kommunens kommentar:

All jordbruksmark och biotopskydd tas bort från planerat område för bostäder i Läknes-Östanhol.

Behovsbedömning enligt 6 § förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar

De två helt nya vägdragningar som föreslås (Limalänken och Moskogslänken) bör bli föremål för miljöbedömning, liksom det utpekade verksamhetsområdet intill Natura 2000- området vid Limsjön. I övrigt delar länsstyrelsen kommunens bedömning att översiktsplanen inte medför betydande miljöpåverkan.

Kommunens kommentar:

Kommunen har tidigare bedömt att planförslaget inte innebär betydande miljöpåverkan men efter länsstyrelsens samrådsyttrande har en ytterligare studie gjorts av påverkan på Natura 2000-området Limsjön vilket sammanfattas i kapitlet "Miljökonsekvensbeskrivning för väglänkar och bebyggles intill Natura 2000-området". I miljökonsekvensbeskrivningen kompletteras utförligare resonemang kring påverkan på Natura 2000-området. Beträffande verksamhetsområdet intill Natura 2000-området, ändras användningen från småindustri och handel till kontor och handel för att minska risken för belastning på Limsjön.

Efter länsstyrelsens påpekande att nya vägdragningar bör bli föremål för miljökonsekvensbeskrivning (MKB) kompletteras översiktsplanen med en sådan avseende dessa. I samrådshandlingens konsekvensbedömning har påverkan på miljökvalitetsmålen angående kommunika-tioner där Moskogslänken och Limalänken inryms, redan beskrivits. På grund av att nya väg-dragningar är föremål för tillstånd görs en MKB enligt 6 kap 11-22 §§ MB för Limalänken och Moskogslänken. Denna formella MKB avgränsas att gälla enbart Limalänken, Moskogslänken och bebyggelse intill Natura 2000-området Limsjön. I övrigt behandlas konsekvenserna för miljön i den översiktliga konsekvensbedömningen.

Bilagor

(yttranden med saksynpunkter, som inkommit till länsstyrelsen från andra myndigheter och inte gått direkt till Leksands kommun)

Statens folkhälsoinstitut, 2013-01-14

Statens geotekniska institut, 2013-01-16

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, 2013-01-22

Sveriges geologiska undersökning, 2013-02-15

A2. Trafikverket 2013-02-19

BEDÖMNING

Allmänna synpunkter

Trafikverket anser att remissversionen på ett pedagogiskt och underbyggt sätt redovisar de förutsättningar som gäller för Leksand och ger förslag på vad som bedöms som möjligt eller realistiskt utifrån de nationella och internationella mål som länet skall bidra till att nå. Vikten av samverkan vill Trafikverket poängtera som ett positivt medel för att åstadkomma förbättringar inom olika områden. Större fokus bör läggas på området Samhällsplanering och fysisk planering rent generellt. Trafikverket ser positivt på möjligheten till yttrande på översiktsplanen men hade önskat få delta i tidigt skede och genom hela processen som stöd och kunskapsbärare i olika frågor kopplade till specifikt området kommunikationer. Trafikverket vill därför i framtiden gärna föra dialog med kommunen i så tidiga skeden som möjligt då förutsättningarna för att påverka är som störst! Då vet också kommunen tidigt i processen hur Trafikverket ställer sig till olika frågor och det minskar i sin tur risken för behov av omarbetning av planen i senare skede.

Det är svårt att utläsa vad kommunen tänker arbeta för när det gäller att minska transportsektorns utsläpp. Rent allmänt finns en stor tilltro till enbart "teknikutveckling" för att nå målen inom tex klimatområdet. Trafikverket anser att åtgärder för förändring av attityder och beteendeförändringar skulle kunna lyftas fram. För att uppmuntra människor att välja gång- och cykel istället för bilen behövs det i många fall fler åtgärder än investeringar i nya cykelbanor och vägar. Kommunen skulle i översiktsplanen kunna visa på hur man avser marknadsföra hållbara transportalternativ. Det finns många goda exempel från kommuner i Leksands storlek som arbetat med hållbara resor och transporter. Trafikverket bidrar gärna med kunskapsstöd i dessa frågor.

Det kan alltså förtydligas hur, utöver att skapa förutsättningar för kollektivtrafik och gång och cykel, kommunen avser främja val av miljövänliga transportsätt. Även genom sitt planmonopol har kommunen en viktig roll, genom att lokalisera ny bebyggelse och verksamheter så att transportbehoven minimeras. Här kan Fyrstegsprincipen som planeringsmodell skulle kunna framhållas i översiktsplanen. Det kan tilläggas att de fyra stegen även kan komplettera varandra och fungera som delar i ett paket av åtgärder, alltså förekomma samtidigt och förstärka varandra.

Översiktsplanen skulle kunna kompletteras med en Trafikstrategi, ett kraftfullt verktyg som, om den implementeras i den dagliga verksamheten, kan ge kommunen god hjälp i framtida trafikplanering och beslut kopplat till det. Trafikverket rekommenderar Leksand kommun att ta fram en Trafikstrategi, och bistår gärna med kompetensstöd i detta arbete.

Leksands kommuns översiktsplan uttrycker många bra ambitioner, men det saknas en beskrivning av hur man tänker följa upp den. Uppföljning av en översiktsplan är mycket viktigt, för att se om utvecklingen går åt det håll kommunen avser med planen. Kommunen bör överväga att komplettera översiktsplanen med ett kapitel om hur man avser att verkställa planens många viljeriktningar/mål, och hur dessa ska följas upp. Där kan kommunen också ange när målen ska uppfyllas, och vem som är ansvarig för att målet uppnås/följs upp, för att få ännu mer driv i arbetet.

Riksintressen och strategiska markbehov

I planen framgår en skrivning under 1. "Riksintressen för kommunikationer får inte utgöra hinder för tätorternas utveckling.", under rubrik Kommunikationer sid 45. Trafikverket anser, som det står skrivet i miljöbalken 3 kap, att om ett område utpekats som riksintresse innebär det att anläggningen ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller nyttjandet av anläggningen. Trafikverket anser att kommunen ska beskriva hur riksintresset för kommunikationer ska tillgodoses i Översiktplanen

Systemanalyser utarbetas i syfte att ge en tydligare beskrivning av önskvärda transportfunktioner relaterat till mål och brister, som en grund för de avvägningar av åtgärder som planeringen ska resultera i. Genom systemanalyserna har bättre förutsättningar

skapats för ett trafikslagsövergripande systemperspektiv och för möjligheten att analysera funktioner och åtgärdsbehov i enlighet med fyrstegsprincipen.

Fyrstegsprincipen innebär att möjliga förbättringar i transportsystemet ska prövas stegvis och syftar till att bredda och effektivisera arbetet med problemlösning i transportsystemet genom 1. Val av transportsätt, 2. Effektivare utnyttjande, 3. Begränsade åtgärder samt 4. Nyinvesteringar.

I Leksands kommun har följande strategiska markbehov identifierats för transportsektorn för att bibehålla och säkerställa framtida funktioner som;

Dalabanan, Mora - Borlänge

Riksväg 70, Mora – Borlänge

Riksväg 80, Rättvik – Falun

Flygplatser i Borlänge och Mora

Kollektivtrafik Dalatrafik

Limalänken, vägen mellan länsväg 920, vid sommarland, vidare mot Lima och riksväg 70

Moskogslänken, från Järnavägen mot Moskogen med sträckning söder om Åkersö, för att leda trafiken runt tätorten, alternativt Hedenlänken

Förbifart Västanvik (länsväg 938)

Leksand – Romma (länsväg 929)

Övergripande gång- och cykelvägnät uppmärksammas särskilt i kommunikationsstråken, men även söderut mot Borlänge

Markbehov i Trafikverkets åtgärdsplaner

- Riksväg 70

Behöver mötesfri väg och hastighetsanpassning främst på sträcka Borlänge – Mora. Förstudie planeras för mötesfri väg Borlänge – Rättvik för att kunna behålla 90 km/tim utifrån de nya hastighetskriterierna och eventuellt graderas upp till 100 km/tim.

- Dalabanan

Dalabanan behöver ges en långsiktigt högre standard som ökar kapaciteten på banan och minskarrestiden. Dalabanan leder rakt in i centrala Dalarna och ger resmöjligheter till södra Dalarna, Falun/Borlänge och Siljansbygden. Goda förutsättningar finns för anslutningar till Sälenfjällen och Idre/Grövelsjön. Det fraktas även mycket gods på Dalabanan. Godsets utveckling på främst den mellersta och norra delen har även gjort banan till en viktig bana för näringslivets försörjning.

Uppgradering av Banan med utbyggnad till partiella dubbelspår i hela dess sträckning från Mora till Uppsala. Bygga bort plankorsningar mellan väg och järnväg längs hela banan.

Utbyggnad med dubbelspår från Borlänge station till Repbäcken. I Länstransportplanen avsätts medel för att stärka satsningarna i den nationella planen.

- Gång- och cykelvägar

Övergripande gång- och cykelvägnät uppmärksammas särskilt i kommunikationsstråken, men även söderut mot Borlänge. Trafikverket anser att det är viktigt att kommunen i sin planering har mark i beredskap för anläggande av framtida Gång- och cykelvägar. Leksands kommun fastställde under 2012 en cykelplan som utgör underlag för Översiktsplanen.

Byggnation av separerad cykelled längs riksväg 70 kan med fördel samordnas med ombyggnad av riksvägen till mötesseparerad väg.

Strategiska markbehov i kommunens planer

Nybyggnation motsvarande 150 nya invånare per år ska ske genom;

Förtätning i tätorterna samt nya större bostadsområden i anslutning till tätorterna.

Sammanhållen bebyggelse i kommunikationsstråken.

Småskalig förtätning i byarna anpassad till bykaraktären.

Trafikverket ser positivt på att nya större områden för bebyggelse ska i första hand lokaliseras i anslutning till befintliga tätorter och utvecklingsstråk med närhet till service och infrastruktur.

För att möjliggöra fortsatt utveckling av bostadsområden är planeringen av väglänkar en nödvändighet eftersom trafiken kommer att öka.

Limalänken, vägen mellan länsväg 920, vid sommarland, vidare mot Lima och riksväg 70.

Moskogslänken, från Järnavägen mot Moskogen med sträckning söder om Åkersö, för att leda trafiken runt tätorten.

Länkarna innebär att det behövs bättre anslutningar till riksväg 70. Möjliga utvecklingsområden för industri och företagsverksamheter finns längs riksvägen i södra Insjön, vid norra infarten till Leksand samt den före detta timmerterminalen i Leksboda.

Enligt särskilt beslut av länsstyrelsen gäller 30 meter byggnadsfritt avstånd för både riksväg 70 och riksväg 80.

Anslutning till allmän väg kräver tillstånd av Trafikverket enligt 39 § VL. Sådana utfarter som finns med i en detaljplan eller områdesbestämmelser får byggas utan ett särskilt beslut enligt 39 § VL. Prövningen anses vara gjord i samband med att detaljplanen eller områdesbestämmelserna togs fram. Om en utfart ska anläggas och inte finns redovisad i detaljplanen eller områdesbestämmelserna tillämpas 39 §. Utformning av anslutning ska ske enligt särskilda villkor och riktlinjer

Trafikverket eftersträvar att antalet anslutningar till allmänna vägar begränsas. Trafikverket anser att det är mycket viktigt att kommunen tidigt samråder med Trafikverket angående anslutningar till de allmänna vägarna. Uppförande av byggnader eller andra föremål högre än 20 meter kan komma att påverka luftfarten varför en lokaliseringsbedömning ska göras av LFV vid varje enskild etablering.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Leksands kommun har i förslaget till översiktsplan pekat ut 8 LIS-områden och ett trettiotal bäckar;

Längs Österdalälven mellan Tunsta och Ål-Kilen

Räcksäl i Byrviken

Styrsjöbo och Åkersbodarna vid Styrsjö

Södra Åkersö

Kattloken/Långloken, Stortjärnen, Björstjärn och Lilltjärnen i Häradsbygden

Bäckar inom tätorterna och utvecklingsstråken

Mindre LIS-områden i skogsmarken i västra Leksand, "Vildmarksriket", kan pekas ut för naturturism, under förutsättning att motortrafik inte främjas

Förutsättningarna för LIS-områden är att de ska ge positiva sysselsättningseffekter, öka serviceunderlaget samt stärka befintliga kommunikationer och infrastrukturen.

Trafikverket ser positivt på att de utpekade förslagen till LIS-områden ligger intill de befintliga kommunikationsstråken. Trafikverket anser att det är bra om befintliga vägar beskrivs med förslag på förbättring av anslutningar och vägstandard. Trafikverket ser gärna att exploatören/kommunen för en dialog med Trafikverket när det gäller åtgärder och förbättringar vad gäller anslutningar till de allmänna vägarna.

Kommunens kommentar:

Leksands kommun har för avsikt att utarbeta en trafikstrategi i samverkan med Trafikverket. Att kommunen tillämpar fyrstegsprincipen liksom åtgärdsvalsstudier i sitt kontinuerliga arbete med att förbättra trafikmiljön ska påpekas i översiktsplanen. Genom detta arbetssätt säkerställs att föreslagna åtgärder blir väl underbyggda och alternativa lösningar belysta.

Ett nytt ställningstagande läggs till under kommunikationer avseende framtagande av en trafikstrategi.

I fortsatt dialog med kommunen har Trafikverket framhållit att man fortsatt bedömer det högst osannolikt att tidigare föreslagna nya väglänkar längs väg 938 (förbifart Västanvik) och 929 (Ullvi-Romma) kommer till stånd inom överskådlig tid. Trafikverket har för närvarande inga planer för dessa väglänkar och lämplig sträckning är osäker beroende på

hur utvecklingen kommer att ske. Trafikverket har sedan tidigare föreslagit att kommunen tar bort vägkorridorer för dessa länkar i kommunens nya översiktsplan. Trafikverket stödjer ändå kommunens tanke att behålla några strategiska anslutningspunkter för att enklare kunna ansluta från byar vid en eventuell framtida byggnad av nya väglänkar. Text och kartor i revideras i överensstämmelse med detta. Vidare stödjer Trafikverket kommunens grundtanke att styra ut genomfartstrafik till riksväg 70 utan att trafiken ska behöva passera genom de centrala delarna av Noret och Åkerö. Moskogslänken och Limalänken tillsammans med förbättrade trafikplatser vid norra och södra infarten samt centrumutvecklingsplanen är åtgärder som syftar till att uppnå detta. Därför är det fortsatt viktigt att behålla tidigare vägreservat för Moskogslänken liksom att reservera mark för Limalänken. Moskogslänken har sedan tidigare en miljökonsekvensbeskrivning. För Limalänken behöver en sådan upprättas då denna länk inte utretts tidigare.

En övergripande studie av åtgärdsval av tänkbara alternativ för att lösa trafiksituationen på Åkerö kan påvisa såväl positiva som negativa konsekvenser av alternativa dragningar. En sådan studie kan ge svar på huruvida Hedenlänken kan ersätta eller möjligen komplettera Moskogslänken. Kommande arbete med trafikstrategi och studier av åtgärdsval får påvisa lämpligaste lösningar för nuvarande problem med trafiksituationer.

Texten i avsnittet om kommunikationer kompletteras med att kommunen avser att utarbeta en trafikstrategi samt att åtgärdsvalsstudier och Fyrstegsprincipen tillämpas som metoder för att lösa trafikproblem. Dessa metoder kommer att användas i fortsatt arbete med väglänkar såsom Moskogslänken. En rosa ruta som beskriver Fyrstegsprincipen läggs till. Trafikverket påpekar vikten av att minimera antalet anslutningar mot allmän väg vilket även framhålls i översiktsplanen. Särskilt viktigt är detta mot riksväg 70 och 69 som är riksintressen och ingår i det nationella stamvägnätet.

Text och kartor rörande väglänkar förtydligas med vilka tidigare föreslagna väglänkar som behåller strategiska anslutningspunkter (Västanvik samt Sägmyravägen förbi Ullvi, Tibble och Romma) samt vilka vägreservat som ska finnas kvar (Moskogslänken och Limalänken).

Kommunen har även för avsikt att initiera en åtgärdsvalsstudie för väg 929 med fokus på lösningar för oskyddade trafikanter. Såväl trafikverket som representanter för de boende längs vägen (såsom byaråd) kommer att bjudas in för att medverka i detta arbete.

För väg 938 (Västanvik) pågår arbete med att ta fram en arbetsplan för ny GC-väg längs sträckan Åkerö-Jobsboden. När denna GC-väg är byggd kommer trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter längs denna sträcka att förbättras väsentligt.

Översiktsplanen stödjer markbehov enligt Trafikverkets åtgärdsplaner och tillgodoser riksintressen för kommunikationer.

Nytt ställningstagande: I planering av nya områden ska mark avsättas för framtida GC-vägar enligt Cykelplan Leksand 2012.

Nytt ställningstagande: 5. Kommunen ska eftersträva att antalet anslutningar mot allmän väg begränsas i kommunens planarbete genom dialog och samverkan med Trafikverket.

Ett nytt kapitel med översiktsplanens genomförande läggs till med olika projekts prioriteringar.

A3. Skogsstyrelsen Leksands kommun 2013-01-25

Skogsstyrelsen har beretts möjlighet att yttra sig över ovanstående ärende. Skogsstyrelsen har inget att invända över: Översiktsplan Leksands kommun 2014.

Kommunens kommentar:

Kommunen noterar att Skogsstyrelsen Leksand inte har några synpunkter angående översiktsplanen.

A4. Borlänge kommun 2013-01-04

Borlänge kommun avstår från att yttra sig över förslaget till översiktsplan för Leksands kommun. Gränsområdet mellan kommunerna behandlas endast översiktligt i planförslaget, och det finns inga andra mellankommunala frågor att ta upp.

Kommunens kommentar:

Kommunen noterar att Borlänge kommun inte har några synpunkter angående översiktsplanen.

A5. Mora kommun 2013-01-11

Översiktsplanen ger en konkret och tydlig sammanställning av kommunens vision fram till 2040. I översiktsplanen beskrivs synen dels på de olika politiska styrdokument som finns sedan tidigare på lokal och regional nivå men även på olika allmänna intressen som gäller inom kommunen. Efter varje redovisat intresse redovisas ställningstaganden som ett sätt att konkretisera hur kommunen genom olika beslut skall kunna uppnå den strategiska visionen.

Planförslaget redovisar fyra planeringsområden; tätorter, utvecklingsstråk, större byar och övrig landsbygd. Inom varje planeringsområde anges rekommendationer för framtida markanvändning allt från förtätning av tätorter, utveckling av industri och andra verksamheter, byggande i strandnära lägen (LIS) till bevarande av landskapsbild och orörd natur mm.

Översiktsplanen innehåller en beskrivning och en sammanställning över de regionala samarbeten som för närvarande förekommer. Dessutom finns en sammanställning över mellankommunala frågor och vad som anses utgöra mellankommunala intressen. Mora och Leksand berörs av ett antal gemensamma planeringsförutsättningar bl.a. riksintresset naturvård för Siljan och riksintresset för friluftsliv och turism enligt miljöbalken.

Kommunens kommentar:

Riksintresset för naturvård Siljan-Skattungen, Riksintressena för friluftsliv och turism (MB 3, MB4:2) Siljansområdet läggs till.

Flera av frågor som redovisats som regionala samarbeten utgör också ett mellankommunalt intresse. För tydlighetens skull vore det bra om det anges att även de regionala samarbeten som anges utgör en mellankommunal fråga och ett mellankommunalt intresse.

Kommunens kommentar:

Regionala samarbeten enligt ovanstående tillhör även mellankommunala frågor läggs till.

Av översiktsplaneförslaget framgår det att Leksand betraktar att det råder strandskydd intill grävda diken. Av Strandskyddsprojektet "Regional vägledning -små vattendrag" dat 2010-10-27 framgår att Länsstyrelsen Dalarnas län bedömer att grävda eller anlagda avvattningsdiken normalt inte berörs av strandskyddsbestämmelserna.

Kommunens kommentar:

I texten om Stränder och strandskydd läggs följande till: "Enligt länsstyrelsens tolkningar gäller strandskydd även i de bäckar och åar som syns på terrängkartan (1:50 000) men inte för grävda avvattningsdiken". LIS-områden i odlingsmarker har till största del tagits bort och därmed har många grävda diken utgått som LIS-områden. I många fall är det svårt att avgöra skillnaden och gränsen mellan grävda avvattningsdiken och grävda diken som är en förlängning av en bäck. Därför finns vissa diken kvar som LIS-områden och beskrivs i strandskyddsinventeringen.

Planförslaget pekar ut Vildmarksriket i västra kommundelen på gränsen mot Vansbro och Mora som ett LIS-område för verksamheter med enstaka byggnader som främjar friluftsliv och naturupplevelser under förutsättning att motortrafik inte främjas. Samtidigt sägs att området har behov av ett långsiktigt skydd eller säkerställande för bibehållande av vildmarken och att kommunen vill verka för att ett sådant tas fram gemensamt med Vansbro och Mora. Planförslagets resonemang kring LIS frågan avseende avgränsning och användning behöver utvecklas för att tydliggöra vildmarksfunktionen. Det saknas beskrivningar och

förklaringar om vad begreppen "enstaka byggnad" eller "inte främja motortrafik" egentligen innebär. Även skalan på bebyggelsen kan vara avgörande för att inte syftet med området skall motverkas.

Kommunens kommentar:

Enstaka byggnader specificeras till att vara enklare serviceanläggning med övernattningsmöjlighet. Byggnaderna ska passa in i miljön och inte dominera. Grunden ska vara naturturism som inte baseras på motoraktiviteter så som snöskotrar, fyrhjulingar etc. Texten om LIS-områden kompletteras med detta. Ett kommunalt ställningstagande tillkommer.

Yttrande

Av förslaget bör framgå att även de regionala samarbeten som anges utgör ett mellankommunalt intresse.

Uppmana Leksand att ställa sig bakom det förslag som tagits fram av Länsstyrelsen i Dalarna vad avser strandskyddets omfattning för små vattendrag. Översiktsplanens resonemang kring Vildmarksriket behöver utvecklas för att tydliggöra LIS områdets avgränsning och motiven för de verksamheter som kan bli aktuella.

Kommunens kommentar:

Se kommunens kommentar ovan.

A6. Falu kommun 2013-02-21

I gränsområdet mellan Falu kommun och Leksands kommun ligger Hyttsjön med stränder i båda våra kommuner. För denna sjö gäller ett utökat strandskyddsområde om 300 m. Vi noterar att Leksand i sin översiktsplan föreslår att detta utökade skydd tas bort. Falu kommun håller med och för ett liknande resonemang i det förslag till Översiktsplan FalunBorlänge som inom kort kommer att sändas på samråd.

I en del av Falu kommuns gränsområde mot Leksands kommun, samt i några av de "öar" av Faluns yta som ligger inom Leksands kommungräns, redovisar Falu kommun (i kommande översiktsplan FalunBorlänge) stora opåverkade områden. Dessa områden ska så långt det är möjligt hållas fritt från större exploateringsföretag som till exempel trafikleder, större kraftledningar, industrier eller fritidsbebyggelse av större omfattning. Det bör också vara relativt fritt från bullerstörning, stora kraftledningar, vägar, höga byggnader eller andra visuella intryck på nära håll som kan påverka vildmarkskaraktären negativt. För att områdena ska kunna bestå bör hänsyn tas till dem även i grannkommunen.

Kommunens kommentar:

Se kommunens kommentar till länsstyrelsens yttrande A1.

I Leksands översiktsplan listas ett antal mellankommunala frågor som berör Falu kommun. Inget i dessa frågor ger upphov till särskilda bestämmelser i Leksands översiktsplan (eller i FalunBorlänges samrådsförslag till ÖP). I översiktsplanens uppräknade riksintressen saknas dock väg 69 mellan Falun och Rättvik. Det är viktigt att när det gäller såväl gemensamma riksintressen som andra framtida frågor sträva gemensamma förhållningssätt och god samverkan vid utveckling eller förändring.

Kommunens kommentar:

Riksvägarna 69 och 70 läggs till som mellankommunala frågor.

A7. Rättviks kommun 2013-02-18

Leksands och Rättviks kommun har ett gemensamt intresse av att få till stånd en högre standard och bättre kapacitet på Dalabanan, vilket även är en viktig regional fråga. Rättviks kommun ser positivt på ställningstagandet att utrymme ska säkerställas för dubbelspår på vissa sträckor, men även för andra nödvändiga kapacitetshöjande åtgärder. För Rättviks del

skulle en utbyggnad och höjning av kapaciteten på Dalabanan underlätta pendlingsmöjligheterna till och från kommunen.

Kommunens kommentar:

Kommunen delar uppfattningen att det är viktigt med enighet från alla kommuner rörande satsningar på kapacitetshöjande åtgärder längs Dalabanan. Dalabanan och riksvägarna 69 och 70 läggs till som mellankommunala frågor. I "Regional systemanalys 2008 Slutrapport för Dalarna" har det inte påvisats behov av återuppbyggnad av järnvägssträckningen mellan Falun och Rättvik. Intill den gamla banvallen finns flera sträckor med fritidsbebyggelse samt fastboende. Leksands kommun ser i nuläget inget behov av att avsätta reservat för denna sträckning.

I ett långsiktigt perspektiv kan en framtida ny järnväg på befintlig järnvägsbank och järnvägsspår mellan Rättvik och Falun avlasta såväl Dalabanan som bil- och busstrafik. Rättviks kommun har för avsikt att avsätta reservat för framtida sträckning och önskar en fortsättning genom Leksands kommun.

Kommunens kommentar:

Se kommunens kommentar till länsstyrelsens yttrande A1.

I översiktsplanen framgår att stora delar av Leksands kommun är olämpliga för större vindkraftsparker på grund av flertalet riksintressen, som väderradarstation samt riksintressen för natur- och kulturmiljö. Med tanke på att vindkraftverk syns på långa avstånd kring Siljan och att området är viktigt för besöksnäringen och friluftslivet bör det framgå tydligare under kommunens ställningstagande att särskild hänsyn bör tas till riksintresset Siljan och dess landskapsbildsmässiga värden samt att hänsyn bör tas till eventuell påverkan på landskapsbilden i andra kommuner.

Kommunens kommentar:

Kommunens ställningstagande avseende vindbruk ändras till att inkludera riksintresset Siljan och att hänsyn ska tas till omkringliggande kommuner vad gäller skydd av landskapsbilden. Även ställningstaganden kring landskapsbilden kompletteras med detta.

A8. Gagnefs kommun 2013-02-13

Leksands kommun har tagit fram en ny översiktsplan som sänts till Gagnefs kommun för samråd. Det är bra att allt kartmaterial sammanställts på en karta, men att inte även ha tematiska kartor gör det svårt att hitta specifika markanvändningsområden.

Kommunens kommentar:

Tematiska kartorna för kommunikation och bebyggelse kompletteras med planförslagen.

De beröringspunkter som finns med Gagnefs kommun i översiktsplanen:

Ålheden och Badelundaåsen som är ett tertiärt skyddsområde för Gräv, Moje och Tallbackens vattentäkter. Områdets skydd mot exploatering bör förstärkas i planen.

Kommunens kommentar:

Viktig grundvattenresurs längs Badelundaåsen läggs till på kartor. Kapitlet "Teknisk försörjning" kompletteras med beskrivning av Badelundaåsens betydelse som grundvattenresurs.

I planen anges att bron över Österdalälven vid Marielund på bör ersättas med en ny bro. Bron är mycket smal och böjd och leder från Leksand in i Gagnefs kommun.

Området vid Sångåns mynning ingår i vattenskyddsområdet för Dala-Floda vattentäkt. Rekommendationen i planen är att bebyggelse som kan skada naturvårds-, friluftslivs- och skogsbruksintresse inte bör tillåtas.

Planen anger att en fördjupad översiktsplan ska tas fram för Flosjön i samarbete med Leksand. Något sådant uppdrag har inte kommit till planorganet i Gagnefs kommun.

Kommunens kommentar:

Gagnefs kommun verkar ha grundat sitt yttrande på översiktsplanen från 1992 eftersom synpunkterna inte berör översiktsplan 2014.

- Kommunala-/länsförvaltningar och bolag

B1. Dalarnas museum 2013-02-15

I förslaget slår kommunen från början fast de kärnvärden och de målsättningar, som ska vara ledstjärnor för Leksands attraktion och utveckling. Framför allt handlar det om det öppna landskapet vid Siljan och längs Österdalälvens dalgång. Kommunens mål är att bevara det öppna landskapet och att beakta utblickarna över landskapet i samband med den fysiska planeringen. Det framhålls vidare att en fundamental förutsättning för att bevara det öppna landskap är ett levande jordbruk. En annan förutsättning, som är ett viktigt instrument i planen, följer en god tradition i Leksand, nämligen kulturmiljöns centrala betydelse. Så långt är föreslagen plan och ambitionerna mycket lovvärda.

GENERELLA SYNPKUNKTER

Ambitionerna i den befintliga översiktsplanen från 1993 var lika goda som i det nu liggande förslaget. Problemet är emellertid den stora diskrepansen mellan målsättningen och verkligheten. Leksands kommun ligger i topp i länet när det gäller exploatering av jordbruksmark. (Jfr Jordbruksverkets rapport 2013:3.) Rörande andelen exploaterad jordbruksmark ligger Leksand långt över genomsnittet för länet och riket. Även i areal räknat sticker Leksand tillsammans med Borlänge långt ut över Dalarnas övriga kommuner. Föreslagen exploatering av åkermark i Åkerö, Övermo och Yttermo vid riksvägs korsningen rör Leksands bästa jordbruksmark och är av fundamental betydelse för jordbruksföretagen söder om älven. Även föreslagen exploatering i Laknäs(-Östanhol), Noret väster om Limsjön och riksvägen samt runt lokorna i Häradsbygden torde vara av mycket stor betydelse för brukarna. Samtliga av dessa områden rör dessutom centrala kulturmiljövärden. Föreslagna exploateringar är inte hållbara för kommunens målsättning, jordbruksföretagens överlevnad och kulturmiljöns bevarande. Kommunen blir därmed inte trovärdig. Dessutom är det ett moraliskt problem som handlar om kommunens ansvar för produktionen av livsmedel. Följaktligen måste det därför vara stopp för exploatering av jordbruksmarken.

Kommunens kommentar:

Se kommunens kommentar till länsstyrelsens yttrande A1 angående odlingslandskapet.

Ett annat problem är att de underlag och bedömningar av kulturmiljön som kommunen använder sig av i planen med få undantag inte är reviderade sedan de kom till i slutet av 1970-talet och kring 1980. Undantagen rör de områden där områdesbestämmelser införts - i vissa fäbodmiljöer samt byarna på östra sidan av Österdalälvens dalgång. Upplyningsvis kan meddelas att kulturlandskapet kring Dalälvens utlopp ur Siljan har bedömts i Dalarna 2009 (Dalarnas hembygdsbok) samt med en sammanfattning i Vårt Leksand — landskap med hjärta (2010) och på Dalarnas museums webbplats

Behovet av fördjupade kulturmiljöanalyser, kulturmiljöprogram och karakteriseringar är överlag mycket stort. För vissa områden anger kommunen det vilket är lovvärt. I vissa föreslagna exploateringsområden krävs arkeologiska utredningar.

Kommunens kommentar:

Se kommunens kommentarer till länsstyrelsens yttrande A1.

Senare års arkeologiska undersökningar vid Orsandbaden och Limsjön har visat att Leksandsområdet är synnerligen intressant vad gäller spår från Dalarnas allra äldsta stenålder. Det är tydligt att även dessa första invånare har föredragit väl-dränerad mark i strandnära lägen för bosättning. Det vill säga att stenåldersboplatserna i många fall sammanfaller med just de områden som föreslås för förtätning. De bör även uppmärksammas att när det gäller nyetablering i tidigare skogsmark så finns risk för tidigare ej kända fornlämningar då skogsmarken ofta är dåligt inventerad.

Kommunens kommentar:

Översiktsplanen förtydligas med gällande lagstiftning angående fornlämningar. Kommunens ställningstagande och riktlinjer kompletteras med att samråd med länsstyrelsen ska ske före exploatering i fornlämningstäta områden.

När det gäller kartmaterialet upplevs det generellt som otydligt och något rörigt. Det bör även uppmärksammas att endast fornlämningar i form av ytor finns med på kartorna. De fornlämningar som utgörs av punkt- och linjeobjekt saknas helt.

Kommunens kommentar:

Kartorna kompletteras med punkt- och linjeobjekt.

OMRÅDEN LIS-OMRÅDEN SÄRSKILDA

Södra Åkerö

Kulturlandskapet kring älvens utlopp ur Siljan är unikt för Siljan och representerar kvintessensen av Leksands kulturmiljö- och upplevelsevärden. Området har också gett upphov till själva namnet Leksand. Området består av de höga sandjordsplataerna på båda sidor av älvens utlopp, med stränder och öppet odlingslandskap. På norra sidan är detta kulturlandskap endast bevarat kring kyrkan, den centrala referenspunkten. På södra sidan, Åkerö, är dock detta landskap till betydande delar bevarat med kvarvarande sandstrand, bevarad traditionell bybebyggelse uppdelad på flera klasar samt sammanhängande och hävdad odlingslandskap. Området har stora kulturmiljö- och upplevelsevärden. Odlingslandskapet skiljer fortfarande de gamla bydelarna från varandra och skapar visuella samband som tillsammans med utblickarna från Järnavägen ända bort mot kyrkan har stora upplevelsevärden. De bevarade västra delarna har lång kontinuitet genom historien med ursprung i sten- och järnålder och med ett flertal kända fornfynd. Bynamnet är ursprungligen Åker, eller Åkre, och kan syfta på en helig åker som använts för fruktbarhetskult.

Kommunens kommentar:

Förutsättningarna för tätorten Leksand förtydligas med landskapsbildens upplevelsevärde i området kring älven och Siljan.

Kommunen uppfattade områdets kulturmiljövärde i samband med 1957 års byggnadsplan då den västliga delen av odlingslandskapet fredades medan den östra delen exploaterades. Landskapets värde har stor legitimitet hos befolkningen vilket bland annat har visats genom den största manifestation som troligen företagits för en kulturmiljö i Leksand, då 1 000 namnunderskrifter för ett bevarande lämnades in till kommunen år 2007.

Den särskilda sandjord som finns i åkrarna är avgörande för framgången hos jordbruket och potatisodlingen, som i Leksand har stor betydelse. Kommunens planer strider troligen mot Europeiska landskapskonventionen såväl som mot riksintresset enligt 4:e kapitlet miljöbalken samt mot strandskyddsbestämmelserna § 18 e 3 d). Området har nämligen stor betydelse för att tillgodose strandskyddets syften då det är unikt längs Siljan. I övrigt strider det även mot kommunens egen målsättning. Kommunen bör i stället skydda kvarvarande öppna och hävdade odlingslandskap och utreda utvidgning av riksintresset för kulturmiljö för sandstränderna längs älvens södra sida ner till Sundet, gamla älvfåran på Åkersön, bybebyggelsen uppdelning på flera byklasor, samt de sjönära åkrarna och betesmarken ned till Sundet, det vill säga Sjöäkern, Milläkern, Pellasäkern och Sandgärdet på andra sidan vägen mot Siljansnäs. Karakterisering och arkeologisk utredning krävs.

Kommunens kommentar:

Se kommunens kommentarer till länsstyrelsens yttrande A1.

Häradsbygden

LIS-områden kring lokorna. Det är olämpligt att göra dessa områden till LIS-områden både vad gäller kulturlandskapet, fornlämningar och jordbruket. Det bör finnas utrymme för viss förtätning som får prövas i fall till fall. Det kräver i så fall karakterisering av kulturmiljövärden samt arkeologisk utredning.

Kommunens kommentar:

LIS-områden innebär endast två ytterligare skäl till strandskyddsdispens och prövas i fall till fall utifrån platsens lämplighet. Se kommunens kommentarer till länsstyrelsens yttrande A1.

Styrsjöbo-Heden

Heden har bevarat odlingslandskap mot sjön vilket inte ska bebyggas om kulturvärdena ska behållas. I norra delen finns en stenåldersboplatser.

Kommunens kommentar:

LIS-områdena behålls. Angående fornlämningar se kommunens kommentarer till länsstyrelsens yttrande A1.

Tunsta och Åhl-Kilen

Området är mycket fornlämningstät. En alltför kraftig exploatering riskerar att skärma av älven från det omgivande landskapet.

Kommunens kommentar:

Skogsområden som bedömts som värdefulla naturområden sparas för att säkerställa allmänhetens möjlighet att nå stranden. I övrigt anser kommunen att området är lämpligt för utökning av bebyggelse. Angående fornlämningar se kommunens kommentarer till länsstyrelsens yttrande A1.

LIS-områden längs bäckar

De föreslagna LIS-områdena längs bäckar som rinner ut i Österviken bör utgå då de riskerar att möjliggöra en enda sammanhängande bebyggelse längs Österviken. Förtätning kan ske genom att bygglov prövas ifrån fall till fall.

Kommunens kommentar:

LIS-områden för bäckar 100 m från Siljan tas bort. Se kommunens kommentarer till länsstyrelsens yttrande A1.

OMRÅDEN SOM INTE ÄR LIS-OMRÅDEN

Leksands-Noret längs riksvägen

Leksands-Norets sista sammanhängande odlingslandskap söder om riksvägsanslutningen ska bevaras liksom odlingslandskapet norr om Limsjöänget. Det är värdebärande för att skapa avstånd mellan Leksands-Noret och Limsjön med låglänt strandområde. Området rymmer troligen stora arkeologiska värden och är pedagogiskt viktigt för förstäelsen av det forntida landskapet. Arkeologisk utredning krävs.

Kommunens kommentar:

Odlingsmarken öster om riksvägen ner mot Limsjön är inte utpekad som exploateringsområde. I övrigt se kommunens kommentar till länsstyrelsens yttrande A1.

Riksintresset Leksands-Noret

Kommunen har pekat ut kärnområden för riksintresset men det är oklart på vilka grunder. Så finns exempelvis inte Norsgatan med som kärnområde. Utpekandet av sådana kärnområden är tveksamt och bör utgå.

Kommunens kommentar:

Utpekandet av kärnområden tas bort.

Åkerö

Bybebyggelsen uppdelad på flera klasar karakteriseras och skyddas. Rörande de modernare delarna bör högre bebyggelse än två våningar inte tillåtas för att inte äventyra landskapsbilden. Vidare bör områdets kulturmiljövärde utredas då det finns äldre stugbyggnader, för Leksand tidiga egnahemshus, intressant affärsbebyggelse och kulturhistoriskt värdefull småindustri såsom Käck & Hedbys smedja.

Kommunens kommentar:

Kommunen anser att högre bebyggelse för flerfamiljshus i norra delen av Åkerö är acceptabelt. I övrigt är kommunens intention att äldre värdefull bebyggelse i så stor utsträckning som möjligt bevaras.

Laknäs Östanhol

Det utpekade bostadsområdet ska inte genomföras i de västliga delarna då det är brukat odlingslandskap. Möjligen kan byggnation ske i de östra delarna som till delar täcks av skog. Ny bebyggelse ska inte byggas ihop med de befintliga delarna av Östanhol och Laknäs eller bygga ihop byarna med varandra. En alltför kraftig exploatering riskerar att utplåna gamla odlingsstrukturer och upplösa bystrukturerna. En karakterisering och arkeologisk utredning krävs av hela området.

Kommunens kommentar:

Se kommunens kommentar till länsstyrelsens yttrande A1.

Övermo

Kvarvarande sammanhängande och hävdad odlingslandskap inne i byn har kulturmiljövärde och ska inte exploateras.

Kommunens kommentar:

Området för verksamheter söder om Övermo tas bort. Se kommunens kommentar till länsstyrelsens yttrande A1.

Yttermo

Odlingslandskapet längs älven öster om riksvägs korsningen har kulturmiljövärde och ska inte exploateras.

Kommunens kommentar:

Se ovan.

Björkberget, Siljansnäs

Det utpekade bostadsområdet på Björkbergets västra sluttning berör delvis gammal inägomark samt registrerade fornlämningar. En arkeologisk utredning krävs.

Kommunens kommentar:

Planerat område för bostäder där fornlämningar finns tas bort.

Dalarnas museum anser att föreslagen översiktsplan omarbetas med hänsyn till ovanstående synpunkter.

B2. Svenska Kraftnät 2013-02-11

Svenska Kraftnät har två 400 kV-ledningar tillhörande stamnätet i Leksands kommun vilket framgår av samrådshandlingen, ledningarna vill vi ska vara synliga i någon av översiktsplanens kartor.

I övrigt vill Svenska Kraftnät tillägga att på sidan 65 i översiktsplanen står det "Genom Leksand passerar två 400 kV kraftledningar och två 220 kV ledningar". Denna text bör revideras då 220 kV-ledningarna är 130 kV-ledningar och tillhör regionnätet.

Svenska Kraftnät har tagit del av handlingarna för rubricerat ärende och har ingenting ytterligare att erinra mot upprättat förslag.

Kommunens kommentar:

Texten ändras till två 400 kV kraftledningar och två 130 kV ledningar.

B3. Vattenfall Eldistribution AB 2013-01-14

Vattenfall Eldistribution AB har tagit del av samrådshandlingar för rubricerad översiktsplan och kan meddela att vi inte har något att erinra.

Kommunens kommentar:

Leksands kommun noterar att Vattenfall Eldistribution inte har några synpunkter på översiktsplanen.

B4. Leksandsbostäder 2013-03-28

BEBYGGELSE

Leksandsbostäder är kommunens allmännyttiga bostadsbolag och är ett av de redskap som kommunen har för att främja bostadsförsörjningen. Leksandsbostäder har som affärsidé att producera, äga och förvalta flerbostadshus inom Leksands kommun. För att kunna få flera bostäder i centrala lägen, ställer vi oss mycket positiva till förslaget om förtätning i tätorterna enligt kommunens ställningstaganden för bebyggelse. Till detta ställningstagande vill vi också påtala behovet av att tillåta en högre byggnadshöjd i dessa lägen.

För att möta behovet av lämpliga bostäder för en ökad andel äldre befolkning och också personer med funktionshinder är god tillgänglighet till och i bostaden viktig och i vissa fall helt nödvändig. Behovet av närhet till samhällsservice och ortens kommersiella utbud är ibland avgörande för att personen själv kan förflytta sig till detta. Dessa behov tillfredsställs enklast genom att etablera lättillgängliga bostäder i mycket centrala lägen.

Kommunens kommentar:

Översiktsplanen förtydligas i kapitlet Bebyggelse vad gäller vikten av centrala och lättillgängliga bostäder.

KOMMUNIKATIONER

Vi delar kommunens ställningstaganden i det 18-punkts förslag som redovisas för kommunens kommunikationer. Vi vill särskilt betona och föreslå för punkterna 4 Cirkulationsplatserna vid riksväg 70, 6. Bro utredning, 8. Vägutredning för avlastning av Åkerö och 9. Limalänken, att de sammanförs och redovisas i en gemensam övergripande vägutredning för huvudvägarna/-gatorna till och inom Leksands centralort. Detta för att få en helhetsbild över centralortens trafiksystem. "Centrumutveckling för Leksands Noret" blir då ett naturligt ingående dokument i denna vägutredning då de i mångt och mycket sammanfaller.

Gång- och cykelvägar

Den nyligen antagna Cykelplanen är ett ingående dokument i översiktsplanen och ligger till grund för GC-vägarnas sträckning och prioriteringen av utbyggnation av dessa.

Enskilda vägar

Vi instämmer i förslaget angående den enskilda väghållningen. "Kommunens framtida ansvar och åtagandets omfattning för dessa enskilda vägar behöver tydliggöras och fastställas". Utredning för detta är genomförd och förslag finns för såväl den enskilda väghållningen som kommunens åtagande för gatubelysningen på dessa vägar. Frågan om den enskilda väghållningen är inte enbart en fråga för byarna utan även för delar av Leksands centralort (Åkerö/Edshult, Källbergsgärdet, del av Myran och eventuellt kommande planområde norr därom). Centrala Insjön och Siljansnäs har också enskild väghållning.

Besöksnäring och friluftsliv

I kommunens ställningstaganden under denna rubrik nämns det rörliga friluftslivet. Bl.a. kommunens naturliga förutsättningar till naturupplevelser och naturturism, GC-vägar till tätortsnära naturområden, utveckla Sundet till attraktivt rekreationsområde mm. Som ett led i detta föreslås att i samband med utbyggnad av GC-vägar kan det på lämpliga ställen lokaliseras cykelrastplatser där GC-vägen ingår i ett längre cykelstråk, t.ex. Siljansleden och Sverigeleden. Exempelvis kan en rastplats enkom för cyklister anläggas vid Sundet mot sjön. En rastplats för cyklister kan naturligtvis i de fall det är lämpligt vara gemensam med bilister. Fasta parksoffor bör med fördel kunna placeras ut på platser med vacker utsikt eller naturupplevelse eller på lämpligt avstånd för den som bara behöver vila eller ta del av utsikt, natur mm. Detta gagnar såväl besökare som innevånare i kommunen. Vi föreslår att det i översiktsplanen utefter gång- och cykelvägar, identifieras och redovisas sådana platser eller stråk som kan ge GC-vägen ett mervärde för besöksnäring, friluftsliv och kommunens innevånare.

Kommunens kommentar:

Förslag om cykelrastplatser är bra men regleras inte i översiktsplanen.

MILJÖ, HÄLSA OCH SÄKERHET

Nuvarande effekter av biltrafiken som buller, emissioner och trafiksäkerhet mm. och deras påverkan på omgivningen och konsekvenser därav bör lyftas fram och tydliggöras. Resultatet bör vara ett viktigt underlag vid beslut om trafik, byggnation av vägar och lokalisering av bostadsområden mm. Likaså kommer denna kunskap att visa var det kan finnas behov av åtgärder redan idag och var det finns gator och vägar vilka inte bör belastas av ytterligare trafik. Även behov av specifika trafiksäkerhetshöjande åtgärder bör kunna redovisas.

Limalänken

En möjlighet till vägförbindelse mellan Siljansvägen och Limavägen är bra och på sikt troligen nödvändig. På Siljansvägen skulle framkomligheten öka, främst sommartid då Leksands Strand och Sommarland genererar mycket trafik. Delar av den trafiken skulle kunna hänvisas via Limalänken. Trafikbuller följer i stort trafikmängden och fordonens hastighet, en viss minskning av trafikbullret på Siljansvägen är att förvänta.

För Limavägen är frågan mera komplex. Om inte Limalänken kan anslutas till riksväg 70 eller norra riksvägsinfarten öster om järnvägen, kommer trafiken att öka på Limavägen tillsammans med de problem som det medför. Redan i dag har Limavägen en stor andel tung trafik och tämligen höga bullervärden. Den tunga trafiken har sin framkomlighet begränsad mot norr på grund av den låga vägporten i Lima. I söder är anslutning mot Leksandsvägen vintertid problematisk för tyngre fordon då förbindelsevägen från Stationsgatan är brant och fordonen fastnar lätt vid halka. För ett nytt tänkt bostadsområde norr om Myran och för utvecklingsstråket Leksand–Tällberg, får Limalänken ses som en nödvändig förbindelse. Den timglasliknande struktur som vägarna i centralorten uppvisar, såväl söder som norr om älven, bör byggas bort. Tvärförbindelser i öst – västlig sträckning måste skapas. Detta talar för att förslaget med Limalänken ska behållas och utredas vidare. Motsvarande resonemang gäller också för Moskogslänken.

- Synpunkter från Leksandsbostäder som fastighetsbolag

För Leksandsbostäders del vill vi påtala att trafiksituationen för våra hyresgäster vid Limavägen och Siljansvägen inte är bra vad avser buller. För Limalänken instämmer vi i förslaget som redovisas i planförslaget för tätorten Leksand. Sammantaget instämmer vi i trafiklösningar som inte väsentligt ökar trafikmängden på Limavägen och Siljansvägen. Redovisad förbindelse mellan Sägmyravägen och Leksandsvägen skulle också avlasta trafiken på Stationsgatan samt ge trafik från byarna sydöster ut en kortare och enklare anslutning till riksväg 70

Norra och södra infarten

Vi instämmer i samrådsförslaget att cirkulationsplatser anordnas vid båda infarterna. För den södra cirkulationsplatsen föreslås att mark reserveras för att ge Insjövägen en något mindre lutning i dess anslutning till cirkulationen.

Moskogslänken

Moskogslänken är tidigare utredd. Konsekvensutredning för miljö och trafiksäkerhet (VIK augusti 1990) samt arbetsplan (J&W 1993). Utredningarna redovisar konsekvenserna av en byggnation av vägen, samt att den då ur dessa synpunkter var möjlig att utföra. Arbetsplanen fastställdes aldrig pga. brist på medel. Uppdatering av tidigare utförda utredningar behöver göras utifrån nuläges situationen i en ny rapport.

Trafikflöden

När utredningen för miljö och trafiksäkerhet gjordes på 90-talet, var trafikflödet på Järnavägen ca 3800 fordon/dygn. Mätningar under det senaste året pekar på omkring 5000 fordon per dygn. Andelen tunga fordon uppgår till ca 500 fordon per dygn. På Insjövägen är trafikmängden omkring 5300 fordon per dygn och väl över 500 tunga fordon per dygn. Redan idag är bullernivåerna för höga på både Järnavägen och Insjövägen. Som en konsekvens av detta är hastigheten sänkt till samma nivå som övriga vägar inom Åkerö och Edshult, 40 km/tim. Moskogslänken skulle vara positiv om den kom till vilket tidigare konsekvensutredning redovisat. En utbyggd Moskogslänk skulle nästan halvera trafikflödet på Järnavägen. Det samma bedöms också för Insjövägen Den största bidragande orsaken till

detta är naturligtvis att trafiken som inte har målpunkt inom Åkerö, Edshult eller Noret försvinner helt.

Miljö

Om inte Moskogslänken kommer till stånd inom en rimlig framtid lär det få konsekvenser med behov av bullerdämpande åtgärder efter Järna- och Insjövägarna. Åkerö skola är också belägen mellan dessa vägar med vad det innebär trafiksäkerhetsmässigt för barnens skolväg. För Åkerö och en del av Edshult, skulle miljövinster vara stora, om Insjö- och Järnavägen kunde avlastas från en betydande trafikmängd. En utbyggnad av Moskogslänken kan komma att ge vissa miljömässigt negativa effekter främst för den närmaste bebyggelsen. Vid en nybyggnad finns dock bättre förutsättningar för att vidta åtgärder för att minska eventuella negativa konsekvenser. I handlingarna för arbetsplanen (J&W 1993) framgår att bullervall är föreslagen på länkens norra sida mellan Häradsvägen och Järnavägen, dvs att på hela länkens längd föreslås bullersänkande åtgärder mot bebyggelsen i norr (Lisselby).

- Synpunkter från Leksandsbostäder som fastighetsbolag

Leksandsbostäders bostadsbestånd är och bedöms också på sikt vara till största delen flerbostadshus i centrala lägen. Vi tillstyrker plansamrådets intentioner om förtätning av bostäder i tätorternas centrala delar. För norra Åkerös del bedömer vi att det finns goda möjligheter till nybyggnation av flerfamiljshus, främst i de lägena där det tidigare var handel och service. En minskning av trafikmängden på Insjövägen och Järnavägen ses vara nödvändig för att klara gränsvärdena för buller och emissioner. I det perspektivet anser vi att en utbyggd Moskogslänk är till fördel.

Hedenlänken

Syftet med Hedenlänken känns något diffus. Behovet av att få bort eller minska genomfartstrafiken efter länsväg 580 genom Mjälgen är förståelig men kan knappast motivera att på jordbruksmark bygga en helt ny förbifart av byn. Nuvarande väg är en genväg mellan länsvägarna i Heden och Gärde och vidare anslutning till riksväg 70. För trafik från Siljansnäs mot söder, respektive för trafik kommande söderifrån mot Heden, kan det vara lockande att välja väg genom Mjälgen och Gärde för att slippa åka genom Åkerö och Edshult. För att få en fullgod trafiksäkerhetshöjande effekt och minimera miljöproblem genom Mjälgen och Gärde byar bör länken i så fall ges en ny sträckning till riksväg 70 med ny trafikplats, samt planskild korsning med järnvägen.

Vi ställer oss frågande till om en så omfattande vägbyggnation, ny planskild korsning och ytterligare behov av en ny trafikplats på riksväg 70, är ett realistiskt alternativ. Detta både ur ekonomisk synpunkt och den ovisshet som skulle råda om när Trafikverket eller möjligen Trafikverket tillsammans med kommunen skulle kunna genomföra denna vägförbindelse. Hedenlänken kan anses vara mindre lämplig än Moskogslänken, i den aspekten att den inte löser trafikproblemen i Åkerö och Edshult på samma sätt som Moskogslänken kan göra. Moskogslänken ger bra anslutning till riksväg 70 för trafik både mot söder och norr. Kostnaden bedöms också bli högre för Hedenlänken än Moskogslänken. Genomfart av tyngre transporter mellan Heden och Mjälgen som kommer från Dala-Järna hållet, bör kunna hänvisas till Moskogslänken. Likaså skulle all den genomfartstrafik som idag använder Mjälgen som en genväg till riksväg 70 försvinna, då man enklare och snabbare når riksväg 70. Detta skulle ge en god effekt på miljön och trafiksäkerheten i Mjälgen och på Häradsvägen genom Gärde.

- Synpunkter från Leksandsbostäder som fastighetsbolag

För närvarande finns inga planer på någon etablering av bostäder i närhet av Hedenlänken. Skulle däremot denna länk ersätta Moskogslänken, bedömer vi att reduceringen av trafikmängderna på Järna- och Insjövägarna blir mindre än vid en utbyggd Moskogslänk.

Vägkorridorer

Vi delar de ställningstaganden för de vägkorridorer som redovisas i samrådshandlingen för översiktsplanen.

Leksandsbron

Vi delar de synpunkter som redovisas i översiktsplan för Leksandsbron. Påtalad utredning för framtida broförbindelse över Österdalälven synes mycket välbetänkt. Intill den frågan är avgjord, kan det kanske vara befogat att i översiktsplanen redovisa en markreservation på den öppna och obebyggda mark som finns på ömse sidor om nuvarande bro och på båda sidor om älven

Centrala Noret

I och med att Leksandsbostäder gärna etablerar flerbostadshus i centrala lägen är det av vikt att klarhet råder var genomströmningen av trafik eller de mera trafikerade gatorna kommer att vara i centrum av Noret och Åkerö. Trafikbuller är negativt för byggnation av bostäder, medan tillgänglighet med bil och tillgång till parkeringsplatser ses som positivt och nödvändigt. Trafikmängden är en faktor som påverkar boendemiljön.

Kommunens kommentar:

Leksands kommun har för avsikt att utarbeta en trafikstrategi i samverkan med Trafikverket. Utifrån denna trafikstrategi kan beslutas om ytterligare behov av att reservera mark för trafikändamål.

B5. 2013-03-05 Dala Energi

Det är glädjande att Leksands kommun tagit ett helhetsgrepp för att skapa en långsiktigt hållbar översiktsplan över kommunen. Dala Energis Vision är att vara en drivkraft för bygdens utveckling med ett medvetet engagemang för miljön. Inom ramen för våra verksamhetsgrenar; Elnät, Fjärrvärme och Stadsnät vill vi aktivt bidra till en positiv utveckling för invånare, samhälle och näringsliv i Leksands kommun.

Gemensamma synpunkter avseende våra verksamhetsgrenar

Infrastruktur i form av fjärrvärmeledningar, elnät och optisk fiber för stadsnätet innebär stora investeringar och kräver ofta lång framförhållning när det gäller utbyggnad. För att bidra till en konkurrenskraftig samhällsutveckling i vår bygd är det därför av stor vikt att dessa infrastrukturer i ett tidigt skede i planerings- och planprocesser ges utrymme såväl tidsmässigt som fysiskt utrymme.

Stadsnät

Stadsnätet i form av optisk fiber är en infrastruktur som kommer att vara lika självklar som elnätet för och en förutsättning för det framtida byggandet oavsett om det handlar om boende, samhällsfunktioner eller näringsidkande. Stadsnät är ett begrepp som avser optisk fiber för kommunikation men där även affärsmodellen är en väsentlig del av begreppet. Stadsnät innebär att nätet är öppet för alla som vill nyttja det, såväl tjänsteleverantörer som slutanvändare. Regeringen har formulerat en målsättning att 90% av Sveriges befolkning senast 2020 skall ha tillgång till bredband med en kapacitet på minst 100 MB. Finansiering av bredbandsutbyggnaden sker på affärsmässiga villkor men från tid till annan finns olika typer av stöd att söka vilket bör beaktas vid såväl nybyggnad som utbyggnad till befintliga fastigheter. Under 2010/2012 har Leksands kommun uppdragit åt Dala Energi att bygga ut infrastruktur med optisk fiber till ett stort antal byar i Leksands kommun. Projektet har delvis finansierats med EU medel och lagt grunden för en fortsatt utbyggnad av stadsnätet.

Fjärrvärme

Fjärrvärme finns i Leksand och Insjöns tätorter. 2011 baserades 99% av fjärrvärmeproduktionen på förnyelsebar energi i form av biobränsle. Fjärrvärmens miljövärden i form av resurseffektivitet, klimatpåverkan och andel fossila bränslen finns sedan 2011 beräknade för samtliga Sveriges fjärrvärmesystem. I tätorterna Leksand och Insjön bör värmeenergikrävande bebyggelse anslutas till fjärrvärme. Vid nyexploatering bör anslutning till fjärrvärme alltid övervägas.

Vid projektering av nya vägar och GC-vägar skall sambyggnation med Dala Energis tekniska system eftersträvas.

På sikt bör mindre orter och byar med samlad bebyggelse och god energitäthet eftersträva miljövänlig närvärme/fjärrvärme.

Elnät

Dala Energi Elnät AB är ett helägt dotterbolag till Dala Energi och innehar områdeskoncession för elnätverksamhet inom de områden som berörs av översiktsplanen. Områdeskoncessionen ger oss rätt att bygga och förvalta elanläggningar med en spänning upp till 20 kV, vilket bl.a. innebär anslutningsplikt av elanläggningar. Förutom detta har Dala Energi Elnät AB ledningskoncession för ledningar om 50 kV mellan Tibble – Övermo, Övermo -Tällberg, Övermo – Siljansnäs och Leksboda-Björkberg. 50 kV nätet är anslutet till Fortum Distributions regionnät i Dalarna i Tibble och Björkberg.

Kommunens kommentar:

Kraftledningar ovan läggs till kartor.

Översiktsplanen för Leksands Kommun 2014 utgör de övergripande målen för 2040 och är därav en viktig del i vår långsiktiga planering för investeringar och reinvesteringar i våra anläggningar.

Översiktsplanen berör flera av våra anläggningar vilket medför att vi i god tid måste få kännedom om de olika etappernas genomförande så att vi tidigt i vårt planeringsarbete kan utreda vilka konsekvenser detta ger och om samverkan med övriga aktörer som arbetar med infrastruktur är möjlig. Våra 50 kV och 10 kV ledningar har olika upplåtelseavtal i form av servitut eller ledningsrätt vilka saknas för lågspänningsnätet. Kostnaderna för flytt av våra elledningar måste regleras i samband med genomförandet.

Vid anläggandet av nya vägar och cykelvägar finns möjlighet till synergier då vi kan förlägga befintliga 10 kV luftledningar i mark och därmed höja tillgängligheten i våra kraftleveranser. Våra 50 kV luftledningar utgör en så viktig del av våra kraftleveranser att de skall vara trädsäkrade och ej förläggas i mark. Vårt lågspänningsnät förläggs oftast i mark vid ombyggnation. En kontinuerlig förnyelse av elnätet pågår där luftledningar förläggs i mark vilket väl följer de angivna riktlinjerna som anges i planen för bygglov och detaljplanering.

Vi arbetar i dagsläget med en uppdatering av våra fem-årsplaner vilka utgör en viktig grund i vår planering och ser gärna att det årligen sker ledningsägarsamrådsmöten för att få en bra koordination av pågående utbyggnad inom kommunen i ett kort perspektiv. Den mer långsiktiga planeringen är beroende av detaljplaner och utvecklingen inom kommunen.

Kommunens kommentar:

Kommunen delar Dala Energis uppfattning om fortsatt dialog kring kommunens utveckling för samverkan och säkerställande av infrastrukturen. Ett stycke om elförsörjning läggs till under Teknisk försörjning. Ett kommunalt ställningstagande läggs till under gång- och cykelvägar: Vid projektering av nya vägar och GC-vägar skall sambyggnation med Dala Energis tekniska system eftersträvas.

- Föreningar, bysamfälligheter (C) och privatpersoner (D)

C1. Hyresgästföreningen Siljansbygden 2013-01-17

Styrelsen för Hyresgästföreningen Siljansbygden har tagit del av Översiktsplan Leksands kommun 2014. Vi har ingen erinran och tycker att målet för ett attraktivt och hållbart samhälle låter bra för framtiden i Leksand.

Kommunens kommentar:

Kommunen noterar att Hyresgästföreningen inte har något att erinra.

C2. Folkpartiet Liberalerna 2013-02-22

Vi vill påpeka att förslaget (sammanfattningen) till Översiktsplan är bra utformat. Innehållet är lättillgängligt, och omfattningen av sammanfattningen betydligt minskad gentemot UTKASTET från september 2012. Vi har med tillfredsställelse noterat att formuleringen, i det mer omfattande dokumentet, där ordet "ska" dominerade i de gröna rutorna, har i det sammanfattande dokumentet ändrats till den mildare formuleringen "bör", "ska eftersträva"

o. dyl. Ett gediget bildmaterial gör layouten bra och tjänar säkert ett syfte att göra OP tillgänglig och begriplig. Vi är mycket positiva till att en översyn av ÖP görs under mandatperioden, så att den kan hållas aktuell enligt gällande bestämmelser.

Den uppdelning i rosa och gröna rutor som fanns i det ursprungliga UTKASTET från september 2012 upplevdes positivt, vilket vi vill förorda i den slutliga produkten. Det är viktig information och viktiga klargöranden, till både medborgare och politiker, vad som är lagstyrt utifrån exempelvis Miljöbalk och Plan- och Bygglag i rosa rutor – och -vad som är kommunala ställningstaganden och rekommendationer i de gröna rutorna.

Kommunens kommentar:

*Samrådshandlingen är **inte** "Sammanfattning av samrådshandling" och de rosa rutorna finns kvar i den formella översiktsplanhandlingen.*

Folkpartiet Liberalerna föreslår att Hedenlänken upp-prioriteras och utreds, samt att Moskogenlänken, utifrån bebyggelseskäl, bl.a. avseende buller, inte kommer till stånd.

På sidan sexton nämns LRF som en motpart i en viss fråga. Vi föreslår att denna motpart inte namnges, då vi förutsätter att kommunen i planfrågor kommer att ha flera motparter. Vi anser det därför inte lämpligt att ange en enstaka motpart.

Kommunens kommentar:

Texten ändras till: Inför ev exploatering ska samråd ske med LRF samt brukaren av marken. Vid större exploateringar ska samråd även ske med organisationer och myndigheter som har intresse i frågan. Riktlinjer vid bygglov och detaljplaner kompletteras med detta.

Till sist anser vi det viktigt att föreslå cirkulationsplatser vid alla befintliga, och ev. kommande, in- och utfarter till och från riksväg 70 mot Leksand.

Kommunens kommentar:

Kommande arbete med trafikstrategi och studier av åtgärdsval får påvisa lämpligaste lösningar för nuvarande problem med trafiksituationen. Se kommunens kommentar till Trafikverkets yttrande A2 angående väglänkar, anslutningspunkter och vägkorridorer.

C3. Leksands Fågelklubb 2013-02-22

Leksands Fågelklubb är en nationellt erkänd naturvårdsorganisation som främst agerar iför fågelskyddet inom kommunens gränser. Föreningen omfattar 500 medlemmar, varav ett 50-tal är synnerligen aktiva. Sen föreningen bildades 1976, har vi lyft olika fågelskyddsfrågor till Leksands kommun och fått ett gott stöd och acceptans för de angelägenheter som tagit upp. Ex.vis Limsjön, naturreservaten, lövskogen i Dragsängarna samt de potentiella våtmarker som kan restaureras och vinterfågelmattningen i de kommunala naturreservaten. Vår förening har också sett en god kommunal satsning på tillgängligheten i de naturområden som attraherar fågelskådare. Konsekvensen för Leksands Fågelklubb är att vi har möjlighet att erbjuda våra medlemmar och andra tillfälligt besökande, många exklusiva och intressanta exkursionsmål.

Skogsbruket

De svagheter som vi främst upplever i dagens Leksand är den utarmning av skogen som sker i det dagliga skogsbruket. Många arter försvinner och får ingen chans att återhämta sig i de områden som är skyddade. Enligt en internationell överenskommelse som Sverige medverkat i, och grundat på forskarrapporter, anges att 17 % av den totala skogsmarken, på sikt måste bevaras för den biologiska mångfaldens skull. Det är en frustration att skogsskyddet i Leksands kommun omfattar bara 1,6 % av den totala skogsarealen. Därför vill Leksands Fågelklubb att kommunen utformar en långsiktig strategi för att uppnå detta miljömål.

Kommunens kommentar:

Mål och strategier om detta finns uppsatta i Naturvårdsplanen för Leksands kommun antagen av kommunfullmäktige 2012.

En realisering av projekt som "Vildmarksriket" och "Sumpskogsprojektet (Siljansnäs) är mycket vitala åtgärder för att förstärka skogsfågelfaunan. För övrigt är det främst bristen på lövskog som missgynnar många fågelarter i kommunen. Under kap. Kommunens ställningstagande för naturmiljöer, bör därför en punkt vara att Leksands kommun aktivt skall verka för att andelen lövskogsproduktion (med särskilda naturvårdshänsyn vid avverkning) skall öka, i förhållandet till barrskogsproduktionen. Tillsammans med skogsnäringen kan kommunen stimulera markägarna till en ökad lövandel i skogsbeståndet. En konkret åtgärd är att verka för att Dragsängarna (ett av landets mest betydande lövskogsområde för fågellivet) i samband med en omarrondering skyddas som lövskog

Kommunens kommentar:

Se kommunens kommentar ovan.

Jordbruket

Det öppna odlingslandskapet är också en mycket värdefull miljö för fågellivet i Leksand. Här finns merparten av de arter som finns i kommunen. Ett stort bekymmer är det försvinnande antalet aktiva jordbrukare i Leksand. För att "rädda det som räddas kan", är det värdefullt att kommunen har ett gott samarbete med bönderna, så att deras verksamhet inte försvåras i samband med exploatering och annan samhällsutveckling.

Kommunens kommentar:

Se kommunens kommentar till länsstyrelsens yttrande A1 angående odlingslandskapet.

Våtmarker

Kommunens satsning på sjörestaureringar är allmänt känd. Limsjön, Brenäsviken, Stenbrotjärn, m.fl. har inneburit ett lyft för sjöfågelfaunan i kommunen. Det finns mer att göra för de nämnda arterna. Strandängar och våtmarker i jordbrukslandskapet, kan ny- eller återskapas på flera lokaler i kommunen. Alviken, övriga Limsjön, Sjöbotten och Dragsängarna, är några av objekten som bör utredas.

Kommunens kommentar:

Kapitlet Naturmiljöer kompletteras med värdet av våtmarker och strandängar för fågelfaunan.

Naturturism

För att ytterligare öka värdet av våra marker, fauna och flora, är det viktigt att även kunna få en ekonomisk avkastning på det som skyddas och lämnas kvar. En utvecklad naturturism tillsammans med markägare, skogs- och jordbruksnäringen, jägare, fiskare och friluftorganisationer m.fl. medför att fler jobb och mer sysselsättning kan skapas.

Kommunens kommentar:

Vildmarksriket har lyfts fram som tänkbart område för naturturism.

Samarbete

Leksands fågelklubb medverkar gärna i en kommunal strategigrupp som syftar till att öka kommunikationen mellan jord/skogsbruket och samhället i övrigt. En delaktighet i processerna som styr samhällsutvecklingen är oerhört väsentlig för oss som ideell förening. Tillsammans med myndigheter, näringsidkare och övriga medborgare, kan vi skapa en kommun som ytterligare ökar i attraktionsvärde!

C4. Vänsterpartiet i Leksand 2013-03-06

Ang vindkraft: Trots att det verkar i förslaget till ÖP som om vindkraftsetablering inte kan göras på så många ställen i kommunen vill vi att det står i ÖP att kommunen rent generellt ställer sig positiv till vindkraftsetablering, särskilt med tanke på att denna plan ska räcka i många år framåt och förutsättningar kan komma att ändras i framtiden.

Kommunens kommentar:

Kommunens ställningstagande om vindkraft kompletteras med detta.

Vi vill även poängtera att det är viktigt att först stärka centrum med bostäder och handel och service som beskrivs i den framtagna centrumplanen, i Leksandsnoret, FÖRE ev nya detaljplanerarbeten vid exempelvis riksväg 70.

Kommunens kommentar:

Kommunens ambition är att ha ett attraktivt och levande centrum och jobbar kontinuerligt med frågan.

Tätorten Leksand

- Åkerö / jordbruksmark

C5. Åkerö byalag 2013-02-22

Efter att ha studerat planen är vi införstådda med att det behövs flera bostäder i Leksand om man skall kunna uppnå målet med en befolkningsökning på 150 personer och år. Vår uppfattning är att det i första hand behövs bostads- och hyresrätter som bland andra kan erbjudas våra äldre innevånare som av olika anledningar vill flytta från sina fastigheter - fastigheter som hamnar på bostadsmarknaden eller övertas av efterkommande generation. Lägenheter med rimliga hyreskostnader behövs också för att kunna locka till inflyttning och möjliggöra för våra ungdomar att kunna förbli leksandsbor. För detta behövs även arbetstillfällen lokalt eller på rimligt pendlingsavstånd med passande kommunikationer -buss och/eller tåg.

Vad gäller Åkerö har vi noterat följande:

I planen finns återigen förslag om bostadsbebyggelse på "våra åkrar" — Pellasåker och södra delen av Millåker. Åkeröborna har sedan 1980-talet kämpat för att byns kvarvarande åkrar — Sjöåkrarna, Millåkrarna och Pellasåkrarna — ska lämnas orörda för kommande generationer. I samband med beslut om plantillstånd 2006, även då med förslag om att bebygga delar av åkrarna, lämnades protestlistor med 993 namn till kommunen tillsammans med skrivelse "Hemställan om åtgärder till skydd för Åkerös sjönära odlingslandskap". (bilaga 1:3a-c) På bystämmorna 2006 och 2013 uppdrogs enhälligt åt styrelsen att fortsätta arbetet med att skydda den obebyggda åkermarken, samt att hålla kontakt med kommunledningen. Då inget inträffat som i sak påverkat våra ställningstaganden har styrelsen enats om att tillsammans med denna skrivelse och som yttrande hänvisa till de handlingar som överlämnades till kommunen 2007-01-25 f bilagal:3) och 2006-10-17 (bilaga 1:4). Vi hänvisar också till de synpunkter vi lämnat 2012 och 2011. (bilaga 1:1 och 2)

Starkt stöd i vår uppfattning att åkrarna inte skall bebyggas finner vi i Miljöbalkens 3 kap § 4 där man kan läsa följande: "Jord- och skogsbruk är av nationell betydelse. Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredställande sätt genom att annan mark tas i anspråk". Vår uppfattning är att det finns tillgång till annan mark. Vi har t.ex. föreslagit bebyggelse inom ett område mellan Lappmyrvägen och Järnavägen samt bostadsförtätning i byn mellan Insjövägen och Åkerövägen. Även i § 6, miljöbalken kap. 3 finner vi stöd bl.a. i följande utdrag ur texten: Behovet av Grönområden i tätorter och i närheten av tätorter skall särskilt beaktas. Efter att noga studerat översiktsplanen kan vi konstatera hänvisningar till ovan nämnda kapitel i miljöbalken samt uppgifter om vikten av tillgång till natur- och grönområden och grönstråk i närhet till bebyggelse med god kvalitet och tillgänglighet

På sidan 75 kan man läsa "På Åkerö finns ett område som är av intresse för kulturmiljövården. Åkerö bebyggelse. Byn beskrivs som en väl bibehållen bykärna och har bygator med bevarad äldre karaktär och öppen kontakt över odlingslandskap mot Österviken. Det är en miljö av stort kulturhistoriskt och miljömässigt värde, där ett bevarande är angeläget. Vi uppfattar att även den väl genomarbetade Översiktsplanen i många avseenden talar för att brukningsvärd jordbruksmark inte skall exploateras.

Ur EU:s landsbygdsprogram

Det övergripande målet för landsbygdsprogrammet är att:

Förbättra konkurrenskraften och tillväxten i jord- och skogsbruk, inklusive rennäringen, och på så sätt öka sysselsättningen på landsbygden.

Ytterligare miljöanpassa det svenska jordbruket, bevara det öppna landskapet och en mångfald av växt och djurarter.

Utveckla en varierad företagsverksamhet och därigenom göra det lättare att leva och arbeta på landsbygden.

Med hänvisning till samtliga ovan nämnda skäl anser byalaget att förslaget till översiktsplan planeringsområden, tätorten Leksand, sid 84, ska ändras i den meningen att det redovisade området för bostäder samt LIS-området på Åkerö sjönära åkrar tas bort. Hela åkerområdet skall i stället redovisas som grönområde för att på så sätt bevaras för kommande generationer, skyddas mot exploatering och säkerställas för fortsatt aktivt jordbruk. Det bör i det sammanhanget även påpekas vikten av aktuella planeringsförutsättningar, vilket saknas när det gäller redovisningen av de areella näringarna under kapitlet allmänna intressen. Kartan på sidan 52 som redovisar brukscentra, värdefull odlingsmark enligt länsstyrelsen samt jordbruksmark bör revideras då den bygger på en inventering utförd på 80 talet.

Kommunens kommentar:

Se kommunens kommentar till länsstyrelsens yttrande A1 angående odlingslandskapet.

D1. 2013-01-08

Det är med stor oro jag har fått veta att den orörda åkermarken på nedre Åkerö är föreslaget område för bostäder. Åkermarken är en unik oas i ett för övrigt homogent bostadsområde och att växa upp i närheten av den med kyrkan vackert synlig över fälten har varit en fröjd. Under min skolgång på Åkerö skola minns jag speciellt att vi hade promenader på schemat där vi gick ner till platsen. Vi hade också andra aktiviteter i anslutning till åkrarna, bland annat löprundor på idrotten. På Åkerö skola går numera elever från större delen av Leksand och alla kan ta del av den unika miljön. Åkrarna är en källa till lugn och rekreation för alla som bor söder om brofästet, en plats att njuta av och komma tillbaka till. Då människor besöker badplatserna kring Österviken går de stigen över fälten och får en lantlig känsla. Det är speciellt viktigt för alla som besöker Leksand, att känna hur vacker och unik platsen är. Jag tror att det är kontraproduktivt att bebygga åkermarken i syfte av att skapa attraktiva bostäder. Leksand kommer att bli en tätort som alla andra med stora identiska villaområden. Det finns många platser i nedre källberget som lämpar sig bra för nya bostäder. De nya Leksands-invånarna där kommer också kunna ta del av den vackra miljön. Åkrarna har också gamla anor och ett kulturhistoriskt värde. Jag hoppas innerligt att åkrarna på Åkerö kommer att finnas kvar även i framtiden.

Kommunens kommentar:

Se kommunens kommentar till länsstyrelsens yttrande A1 angående odlingslandskapet.

D2. 2013-01-14

Jag vill härmed göra min röst hörd enligt åkermarken på vårt Åkerö. Utan åkrar är inte Åkerö just vad det heter. I alla tider har folk njutit av de fina åkrarna, promenerat i solen och lekt på åkrarna, på grusvägen, motionerat, haft sina djur där och ridit längs de fina miljöerna. Låt det få förbli så! Också för att bevara de gamla och genuina i Leksand. Att göra Åkerö till ett tätbebyggt bostadsområde gynnar ingen. Bevara de fina pärlor som Leksand har, som turisterna älskar och de boende inte kan vara utan. Låt åkermarkerna få vara åkermarker! Det är väl ganska tydligt vad jag har för åsikter men för att göra det ännu tydligare: Min röst ligger på att Åkersöarna skall få förbli just åkrar. Stoppa byggplanerna och låt åkrarna på Åkerö få vara en fristad för boende och besökare!

Kommunens kommentar:

Se kommunens kommentar till länsstyrelsens yttrande A1 angående odlingslandskapet.

D3. 2013-01-16

När man tar av på Knubbvägen från Järnavägen blir man så glad när dessa historiska åkeröfälten öppnar upp sig på båda sidor av vägen och man ser Leksands kyrka i bakgrunden. Då känner man att man är inne i en äkta bit av orten som gör Leksand unik. Skall man verkligen blanda bebyggelse med en naturlig badplats vid Siljan, som är en stor tillgång för Åkeröskolan och andra. På östra sidan av Åkerö har åkeröborna dessutom tillgång till ett mycket vackert skogsparti där barnen kan släppas ut för att leka och plocka blåbär, och folk kan motionera. Skall nu ytterligare en väg dras tvärs igenom denna unika skogspark bara för att bilisterna skall slippa åka lite längre för att komma ut på Siljansnäs vägen? Då omvandlas också detta paradis till asfalt bebyggelse med trafik och allt som hör därtill. Här gör man intrång från två håll på ett naturligt, fritt och lugnt boende. Hur kan åkeröboende acceptera detta? Hur kan Leksand's kommun försvara det? Vi är starka motståndare till båda dessa förslag enligt nya översiktsplanen som nu är utställd för samråd.

Kommunens kommentar:

Kommande arbete med trafikstrategi och studier av åtgärdsval får påvisa lämpligaste lösningar för nuvarande problem med trafiksituationen på Åkerö. Se kommunens kommentarer till Trafikverkets yttrande A2 och länsstyrelsens yttrande A1 om odlingslandskapet.

D4. 2013-01-28

Var rädd om åkrarna på Åkerö! En så oskattbar rikedom för en kommun att ha både ett levande jordbrukslandskap och ett attraktivt rekreationsområde så nära centralortens centrum! Till glädje för både bofasta, sommarboende och turister. Det är sådant som bidrar till att ge en kommun egen profil och karaktär. Det är således av största vikt för både det historiska och det framtida värdet att hela åkerarealen med vidsträckt utblick över landskap och vatten behålls intakt. Det kommer knappast som en överraskning att vi inom en snar framtid måste ompröva vår livsmedelsförsörjning och våra transporter. På Åkerö finns kanske landets finaste potatisjord.

Bostäder behövs i Leksand

Vi kommer att behöva fler bostäder i Leksand. I första hand centralt placerade lägenheter för äldre, som idag i stor utsträckning bor ensamma i allt för stora villor och gårdar. De fastigheterna skulle då kunna erbjudas familjer i produktiv ålder. Dessutom finns minst 150 förberedda, ännu obebyggda tomter på bra lägen nära centrum. Också på Åkerö skulle en förtätning kunna göras, då det finns ett stort antal obebyggda tomter mellan husen.

Framtida ansvar

Nu tycker man kanske att jag talar i egen sak. Jo, vi bor bra här på Åkerö. Men tänker man efter mer långsiktigt handlar det inte så mycket om oss, som bor här just nu, utan om dem som kommer efter oss. Det handlar om att ta sitt ansvar för framtiden.

Kommunens kommentar:

Se kommunens kommentar till länsstyrelsens yttrande A1 angående odlingslandskapet.

Kommunen delar uppfattningen om behovet av centrala lägenheter liksom möjligheten till förtätning i såväl tätorter som i byar.

D5. 2013-01-29

Jag bor i södra Åkerö på fastigheten Åkerö 10:13 i direkt anslutning till området föreslaget för bostäder i södra Åkerö enligt Leksands kommuns översiktsplan 2014. Jag motsätter mig

området föreslaget för bostäder i södra Åkerö enligt Leksands kommuns översiktsplan 2014 på följande grunder:

Inte mycket har förändras i Åkerö sedan detta senast var uppe på tapeten 2006. Jag hänvisar till bilaga A - Åkerö byalags skrivelse 2007.pdf, där det bland annat beskrivs att det är mycket angeläget att Byggnadsnämnden vidtar åtgärder för att långsiktigt skydda och bevara Åkerös sista sammanhängande åkermark, de sjönära åkrarna. Den åsyftade åkermarken sträcker sig längs Österviken, från Åkersön till Sundet, och består i huvudsak av Sjöåkern, Millå kern och Pellaså kern.

Citat från Leksands kommuns samrådshandling 7 nov. 2012 - Översiktsplan för Leksands kommun 2014:

Sidan 6 – ”Det öppna landskapet som breder ut sig intill Siljan och Österdalälvens dalgångar är en viktig del av varumärket Leksand. Utsikten från många platser är milsvid.

Det öppna landskapet skapar trivsel för både invånare och besökare men är även värdefullt för bevarandet av den biologiska mångfalden. Jordbruksmarkerna i bygden med de karakteristiska åkerholmarna och odlingsrösen ska i största möjlig mån undvika att bebyggas.”

Sidan 23 – ”Kommunen ska, i samarbete med markägare och intresseorganisationer, verka för att det öppna landskapet bevaras.”

Sidan 71 – ”Det öppna landskapet som är viktigt att bevara ska man i största möjliga mån undvika att bebygga.”

Sidan 75 – ”På Åkerö finns ett område som är av övrigt intresse för kulturmiljövården, Åkerö bybebyggelse. Byn beskrivs som en väl bibehållen bykärna och har bygator med bevarad äldre karaktär och öppen kontakt över odlingslandskap mot Österviken. Det är en miljö av stort kulturhistoriskt och miljömässigt värde, där ett bevarande är angeläget.”

Sidan 83 – ”Ny bebyggelse bör inte lokaliseras till öppna lägen i landskapet utan ska i första hand förläggas inuti befintliga byklasar. Anpassning ska göras till det äldre byggnadsskicket vad gäller skala, material, färg och form, samt placeras med den äldre bebyggelsens gruppering.”

Sidorna 112 & 125 – ”I Naturvårdsplanen för Leksands kommun påtalas vikten av det öppna landskapet. Kommunen har som mål att i samarbete med markägare och intresseorganisationer, verka för att det öppna landskapet bevaras.”

Med ovanstående citat från samrådshandling 7 nov. 2012 - Översiktsplan för Leksands kommun 2014 kan man ifrågasätta varför Leksands kommun valt att föreslå detta öppna åker- och landskapsområde till bostäder i sin översiktsplan för Leksands kommun 2014?

I min bygglovsansökan 2005 (DNR: LOV 5/336-1), angående radiomast framgår det enligt citat från bygglovsansökans bilaga 1, sidan 3: ”Ett större avstånd mellan antennen och andra elektroniska utrustningar minskar risken för störningar.”. I min överklagan till länsstyrelsen 2006-01-23 var detta ett av mina huvudargument till varför min antennmast skulle beviljas bygglov. Ett bygglov jag sedermera beviljades i december 2006.

Enda anledning att jag köpte min fastighet Åkerö 10:13, i södra Åkerö, 2005, var just för att det var få bostäder i närområdet och således relativt störningsfritt i etern för min då kommande radiomast. Precis som med astronomiska radioteleskop och annan liknande radiobaserad utrustning är det av yttersta vikt att det inte förekommer externa storkällor i närområdet som inverkar negativt på mottagningen. Ett bostadsområde som beskrivet i översiktsplanen för Leksands kommun 2014 i södra Åkerö, skulle få förödande konsekvenser för möjligheten att använda min radiomast p.g.a. störningar genererade i grannskapets hemelektronik, värmepumpar, LED-belysning etc. och då omöjliggöra en användbar funktion av radiomasten.

Att jag bosatte mig i ytterkanten av bebyggelsen var således ingen slump. Då uppförande av radiomasten på befintlig fastighet samt tillhörande radioutrustningen varit en betydande

ekonomisk investering för mig och om Leksands kommun väljer att driva igenom byggnation av bostäder i södra Åkerö enligt översiktsplan 2014 hemställer jag att Leksands kommun erbjuder mig en likvärdig bostadsfastighet på annan plats i Leksand som är lämpad att placera min nuvarande radiomast på.

Kommunens kommentar:

Området för bostäder i södra Åkerö tas bort. Se kommunens kommentar till länsstyrelsens yttrande A1 angående odlingslandskapet.

D6. 2013-02-02

Vi äger fastigheten Åkerö 5:14. Vår granne gjorde oss observanta på att vår mark på översiktsplanen är färgad, liksom kommunmarken bredvid, som grönområde. Efter samtal med Anna Ograhn har vi förstått att det innebär att här inte ska bebyggas. Vår granne har en annan färgmarkering men inte heller där ska det enl. uppgift bebyggas. Vad innebär grönområde? Får jag som markägare ha t.ex. höns eller häst där? Enl. A Ograhn var detta ok. Hon uppmanade mig att skriva och uppmärksamma att det är bra att definiera grönområde samt se över färgmarkeringar. Byggande av bostäder i detta område har varit på förslag tidigare. Vi hoppas att ni tar i beaktande de över tusen namnunderskrifter mot bebyggande av denna åkermark som samlades in vid de senaste diskussionerna.

Kommunens kommentar:

Grönmarkeringen på Åkerö tas bort och jordbruksmarken bevaras. I övrigt se kommunens kommentar till länsstyrelsens yttrande A1 angående odlingslandskapet.

D7. 2013-02-15

Åkerö uppmärksammades redan vid förra sekelskiftet som en unik by med stora kulturhistoriska värden som måste bevaras. Sen dess har mycket åkermark bebyggts, men den som finns kvar gör Åkerö till ett populärt vandringsstråk, inte bara för hela kommunens invånare utan även för turister från hela världen. Att hålla Åkerös ängar och åkrar öppna är därför på kort och lång sikt livsviktigt för att Leksands kommun ska behålla sin attraktionskraft!

Kommunens kommentar:

Se kommunens kommentar till länsstyrelsens yttrande A1 angående odlingslandskapet.

D8. 2013-02-14

Jag bor på Järnavägen, Åkerö. Jag anser att man inte bör bygga nya bostäder på åkermark. Vi kommer i framtiden behöva den för odling. Lägg nybyggnation på skogsmark.

Kommunens kommentar:

Se kommunens kommentar till länsstyrelsens yttrande A1 angående odlingslandskapet.

D9. 2013-02-18

Ambitionen att kommunen ska växa och att fler bostäder för hyresrätt ska byggas i centrala delar samt att man i fortsättningen bygger på höjden i centralorten är utmärkt. Likaså är bebyggelse vid södra brofästet positivt. Överhuvudtaget bör förtätning inom redan ianspråktagna områden att föredra före utbredda villaområden. Leksands mycket omtalade och välkända karaktär av sammanhållna byar med röda stugor och vita knutar klart avskilda från intilliggande bykärnor måste bevaras. Tendenser finns att sprida och "slå sönder" bykaraktären.

Bevara öppna landskap och i synnerhet slå vakt om de öppna områden som kringgårdar centralorten och byklungorna. Mycket viktigt att Åkerös karaktäristiska landskap med

strövområde över välskötta odlingsytor bevaras. I stället för att fylla på och sprida ut villabebyggelsen bör man skydda åkrarna för friluftsliv och rekreation. Stranden vid Österviken erbjuder mycket goda badmöjligheter och skall vara tillgänglig för allmänheten. Alla försök att stänga av och hålla besökare borta bör beivras.

Den unika sandjorden berikad med gammalt slam från Siljan och älven ska odlas även i fortsättningen. Yrkesodlare och trädgårdsodlare kan varje år glädja sig åt den enastående bördigheten. Det här är något att visa upp för leksandsbor och besökare. Ljuset och dagarna över Åkerö har genom alla tider lockat konstnärer och turister. Fler villor skulle ohjälpligt förstöra upplevelsen.

Södra Åkerö, som i gamla tider utgjorde en egen mindre byklunga, bestod av flera bondgårdar och antalet byggnader var större än nu. Många hus är idag rivna men de befintliga husen i Södra Åkerö har å andra sidan "växt". De ligger dock inte ute på själva jordbruksmarken och inte heller så att stranden och friluftslivet längs stranden störs. Viss djurhållning hjälper till att hålla landskapet öppet och bidrar till trivseln och karaktären av "landet" kombinerat med närheten till tätortens service.

Det faktum att vi själva har förmånen att få bo i södra Åkerö får inte fränta oss rätten att kraftfullt hävda betydelsen av att bevara återstående åkermark. Tvärtom är det just för att vi själva uppskattar områdets enastående skönhet som vi kan rekommendera alla att ströva med oss över Åkerös åkrar!

Kommunens kommentar:

Se kommunens kommentar till länsstyrelsens yttrande A1 angående odlingslandskapet.

D10. 2013-02-20

Jag har bott i Lisselby-området nästan hela mitt liv. Jag skriver till er för att jag motsätter mej översiktsplanens förslag att bygga bostäder på den södra åkermarken i Åkerö. Grusvägen som går längs med åkrarna är vår sidas strandpromenad. Även fast jag nu bor i en lägenhet på andra sidan så är det där jag helst promenerar, för att få tid för mej själv! Jag tycker att det är viktigt att föra fram min åsikt så att ni ser att även min generation bryr sig om natur och miljö, att bevara något som ger glädje till så många. Om jag tänker på min framtid, om Leksand blir den plats där jag låter mina egna barn växa upp, så är "Sjöakersvägen" min drömadress. Precis som det ser ut idag! Jag har många fina minnen därifrån!

Kommunens kommentar:

Se kommunens kommentar till länsstyrelsens yttrande A1 angående odlingslandskapet.

D11. 2013-02-21

Bygg inga bostäd på åkermarken i Åkerö, ta bort detta förslag ur Översiktsplanen. Åkermark är en bristvara vår kommun, var rädd om de bönder som ger oss vårt dagliga bröd stöd dem. Jag läste i FK 15 februari ett uttalande av Anne-Lie Stenberg "Vi kan alla göra något. I da lever vi som om det skulle finnas ett och ett halvt jordklot med resurser - det finns det inte.

Kommunens kommentar:

Se kommunens kommentar till länsstyrelsens yttrande A1 angående odlingslandskapet.

D12. 2013-02-21

I översiktsplan för Leksands kommun från 1992, redovisas den nedre delen av det sammanhängande åkerområdet på Åkerö, den s.k. Pellaså kern, som "diskuterat område för bostäder". I förslaget till översiktsplanen för Leksands kommun 2014 har "området för bostäder" utökats till att gälla även södra delen av den s.k. Millå kern. För att ytterligare öka möjligheterna att exploatera området genom att frångå strandskyddsbestämmelserna föreslås ett s.k. LIS område närmast Siljan. Det föreslagna exploateringsområdet innebär att en stor

och avgörande del av det sammanhängande åkerområdet på Åkerö för alltid går till spillo som odlingsbar mark. Det innebär också att det sammanhängande åkerområdes unika värden går om intet. Vi anser att planförslaget ska ändras så att hela det sammanhängande åkerområdet inom Åkerö ska redovisas som grönområde av följande skäl:

Miljöbalken

Förslaget strider i hög grad mot 3 kap 4 § Miljöbalken. Behovet av attraktiva tomter för ett fåtal människor på nu bördig och aktivt brukad åkermark i ett sjönära läge kan inte betraktas som ett väsentligt allmänintresse vilket 4§ stipulerar. Dessutom finns förslag på exploateringsområden i närområdet som är mer lämpad för ändamålet, se nedan.

Opinion-demokrati

Kommunens politiker och tjänstemän har i demokratins namn att lyssna på sina innevånare. Åkeröborna har sedan 70-talet kämpat för att byns kvarvarande åkrar ska lämnas orörda för kommande generationer. Därtill har stor opinion, bestående av både Leksandsbor och andra, genom åren värnat om åkrarnas bevarande. I samband med ett plantillstånd 2.006 lämnades protestlistor med ca 1000 namn till kommunen. På bystämmorna 2006 och nu även 2013 har styrelsen enhälligt fått ett uppdrag att företräda byn i det fortsatta arbetet med att verka för att den obebyggda åkermarken skyddas.

Konsekvens-hållbar utveckling

Det talas i översiktsplanen om att det råder brist på bebyggelsemöjligheter i attraktiva sjölägen och att dessa nya innevånare innebär ett bättre underlag för skolor, service, allmänna kommunikationer m.m. I det sammanhanget har det genom åren etablerats ett synsätt bland Leksands politiker som går ut på att kommunens framtid står och faller beroende på om åkrarna på Åkerö bebyggs eller inte. Detta bortsett från det faktum att det i dag finns stort antal lediga tomter i kommunen. Tomterna Jr spridda över hela kommunen och finns i alla prisklasser i mer eller mindre "attraktiva lägen". Dessutom är flera nya exploateringsområden på gång. En exploatering av åkrarna Åkerö är enligt vår mening ingen garanti för en positiv utveckling av kommunen. Tvärt om finns det skäl att anta att bostadssituationen skulle påverkas mycket marginellt eller inte alls samtidigt som de negativa följderna bli stora. Det skulle också innebära 1957 års byggnadsplan och den tankeprincip som gällt allt sedan dess frångås. Byggnadsplanen för Åkerö redovisar en klar gräns mellan bostadsbebyggelsen och den åkermark som ska fredas.

Se istället Åkerö sjönära åkrar som en "boendepärta" som ökar attraktiviteten för både närområdet och kommunen som helhet. Ett fint grönområde som boende i både Åkerö, Källberget, Lisselby, Edshult m.fl. byar och bostadsområden har stor glädje av. Inse hur unikt och skyddsvärt detta centralt beläget öppna kulturlandskap är som både fungerar som odlings- och friluftsområde. Odlingsmark som skäligen måste bevaras till gagn för nuvarande jordbrukare och kommande generationers matförsörjning. Arealen på åkrarna får inte beskäras eftersom den då riskerar att som helhet bli ointressant ur brukningssynpunkt. Detta har nuvarande brukare av jorden noggrant poängterat vid kommunens samrådsmöte i Övermo bystuga den 22 januari 2013. Observera också att om området exploateras i sin södra del som nuvarande förslag stipulerar kommer hela området och dess speciella värden och karaktär förloras. Alternativt exploateringsområde, se karta nedan.

Motsvarande exploateringsområde om ca 5 ha, som nu föreslås på åkrarna, flyttas till skogsområdet öster om Järnavägen- söder om vägen upp mot Källberget, område 1. För att bereda plats för detta område förskjuts det nuvarande motionsspåret mot sydost, område 2 alternativt område 3. Valda delar av spåret kan med fördel flyttas till det mycket natursköna och speciella området Kring Hedbäcken där det aldrig kan bli fråga om bebyggelse (strandskydd, vattentäkt e.t.c.) område 4:1 och område 4:2. Förbindelse över Järnavägen kan anordnas med en enkel träbro alternativt en enklare tunnel (typ stort korrugerat plåtrör)

Fördelar med förslaget:

Skyddsvärd åker bevaras.

Centralt beläget område för bebyggelse görs tillgängligt

Kommunen är ensam markägare.

Närhet till VA, vägnät, dagis, skola, motionsspår, gång-och cykelväg och inte minst de

natursköna åkrarna på Åkerö.

Trafiksäkrare miljö för skolbarnen som inte behöver passera den hårt trafikerade Järnavägen när de ska till och från Åkerö skola.

Kommunens kommentar:

Område för bebyggelse i södra Åkerö tas bort. Det tätortsnära grönområdet Källan är viktigt att bevara och är inte tänkt att exploateras. Se kommunens kommentar till länsstyrelsens yttrande A1 angående odlingslandskapet.

D13. 2013-02-21

Här är mina synpunkter för den nya översiktsplanen för Leksands kommun 2014. Överlag är jag positivt inställd till översiktsplanen men jag vill härmed lämna in min protest mot byggnationen av åkrarna i Åkerö. Det vore tragiskt att använda den lilla del av åkermarken i Åkerö som är kvar till nya bostäder. Detta skulle enbart gynna det lilla fåtal som har medel för att bygga och bo på denna mark. För alla leksandsbor och besökare skulle detta innebära en försämring. Eftersom åkermarken är skapad för hand under hundratals år skulle det vara lämpligt att ta till vara på denna, framförallt med dagens intresse för ekologiskt jordbruk. Det skulle även vara möjligt att odla kulturväxter eller dylikt på marken.

Kommunens kommentar:

Se kommunens kommentar till länsstyrelsens yttrande A1 angående odlingslandskapet.

D14. 2013-02-22

Ska kommunen vända befolkningskurvan uppåt behövs i första hand nya arbetstillfällen, samt närbelägna billiga hyresbostäder för unga familjer. Byggreglerna måste förenklas och kommunen sänka avgifter för byggande. Bostadsplaneringen i de centrala delarna av Noret-Lima och Åkerö-Övermo bör förtätas genom byggnation med fler våningar på höjden (punkthus med 5-6 våningar). Åkern mellan S brofästet och Rosens lada borde bebyggas med hyreshus. Kommunen måste bli mer aktiv i både byggande och förvärv av lämpliga fastigheter.

Kommunens kommentar:

Kommunen delar uppfattningen angående vikten av lägenheter i centrala lägen och möjligheter att bygga flervåningshus i Noret och vid rondellen på Åkerö. Kommunen har för avsikt att vara en aktiv part för att få till stånd byggnation av fler bostäder.

Infrastruktur runt Åkerö by

Vägar: Bygg omgående Moskogslänken. Nuvarande genomfartsled är mycket farlig och miljöstörande (buller, luftföroreningar).

Kommunens kommentar:

Kommande arbete med trafikstrategi och studier av åtgärdsval får påvisa lämpligaste lösningar för nuvarande problem med trafiksituationer. Se kommunens kommentar till Trafikverkets yttrande A2.

Cykelvägar: Föreslås nya GC-vägar mot Västanvik och Heden (anslutning södra Åkerö)

Kommunens kommentar:

Båda dessa GC-vägar är projekterade med tänkt byggnation år 2013-2015.

Promenadstråk: Planera för "Åkerövändan" en förlängning av befintlig promenadväg från Åkersön till Sundet (del av Siljansleden) och anslutning till Källans motionsområde.

Bygget kan etappindelas, privata markägare måste höras, bygga erosionsskydd (på vissa ställen), handikappanpassa anslutningar vid södra brofästet och på två ställen till (se kartan).

Kommunens kommentar:

Möjligheten för denna promenad finns redan i form av naturstig. Kommunen har inte för avsikt att för närvarande göra några förändringar på denna sträcka.

Allmänna platser: Iordningställa ett par badplatser (se kartan), rensa bort stenar i vattnet som kan läggas i GC- vägen.

Kommunens kommentar:

Kommunen har inte för avsikt att iordningställa fler kommunala badplatser.

Grönområde: Grönområde längs Siljans strand från Åkersön till Sundet.

Kommunens kommentar:

Det grönmarkerade området på Åkerö tas bort. Se kommunens kommentar till yttrande D12.

Nya bostadsområde: Inget byggande på åkermark i Åkerö, bönderna behöver denna fina mark. Vid södra brofästet (Rosens lada) där ska planeras för flera "hyreshus", närbelägen mark. Föreslår att ett bostadsområde för villor planeras väster om nuvarande Källbergsområdet.

Kommunens kommentar:

Område för bebyggelse i södra Åkerö tas bort. Se kommunens kommentar till länsstyrelsens yttrande A1 angående odlingslandskapet. Ett område mellan Järnavägen och Källbergsgärdet är redan markerat som tänkbart område för bebyggelse.

D15. 2013-02-22

Jag har några kommentarer gällande förslag om exploatering av åkermarken på Åkerö som jag skulle framföra till Leksandskommun.

För det första vill jag kritisera Leksands kommun för att ha genomdrivit ett förslag som tidigare tillbakadragits på grund av den låga förankringen hos lokalortsbefolkningen och som nu inom loppet av ett fåtal år läggs fram igen och genomdrivs i all hast. Denna typ av beslutsfattande känns i min mening som ett missbrukande av den makt som givits till de förtroendevalda och kan därmed inte ligga i de beslutsfattande partiernas intresse.

För det andra vill jag kritisera exploateringen av åkrarna i övrigt eftersom det är uppenbart att bebyggandet av denna mark inte kommer ha en positiv effekt på de problem som vår kommun står inför. Att Leksand ser ett behov av de nödvändiga resurser som krävs för att folk ska flytta till Leksand och i längden stanna här är klart, men samtidigt som denna nödvändighet ska tillfredsställas så måste vi fråga oss varför folk vill flytta till Leksand mer än att det finns hus att bo i.

Det jag själv förknippar Leksand med från min barndom (jag är född och uppvuxen i Leksand) är just de öppna landskapen och närheten till den vackra naturen. Dessa är kvaliteter som jag vet många andra leksingar och nyinflyttade ser i Leksand som helhet. När jag nu hör argument som att Leksand bör centraliseras för att skapa en småstadskänsla, så känner jag inte igen mig i den bilden av Leksand som framläggs. Faktum är att förslaget att exploatera mark som brukas och utnyttjas av leksingar till en sådan stor utsträckning för mig förefaller obegripligt. Samtidigt finns det gott om mark i Leksand med omnejd som inte brukas och som gott och väl skulle kunna tillfredsställa kommunens behov, vilka typer av fastigheter det än må vara.

Jag hoppas in i det sista att ni tar ert förnuft tillfång och omvärderar ert förslag.

Kommunens kommentar:

Område för bebyggelse i södra Åkerö tas bort. Se kommunens kommentar till länsstyrelsens yttrande A1 angående odlingslandskapet.

D16. 2013-02-22

Härmed motsätter jag mig översiktsplanens förslag att den södra åkermarken i Åkerö bebyggs! Åkrarna är viktiga för natur/friluftsliv/djurliv och odling! Min åsikt ...och rädsla är" ger man lillfingret så tas hela handen"!

Kommunens kommentar:

Område för bebyggelse i södra Åkerö tas bort. Se kommunens kommentar till länsstyrelsens yttrande A1 angående odlingslandskapet.

D17. 2013-02-22

Det är inte första gången byborna i Åkerö behöver kriga för de sista kvarvarande åkrarna. Egentligen så känns det nästan fänigt att behöva slåss mot kommunen om någonting som kommunen själv borde vara lika intresserad av att behålla. Åkrarna i Åkerö är mer än bara en källa till lokalt odlad mat, det är också en kulturellt mycket viktig plats för byns invånare och hela Leksand. De ger Åkerö, som annars känns som ett stort personlighetslöst bostadsområde, en historia och ett ursprung. Jag är medveten om att kommunen letar efter varenda möjlig plats att bygga på så att Leksand ska kunna öka i invånarantal. Frågan är, till vilket pris sker det? Finns det verkligen ingen annan plats som kan bebyggas? Åkrarna är inte speciellt stora och kommer inte att rymma många hus, men den lilla ytan är så mycket viktigare för de som bor i närheten. Om åkrarna en gång bebyggs finns det ingen väg tillbaka. Är det ett trångt och personlighetslöst samhälle vi vill lämna efter oss till kommande generationer, eller är det ett öppet och varierande landskap med mycket historia? Jag är uppvuxen i Leksand men pluggar nu på annan ort. Om jag en dag väljer att flytta tillbaka till Leksand för att bilda familj, då är det det senare jag vill att mina barn ska få växa upp i. Ett Leksand fyllt med historia, kultur och personlighet.

Kommunens kommentar:

Område för bebyggelse i södra Åkerö tas bort. Se kommunens kommentar till länsstyrelsens yttrande A1 angående odlingslandskapet.

D18. 2013-02-23

Det sägs att "man får de politiker man förtjänar". Men åkrarna i Åkerö är värda ett bättre öde.

Kommunens kommentar:

Område för bebyggelse i södra Åkerö tas bort. Se kommunens kommentar till länsstyrelsens yttrande A1 angående odlingslandskapet.

D19. 2013-02-22

Åkrarna som brukas i Åkerö och Övermo och som omfattas av Översiktsplan för Leksands kommun 2014 brukas av lantbrukare och ses som värdefull åkermark för potatisodling. Det som kallas "potatisjord" finns inte i obegränsad mängd och i de uppräknade områdena finns det sandjord som är väldigt lämpad för potatis. Om de områdena omvandlas till tomter för villabebyggelse samt för småindustri och handel, tar man ifrån oss det viktigaste redskap i form av jord, som vi som är verksamma som lantbrukare i kommunen har. Är det meningen att Översiktsplanen ska hänvisa oss lantbrukare till en avgränsad yta i form av ett reservat? Man ser inte på oss lantbrukare likvärdigt med andra i samhället, och det känns diskriminerande att andras intresse alltid ska gå före vårt intresse och före den verksamhet som vi driver och lever på. Vi bygger vårt lantbruksföretag på samarbete med andra lantbrukare och kunskaper; om odlingslandskap, hållbart jordbruk, ekonomi och miljö. Företaget erhåller två certifieringar W IP Frukt och Grönt samt RIP (riktlinjer för hygien - miljö- och kvalitetsarbete på potatispackerier) som även omfattar odling.

Man vet att kommunen behöver attraktiva tomter för villabebyggelse, men varför ska de ta för oss viktig åkermark i anspråk? Svaret är enkelt. Därför att nuvarande bebyggelse i dessa områden, tex Åkerö, och man lever i samklang och i harmoni med odlingslandskapet och det upplevs som vackert. Behövs det verkligen flera tomter för bebyggelse i Leksand?

Folkmängden i Leksands kommun ökar inte så dramatisk att de som vill bo i villa inte kan få den möjligheten. Idag finns det tillräckligt många tomter och hus för försäljning. Leksands kommun har i Översiktsplanen för 2014 tagit hänsyn till två näringar; småindustrin och

handeln. Varför har man i Översiktsplanen för 2014 glömt jordbruket och dess framtida utveckling?

Leksands kommun är unik även vad gäller exploatering av jordbruksmark, vilken är störst i Dalarnas län och ligger över genomsnittet för hela landet (se Jordbruksverkets rapport 2013:3). Genom Översiktsplanen för 2014 har man tagit fram kommunens ekonomiska intressen för att tjäna pengar; inkomster erhålls genom tomtförsäljning. Är det viktigt att bevara naturen där även landbrukslandskap och dess värde som man inte direkt kan omvandla till pengar ingår eller är det ekonomisk vinst som man strävar efter?

Dagens ägosplittring vad gäller jordbruksmark är inte något hinder för dem som brukar åkrar. Ägosplittringen syns inte i markbrukningen. På de åkrarna som brukas odlas idag vall, potatis och spannmål och det är tillräckligt stora sammanhängande fält och inga små bitar. Med den investering som vi gjorde i potatislagret i Moskogens industriområde är dessa åkrar strategiskt viktiga för oss vad gäller verksamhetsutveckling. Varför tar man inte hänsyn till vårt företag? Det som är allmänt känt är att åkrarna inte kan försvara sig själva samt jordbrukarnas situation idag är att de nästan inte har någon makt att försvara åkermark som de brukar, och det syns även genom Leksands kommuns Översiktsplan för 2014, där andras intressen har lyfts på bekostnad av lantbrukarnas. Varför?

Stora areor i Sverige har omvandlats till olika former av bebyggelse, dvs för bostadsområden, industrier, handel. Har vi råd att förlora en till och en till åker för att samhällsnyttan ska uppfyllas? Vem kan tänka sig ta ansvar för att bestämma vilket värde som idag och inför framtiden är viktigt för svenska samhället; åkermark eller en till byggnad? Kanske är det dags för kommunen att inventera vilka "ytor" i kommunen som inte brukas inom jordbruk och som kan tänkas användas för bebyggelse, så att man kan ha kvar de dyrbara åkermarkerna.

Därför säger vi nej till exploatering av jordbruksmark både i Åkerö och i Övermo, där vi brukar åkrarna. Vi säger även nej till exploatering av jordbruksmark i övrigt. Det är viktigt att Leksands kommuns Översiktsplan för 2014 utformas så att bruket av odlingsmark inte försvåras, som tex LIS-områden vid lokor i Häradsbygden eller liknande platser. Leksands kommun bör tänka på att odlingslandskapets värde kan gå förlorat för alltid och att man aldrig kommer att kunna återskapa det.

Kommunens kommentar:

Område för bebyggelse i södra Åkerö tas bort. Se kommunens kommentar till länsstyrelsens yttrande A1 angående odlingslandskapet.

Noret

C6. Leksands Norets Byalag 2013-02-22

Planens utgångspunkter

En översiktsplan (ÖP) skall enligt Plan och Bygglagen (PBL) vara en övergripande plan för en kommuns allmänna utveckling. Även om den knyts till PBL-lagen, som mestadels handlar om hur marken och naturresurserna skall disponeras respektive användas/skyddas, skall den enligt gällande lagstiftning och utvecklad praxis också vara en form av helhetsplan för en kommuns framtid. Det innebär att den i sina huvuddrag även skall backas upp av en genomförandeplan som innefattar ekonomiska och sociala aspekter på ÖP-planens förverkligande – således inte bara fastighetsreglerande och miljömässiga aspekter. En ÖP-plan som inte byggs upp av hållbara och välgrundade ekonomiska, funktionella och sociala faktorer blir oftast en "spökplan" som fungerar som hyllvärmare och inte som en samling riktlinjer efter vilka en kommun successivt utvecklas och förändras.

Kommunens kommentar:

Ett kapitel läggs till med genomförandebeskrivning av översiktsplanen.

Även om vi i fortsättningen kommer att ägna oss åt de frågor som rör Leksands Norets utveckling har vi en del övergripande synpunkter på planen i sin helhet. Vi menar att planarbetet har varit och är grundat på en hög ambition och relevanta och väl presenterade

fakta, särskilt om natur och miljö. Att ha en aktuell plan för framtida politiska och andra beslut fattade av företag och hushåll är en viktig grund för ett kontinuerligt och kunskapsinriktat demokratiskt samtal. På dessa punkter ger vi ÖP-planen ett stort A.

På vissa punkter skulle vi dock vilja ha en del kompletteringar och förtydligande. Vårt samhälle är i ständig förändring på alla möjliga plan och strukturförändringarna inom näringsliv och arbetsmarknad har en tendens att gå i allt snabbare takt. Den globala ekonomin skapar villkor för nationell, regional och lokal planering som inte alltid är lätta att hantera. Leksands kommun i likhet med dess centralort påverkas i hög grad av omvärldsutvecklingen när det gäller infrastrukturens, servicens, bostadsbyggandets och näringslivets nya förutsättningar.

Kommunens kommentar:

Kommunen ska ha en omvärldsbevakning och översiktsplanen ska aktualiseras vart fjärde år.

Ett dominerande drag de senaste cirka 20 åren är att landsbygden på längre avstånd från de stora städerna fått mindre av väg- och andra infrastrukturresurser, allt sämre offentlig och främst statlig och landstingskommunal service, ökade svårigheter att finansiera ett nödvändigt bostadsbyggande samt osäkrare prognoser för näringslivets investeringar och prioriteringar. I ett sådant läge, som sannolikt kommer att dominera skeendet de närmaste decennierna, är det viktigt att försöka skapa enighet om vissa viktiga mål och prioriteringar inom en kommun som Leksand med drygt 15.000 invånare.

Kommunens kommentar:

Kommunen försöker kontinuerligt hitta lösningar tillsammans med aktörer såsom Trafikverket. Det är även viktigt med enighet inom regionen. Översiktsplanen är ett viktigt dokument i detta sammanhang.

Tuff befolkningskurva

Planförfattarna anger i inledningen att Leksand har en vision om 18.000 invånare att uppnås inom ett antal år och preciserar ökningen till cirka 150 nya invånare per år. Vi har inte något emot detta mål även om det kan bli ett tufft arbete med att uppnå det inom den tid som de förtroendevalda och planförfattarna angett. Leksand hade som flest invånare år 1997 med 15.532 personer. Med ett tillfälligt nytt högstatal på 2000-talet år 2004 med 15.504 invånare är totalsiffran vid senaste årsskiftet 15.146 personer vilket betyder att kommunen tappat cirka 400 invånare de senaste 15 åren och förra året hade den största befolkningsförlusten i Dalarna på minus 92 personer. I detta läge kan det vara nödvändigt att diskutera dels orsakerna till de senaste årens nedgång i befolkningstalen och dels förutsättningarna för att skapa en positiv trend de kommande decennierna.

En viktig anledning till de nämnda förändringarna är bristen på nya bostäder, särskilt moderna lägenheter, i Leksands olika tätorter där efterfrågan på Noret varit påtagligt stor men byggandet särskilt lågt. Orsaker till detta läge är bl.a. förändrade nationella finansieringsregler, bristande initiativ att bygga fler hyreslägenheter och rädsla för höga hyror, oklara och eftersläpande detaljplaner samt brist på lämpliga markområden som snabbt kan exploateras. I och med den föreslagna nya översiktsplanen och aktuella detaljplaner finns förutsättningar för en positiv förändring på denna fundamentala punkt. Vi är dock övertygade om att det är viktigt att skapa en realistisk policy för det framtida byggandet och den framtida befolkningsutvecklingen.

Det är lätt att ange önskade befolkningstal men svårare att fylla dem med personer och hushåll. Att döma av utvecklingen de senaste 15 åren behövs sannolikt flera parallella insatser för att via ett ökat bostadsbyggande uppnå om möjligt de önskade befolkningstalen. Utöver de lokala besluten kan det behövas en ändrad policy för hela regionens framtida utveckling. Idag har centralortsregionen Falun/Borlänge konkreta planer på att utveckla både bostads-, service- och arbetsplatsbyggandet med stora kvantitativa ambitioner. Något regionalt länsperspektiv finns inte i dessa kommuner utan de räknar med att länets nya resurser för infrastruktur etc. kommer att lokaliseras till och krävas för regioncentrals successiva utbyggnad.

Kommunens kommentar:

Kommunen är medveten om problemet och arbetar aktivt för att öka befolkningen. Översiktsplanen är ett viktigt strategiskt dokument för framtida utveckling. Leksands kommun gynnas av ett tydligare regioncentra i Dalarna i form av Falun-Borlänge.

På denna punkt behövs en länsregional dialog om hur hela Dalarna skall utvecklas som en stark och attraktiv region. Utan en attraktiv och näringsbaserad landsbygd, som är det kända Dalarnas viktigaste kännetecken, är det svårt för enskilda kommuner att nå sina lokala framtidsmål. Vi saknar ett mer utförligt resonemang om dessa fundamentala frågor i det nya förslaget till ÖP. En central fråga för Leksand är hur kommunen och dess befolkning kan dra nytta av expansionen i länets centralregion oavsett vilken kritik vi riktar mot den pågående utvecklingen.

Kommunens kommentar:

Kapitlet "Leksand i regionen" kompletteras. Eftersom Leksands kommun ligger inom pendlingsavstånd ser kommunen mest fördelar med ett regioncentra.

Som framgår av befolkningssiffrorna ovan är det lika viktigt att slå vakt om de befintliga invånarnas och orternas aktuella utveckling som att förbereda kommunen på att öka antalet invånare, vilket onekligen är ett viktigt mål för att bl.a. underlätta finansieringen av den framtida välfärdsproduktionen. Detta betyder att det krävs en helhetsinriktad politik för att nå de uppsatta målen. Det nya ÖP-planen har flera av de ingredienser som behövs.

Byalagets konkreta önskemål med fokus på Noret

- Generella önskemål

Tätare kollektiv trafik mellan Leksand och Falun/Borlänge (FB) via fler bussar och tåg.

Kommunens kommentar:

Kommunen anser att kollektivtrafiken är mycket viktig och arbetar aktivt tillsammans med andra kommuner om framtida satsningar och utveckling av ex Dalabanan.

Samverkan med FB om framtida serviceutveckling i hela regionen.

Samordning av serviceplaneringen mellan Leksands Noret och Insjön om kommersiell service.

Gemensam strategi för länets kommuner om ett ökat bostadsbyggande.

Beslut om att utveckla Leksandsbostäder till ett modernt kommunalt bostadsbolag som både initierar framtidsinriktat och hållbart byggande och ökad samverkan med övriga kommuner i Dalarna.

Gör större satsningar på förnyelsebar energi i Leksands kommun via bl.a. produktion av t.ex. biogas och etablering av fler och större arealer för vindkraft.

- Önskemål för Noret

Kontinuerlig utbyggnad av fler lägenheter med tonvikt på hyreslägenheter i Leksands tätorter. Utöver kompletteringsutbyggnad i Norets centrala delar behöver kommunen inom kort öppna det större området ovanför Leksands Strand.

Särskild och snabb satsning på att skapa moderna och efterfrågade lägenheter för den växande gruppen äldre personer i kommunens tätorter, där efterfrågan i Noret är och har varit mycket akut under en lång följd av år.

Säg ja till förslaget att skapa en attraktiv småskalig stadskärna med varierad kvalitetservice i Noret och nej till att försvaga befintlig handel via etablering av externa detaljhandelscentra.

En fysisk ombyggnad och förnyelse av kommunens olika tätorter med huvudfokus på centralorten är inte möjlig utan en parallell och kraftfull utveckling av Leksands kulturvärden och kulturaktiviteter. Bl.a. måste Sammilsdal användas för sådana ändamål året runt och kulturhuset ges en ökad status och större verksamhet.

Bygg en sedan länge planerad väg mellan Västanviksvägen och Moskogen för att minska trafiken i attraktiva boendemiljöer på Åkerö men vänta med en ny behövlig väg från Rv 70 till Sommarland till förmån för att snabbare utveckla Norets centrummiljö och handel.

Kommunens kommentar:

Kommande arbete med trafikstrategi och studier av åtgärdsval får påvisa lämpligaste lösningar för nuvarande problem med trafiksituationer. Se kommunens kommentar till Trafikverkets yttrande A2.

Kommentarer till byalagets prioriteringar

Vägar och järnvägar

Rv 70 mellan Borlänge och Leksand är trafikfarlig, lågkvalitativ och överutnyttjad av en ökad trafikström året runt. Innan vägen är breddad och helst försedd med mötesseparerad och vajerförsedd 3-filsväg, vilket kan dröja ännu många år in i framtiden, behövs i första hand fler tåg mellan de två orterna. En sådan lösning, som är ett självklart framtidsönskemål, är både miljövänlig och positiv för att bl.a. öka möjligheternas att bo i Leksand och studera och arbeta i centralregionen. Vägen mellan Falun och Leksand över Sägmyra behöver också breddas på flera avsnitt och göras mer trafiksäker. Samtidigt är det viktigt att skapa ett alternativ med en ökad busstrafik.

Kommunens kommentar:

Kommunen delar Norets byalags synpunkter om satsningar på riksväg 70 och Dalabanan. Vad gäller trafik mellan Leksand och Falun hänvisar Trafikverket till vägen via Amsberg vilket kommunen också förordar. Detta för att minska belastningen i byarna mellan Tibble-Romma. Trafikverket har under flera år gjort åtgärder för att förbättra trafiksituationen via Amsberg. Den påbörjade sträckningen förbi Norra Amsberg förbättrar restid, trafiksäkerhet och framkomlighet ytterligare. Påverkan för att styra trafiken till Amsbergsvägen sker bland annat genom vägvisning i form av skyltning och GPS-system.

Servicesamverkan

Eftersom handelsutbyggnaden i centralortsregionen är så omfattande och mångsidig finns det risk för att den kväver allt större delar av den lokala servicen i 13 av länets 15 kommuner. Norets byalag föreslår att Leksand tar initiativ att inom Region Dalarna ta upp en diskussion om vilka möjligheter det finns att försöka skapa en samsyn mellan kommunerna om serviceutvecklingen i hela länet. Utan någon form av samsyn finns risk för att mindre tätortscentra urholkas på viktig kommersiell service.

Kommunens kommentar:

Det är viktigt att ha en fortsatt diskussion i länet om denna fråga men det regleras inte i översiktsplanen. Kommunens ambition är att ha en fortsatt bra servicenivå i tätorterna.

Service i Insjön och Noret

Serviceutvecklingen i Insjön har tillfört Insjöns befolkning ett större och bredare serviceutbud, vilket är positivt. Samtidigt har samma utveckling påverkat befintliga handelsidkare i Leksands Noret och skapat en hel del osäkerheter om framtiden, vilket skapat följder för den pågående profileringen av centralortens kommersiella utbud. Vi menar att det är självklart att man måste utveckla en dialog mellan köpmän, fastighetsägare och kommunledningen om dessa frågor så att varje ords lokala önskemål kan tillgodoses och onödiga hinder och problem orterna emellan avlägsnas.

Kommunens kommentar:

Kommunen anser att en fortsatt satsning i både Noret och Insjön är angeläget och ambitionen är att dessa ska komplettera varandra.

Länsstrategi för bostadsbyggandet

Hela länet har en brist på nya lägenheter, främst hyreslägenheter. Leksands kommun bör vara med i ett arbete där kommunerna stödjer varandra för att få igång byggandet. Vi ser detta som en hörnsten i kommunens framtidspolicy. Eftersom det har varit mycket svårt att bygga på egen hand och med enbart lokala resurser ser vi ett regionalt samarbete som nödvändigt. Formerna för samverkan kan diskuteras men inte att det behövs ett konkret samarbete över kommungränserna.

Kommunens kommentar:

Det är viktigt att ha en fortsatt diskussion i länet om denna fråga men det regleras inte i översiktsplanen. Kommunens intention är ökat byggande av hyreslägenheter i centrala lägen.

Leksandsbostäders framtid

De kommunala bostadsbolagen har en viktig roll att fylla när det gäller att bygga och förvalta bra och moderna lägenheter. Här finns en del att göra kring Leksandsbostäder när det gäller ett modernt ledarskap och framtidsinriktat byggande. Vi menar att små kommunala bolag måste samverka med andra kommunala bolag för att utveckla sin verksamhet och effektivisera sin förvaltning och sin framtidsplanering. Det finns små lokala bostadsbolag i andra delar av landet som visar vad man kan göra i ett litet kommunalt bolag för att ligga i framkant ifråga om förvaltning och nybyggnad. Samverkan kring Siljan eller i hela Dalarna är en väg att gå. Det kan finnas andra som de som används i större regioner.

Kommunens kommentar:

Kommunen delar uppfattningen om vikten av samverkan i den mån det är möjligt.

Förnybar energiproduktion

När vi läser igenom det nya förslaget till ÖP finner vi en alltför restriktiv hållning till i första hand utökad produktion av vindkraft. Här behövs en omprövning så att Leksands stora landarealer kan rymma betydligt fler vindkraftverk än vad som angetts i planen. Vi menar också att det kan vara en fördel att planera sådan i samverkan med samtliga geografiska grannkommuner samt Dala Kraft. Nya energilösningar som biogas kan vara ett nytt alternativ i en stor jordbrukskommun som Leksand.

Kommunens kommentar:

Kommunen är i grunden positiv till vindbruk och andra förnyelsebara energilösningar. Kommunen har valt att peka ut olämpliga områden för vindbruk då dessa utgör viktiga värdebärare för invånare och besöksnäring. Riksintrasse för väderradarstation begränsar möjligheten till utbyggnad av vindbruk i större delen av kommunen. Detta kan inte kommunen påverka.

Var skall det byggas?

Leksands Norets Byalag har tidigare i flera skrivelser och uttalanden förordat att huvudbyggandet i Noret och den befintliga tätorten bör ske i det stora planområdet ovanför Leksands Strand. Där kan bostäder av olika slag byggas med en fördelaktig utsikt över Siljan och med bra närhet till centrum i Noret. Däremot har vi varit mycket negativa till att bygga i ett område i södra Käringbergsområdet, som finns utpekade i ÖP-förslaget. Detta förslag har en bakgrund som rimmar illa med hur bostadsplanering och bostadsbyggande bör gå till i ett demokratiskt samhälle. Den nedhuggna skogen i området i strid med lokalbefolkningens önskemål får inte utgöra en grund för ett nytt bostadsområde. Något samråd med berörda medborgare och fastighetsägare har inte ägt rum inför en nybyggnation och kritiken mot det föreslagna bostadsbyggandet kvarstår. Byalaget föreslår därför att detta planförslag helt utgår ur den ÖP-plan som skall godkännas. I övrigt är vi mycket positiva till att det byggs på fler tomter i centralorten och även i högre våningar än de befintliga i centrum.

Kommunens kommentar:

Norra Käringberget är ett område som kommunen aktivt arbetar med som ett framtida bostadsområde dock krävs en ny trafiklösning, Limalänken, för en fullskalig utbyggnad av området. Södra Käringberget ägs till största del av privata intressenter där kommunen inte styr skötseln av marken. Framtida användning av marken kan kommunen styra genom detaljplanläggning. Området är tätortsnära och är lämpligt för framtida bostäder.

Fler lägenheter för äldre medborgare

Enligt byalaget bör fokus i det fortsatta bostadsbyggandet i centrum av Noret vara riktat mot att ge äldre medborgare boende i och utanför kommunen, varav säkert många är återflyttare bland potentiella hyresgäster, en modern bostad innefattande hiss och andra bekvämligheter. Därtill kommer en tydlig efterfrågan från yngre personer som också måste tillgodoseas. Om byggandet sätter fart kan efterfrågan säkert också öka från andra kategorier av kommuninvånare och andra grupper. Vi menar att den äldreberedning som arbetat i

kommunen lagt fram ett bra underlag för att stärka en sådan utveckling. Kombinationen av en modern bostad i en attraktiv miljö kombinerat med att kunna gå till Norets servicebutiker och andra publika anläggningar torde vara en kvalitet som kommer att efterfrågas av allt fler personer de kommande åren.

Kommunens kommentar:

Kommunen verkar för att få till stånd fler tillgängliga bostäder i centrala lägen.

Ja till sammanhållen service i Noret

Byalaget är mycket positivt till ÖP-planens skrivningar om att skapa ett rikt, unikt och småskalig sammanhållet centrum i Noret – något som befästs i ett beslut kring Centrumplanen förra året. Det betyder att vi menar att kommunen skall göra allt för att genomföra fattade beslut om att öka trafiksäkerheten, framkomligheten, utemiljöns kvaliteter, möjligheterna att behålla det breda serviceutbudet och de många småbutikerna samt hela centrumets attraktivitet som handelsort. Det betyder också att vi är helt emot att tillåta att exempelvis dagligvaruhandeln och annan detaljhandel ges möjligheter att bygga externt placerade butiker och anläggningar kring infartsvägarna utanför centrum av Noret och vid Riksväg 70. En sådan utveckling med externetablering skulle riskera att man tar bort en stor del av Norets förmåga och chans att både överleva och utvecklas, vilket erfarenheter från hela landet klart visar.

Kommunens kommentar:

Ambitionen är ett levande centrum med brett serviceutbud. Centrumutvecklingsplanen är på gång att genomföras med en omfattande upprustning av Noret.

Kulturen måste också vara i centrum

Det går inte att skapa en attraktiv kommun eller centralort om man inte kan erbjuda mångsidiga och spännande kulturaktiviteter för medborgare och besökare i en kommun som Leksand. Kommunen har redan sådana traditioner som visar riktigheten i önskemålet. Utvecklingen de senaste åren visar en brist på denna punkt med ett antal olika negativa och konkreta följder. Vi i byalaget vill som en av många olika aktörer vara med om att förbättra och skapa ett kulturutbud och skilda kulturprocesser som både innefattar en utveckling av traditionell kulturverksamhet med starka rötter i kommunen likaväl som nya kulturaktiviteter av allehanda slag. Vi ser detta som en överlevnadsfråga för en kommun som vill behålla och helst öka sin befolkning.

Kommunens kommentar:

Kommunen är positiv till att många aktörer engagerar sig i utvecklingen av kulturaktiviteter. Det är ingen fråga som regleras i översiktsplanen.

Viktiga vägar att bygga

Vi har under flera år noterat att det finns ett antal starka önskemål om att bygga om trafikinfrastrukturen i och kring Leksands centralort. Vägen från Siljansnäs över Västanvik mot Insjön bör få en ny sträckning genom Åkerö till fromma för miljön i området och för att underlätta trafikflödet från västra Siljansbygden och länsvägen väster om sjön söderut. En sådan investering bör prioriteras samtidigt som cykelvägar från Noret till en rad olika byar runtomkring byggs ut för hälsans, trafiksäkerhetens och miljöns skull. En planerad väg mellan Rv 70 och Sommarland/Leksands Strand bör byggas så småningom av framförallt miljöskäl men också med tanke på trafiksäkerheten i tätortsmiljö. Vi menar dock att denna stora investering bör prioriteras efter det att alla behov av om- och utbyggnad i Noret har tillgodosetts.

Kommunens kommentar:

Översiktsplanen kompletteras med en genomförandeplan och prioriteringen ligger i linje med byalagets synpunkter.

I bilagan har vi en del mer detaljerade synpunkter på de faktiska skrivningarna i en del av texten.

Bilaga

- Allmänna synpunkter

Översiktsplanen är inte bindande. Men den är ändå ett synnerligen viktigt styrinstrument inte minst för enskilda kommuninnevånare. Den ska kunna ge besked om vilka kommunala satsningar som är att vänta och om vilka privata initiativ som kan bli gillade. Det är alltså viktigt att den är realistisk.

Planen ska enligt lagen utformas så att innebörden och konsekvenserna av den tydligt framgår. Innebörden, konsekvenserna och tydligt är honnørsorden. Inte minst bör det tydligt framgå vad som är visioner, vad som ej är bindande planbestämmelser och vad som kan vara bindande skyldigheter för kommunen enligt annan lagstiftning, t.ex. detaljplanebestämmelserna i PBL.

Orden skall och bör bör användas med en klar åtskillnad - i synnerhet i avsnittet om Planeringsområden. Där kan det för tydlighetens skull vara lämpligt att samtliga punkter i de gröna rutorna utformas som skall-satser.

Vi anser det extra viktigt att det som är planbestämmelser ska vara tydligt. Det är bra om "ska" inte följs av allmängiltiga formuleringar såsom "ska anpassas till omgivningen", "ska ta fasta på viktiga karaktärsdrag" m.m. Det leder bara till frågor om "hur då då". I all synnerhet blir det oklart om man i nästa mening lämnar utrymme för andra möjligheter. Istället bör skall-satserna innehålla så klara handlingsregler som möjligt med ett tydligt budskap om vad som ska få ske och vad som inte ska tillåtas.

Den allt överskuggande visionen för planens utformning är uppfattningen om hur många personer (bofasta, turister, daggäster) som kan komma att frekventera respektive centralort och landsbygden. En vision bör redovisas även om antalet icke bofasta. Och det är viktigt att uppgifterna är realistiska. Historiskt sett borde en nollvision ligga närmast till hands. Det är naturligtvis glädjande att få vara hoppfull om en inflyttning. Men de som kommer tillflyttande ska inte bara vara med och betala för de åldrande invånarnas omsorg utan även för de utbyggnader som görs för deras skull. Och om de inte kommer i tillräckligt antal så blir utbyggnaderna bara en onödig belastning på dem som ändå bor här eller omöjliga att genomföra.

Kommunens kommentar:

Visionen med 18 000 invånare grundar sig på en kommun med fortsatt bra service och bibehållna samhällsfunktioner. En åldrande befolkning och framtida pensionsavgångar kräver en ökad inflyttning med fler arbetstagare för att tillgodose behovet av kompetensförsörjning.

Planen är mycket ambitiös och omfattande men just däri ligger en risk att de egentliga planbestämmelserna blir svåra att utläsa bland en massa i och för sig värdefullt allmångods som ändå har en annan dignitet.

Här följer några kommentarer till punkterna på sid 82-83 numrerade uppifrån och ner spaltvis från 1 till 40.

- Norets tätort

Uppgiften om att riksintresset för kulturminnesvård inte får hindra tätortens utveckling är missvisande. Som framgår av andra punkter ska en rad hänsyn tas till dessa intressen. Det kan vara bättre att vara tydlig med de begränsningar som ska gälla och kanske också säga något om i vilken utsträckning det finns andra kulturvärden utöver riksintressena som kommunen anser det angeläget att värna om.

En annan angelägen fråga är vad som går att göra inom det nuvarande centrumområdet för att skapa nya eller utökade handelsmöjligheter. Det finns fortfarande viktiga delar kvar av Kv Trädgården och det finns skäl att titta på vad som går att göra av stationsområdet. Lika väl som man talar om att riva villorna bakom Allans kan man undersöka möjligheten att förtäta även andra delar av Norets centrala ytor.

1 och 2) Dessa punkter är litet både si och så och ger inga klara riktlinjer. Se nedan under pkt 23.

3) Om man menar att korridorerna ska vara kvar måste "bör" bytas mot "skall". Det räcker ju att man gör ett undantag så är hela korridoren omintetgjord.

4, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21) Dessa punkter avser förhållanden som regleras i PBL, Miljöbalken, Va-lagen m.m. och bör flyttas till en röd ruta.

22) Punkten ska förmodligen ta sikte på bebyggelse för jord- och skogsbruket.

7, 23 första raden, 24, 27, 28, 29, 30, 31) Här finns en ganska spretig och osammanhängande reglering av riksintressen och av andra kulturvärden med ömsom "ska" och ömsom "bör".

Kommunen skall enligt PBL redovisa hur riksintressena ska tillgodoses i översiktsplanen. Det måste innebära att man inte bara radar upp allmängiltiga synpunkter utan att det tas med konkreta punkter om vad som ska gälla för varje specifikt område och hus. Även när det gäller byggnader utanför det riksintresseklassade området finns det anledning att vara mer detaljerad och inte bara skriva vad man generellt sett bör göra. Hellre bör man för olika områden och byggnader ange vad man ska få göra eller inte får.

Det gäller dock att inte vara för kategorisk. T.ex. är flera Grupp II- och Grupp III - klassade byggnader redan rivna (Nattssons, Bryggeriet, flera hus i Kv. Hantverkaren m.m.) Och Hesseborns lada som man står i begrepp att riva är Grupp II -klassad. Även i andra fall kan det finnas anledning att frångå kulturklassningen. T.ex. är det många visioner om den levande småstaden som kan tillgodoses om man river de gamla illa medfarna rucklen i Kv. Trädgården. En pendang till Hantverkaren skulle säkerligen passa in här. De nuvarande kulturpunkterna bör ersättas med några väl utformade och sammanhållna punkter med dessa förutsättningar.

23, resten) Punkten går i övrigt både litet si och litet så, så man vet inte vartåt det lutar. Dessutom innehåller den upprepningar av det som står i pkt 1 och 2. Inled hellre med en allmänt hållen men ändå stringent generalklausul. T.ex. följande:

Norets tätort skall utformas med "småstaden" som förebild, med en varierad men ändå sammanhållen bebyggelse där såväl traditionell som mera modern utformning får utrymme och med en lämplig fördelning av bostäder, handel, annan näringsverksamhet, social service, öppna grönytor och allmänna platser.

Istället för punkterna 1) och 2) och resten av pkt 23) kan man för tätorten skriva t.ex. följande:

Vid ny-, om- och tillbyggnad inom tätorten skall fyra våningars och undantagsvis högre bygghöjd tillåtas och karaktärsdragen i den omgivande bebyggelsen skall som huvudregel följas men får frångås om det bidrar till en positiv variation i miljön, allt i den mån som utformningen inte strider mot föregående punkt och planbestämmelserna i övrigt.

Det är inte bra att omväxlande skriva "vid detaljplaneläggning", "vid exploatering", "vid etablering", "vid bebyggelse" m.m. Det är bättre att konsekvent skriva förslagsvis "vid ny-, om- och tillbyggnad".

33, 34, och 35) Dessa punkter ska rimligtvis inte bara gälla nybyggnad utan även om- och tillbyggnader. Punkterna innehåller upprepningar. Förmodligen står det mesta i den skrift som anges i pkt 33.

Om det i punkterna 4 osv är meningen att ange något mer detaljerat än vad som framgår av respektive lag så kan det naturligtvis föras in men det bör ändå framgå vad som är lag och vad som är planbestämmelse.

- Byarna, övriga områden

36, 37, 38, 39, 40) Även här förekommer upprepningar. Det som gäller generellt behöver inte anges särskilt för kulturhistoriska värden. Förmodligen står även här det mesta i de berörda skrifterna.

Mycket av byggnationen för jordbruket sker utan vare sig bygglov eller detaljplan. Det bör därför framgå vilken bebyggelse som avses här. Även här är det bra om alla bör-satser tas bort och ersätts med punkter om vad man ska få göra och vad man inte får. Det viktigaste är nog

att det framgår om kommunen avser att av kulturmiljöskäl e.d. eller om man genom att bilda naturvårdsområden kommer att införa restriktioner för byggandet inom något område. I övrigt är förmodligen det mesta sagt genom en hänvisning till de angivna skrifterna.

Kommunens kommentar:

Kommunen tackar för genomarbetade synpunkter och översiktsplanen redigeras där det anses lämpligt.

D20. 2013-02-25

Snälla förstör inte området vid Kärringberget med bostäder!!!!!!! Det är ett alldeles för viktigt område för oss som bor där!!! !!! Det är för närheten till "skogen utan slut" som jag vi valt att bosätta oss där för. Det här är helt sjukt, om man ser några moderna nybyggda hus stå där en vacker dag då flyttar vi!!!!!!!

Kommunens kommentar:

Se kommunens kommentar till yttrande C6 under "Var ska det byggas".

Trafik

C7. Friluftsförändringens lokalavdelning i Leksand 2013-02-22

Södra Åkerö

Området mellan "Knubbens" och vattenverket vid Sundet, är ett populärt bad och fritidsområde. Genom området går vandringsleden Siljansleden. Detta är enda stället runt hela Siljan som vandringsleden går nära sjön. Den utgör även ridled och snöskoterled för boende i Åkerö. Stranden utgör även en populär badplats för barnfamiljer med yngre barn som vill bada lite mera avskilt. Därför bör området inte bebyggas.

Kommunens kommentar:

Området för bebyggelse i södra Åkerö tas bort. Se kommunens kommentar till länsstyrelsens yttrande A2 angående odlingslandskapet.

Moskogslänken

Moskogslänken bör byggas ut fortast möjligt. Genom detta skapas en säkrare trafikmiljö efter Dalajärnavägen och Insjövägen. Över dessa vägar färdas många skolbarn på väg till eller från Åkerö skola. Över Insjövägen får skolbarnen passera för att komma till lunchen på Edshult serviceboende. Detta problem kommer att öka då högstadiet skall flyttas från Insjöns skola till Åkerö skola. På dalajärnavägen transporteras allt virke från de stora skogsområdena väster om Leksand. Dessa virkestransporter är på väg till Bergkvistsågen, Moelven och Kvarnsvedens pappersbruk. Genom att bygga Moskogslänken vinner man många fördelar:

1. Säkrare trafikmiljö. Inga tunga lastbilar efter Dalajärna och Insjövägarna.
2. Mindre avgaser.
3. Mindre genomfartstrafik genom Noret för trafik från Rättvik och Tällberg till Västanvik och Siljansnäs.
4. Mindre genomfartstrafik genom Källbergsgärdet. I Källbergsgärdet finns en nybyggd förskola precis vid vägen. I området finns även orienteringsklubbens klubbstuga med elljusspår, samt många villor.
5. Trafiken med många tunga timmerbilar genom Mjälgen och Gärde skulle minska.

Kommunens kommentar:

Kommunen delar denna uppfattning.

Hedenlänken

Hedenlänken bör inte byggas ut. Genom att bygga Hedenlänken skapar man större trafikproblem för de boende i Mjälgen och Gärde. Vägen går förbi två skolor (Gärde skola och Banerskolan) samt ett dagis. Om man i stället bygger Hedenlänken norr om Stortjärn fram till Leksandsbröd, tar man i anspråk mycket värdefull jordbruksmark.

Kommunens kommentar:

En övergripande studie av åtgärdsval av tänkbara alternativ för att lösa trafiksituationen på Åkerö kan belysa dessa frågeställningar och påvisa såväl positiva som negativa konsekvenser av alternativa dragningar. En sådan studie kan ge svar på huruvida Hedenlänken kan ersätta eller möjligen komplettera Moskogslänken. Kommande arbete med trafikstrategi och studier av åtgärdsval får påvisa lämpligaste lösningar för nuvarande problem med trafiksituationer. Se kommunens kommentar till Trafikverkets yttrande A2.

Berget Källberget

Genom att Moskogslänken byggs måste "skolskogen" flyttas längre upp på berget. Ingen ytterligare byggnation bör ske på norra sidan av Källberget, utan detta bör sparas som nära rekreationsområde för boende i Lisselby och Edshult.

Kommunens kommentar:

Området för bostäder är inte utrett i detalj dock bör både skolskog och nya bostäder rymmas på Källberget.

Styrsjön

Området som pekats ut som LIS-områden vid Styrsjön, är alldeles för stort. Sträckan mellan Åkersbodarna och Styrsjöbo bör ej pekas ut som LIS-område, Utan detta bör sparas för det rörliga friluftslivet. I området finns även en badplats, som sköts av Hedens by. Även på västra sidan av Styrsjön bör ett betydligt mindre område pekas ut. Detta för att det ofta är svårt för vandrare att ta sig ned till sjöar inom Leksands kommun. Antingen är det mycket sly och tät skog kring stränderna, eller steniga stränder.

Kommunens kommentar:

För att säkerställa allmänhetens tillträde till stranden har följande ställningstaganden lagts till i kapitlet "Stränder och strandskydd":

7. För att säkerställa strandskyddets syften ska byggnation inom ett LIS-område alltid föregås av platsspecifik bedömning för att utreda eventuell påverkan på växt och djurliv samt allmänhetens nyttjande av området.

8. För att tillgodose allmänhetens tillträde till stranden och skydda växt- och djurliv i strandzonen vid bebyggelse inom LIS-områdena (ej bäckar) ska alltid en zon av några tiotals meter längs med stranden och en passage från omgivningen till stranden tydligt avsättas beroende på topografi och övriga förutsättningar. Maximala sträckan mellan passager får inte överstiga 300 m.

Räcksel

Vi har ingenting att erinra mot att området vid Räcksel pekas ut som LIS-område. Detta under förutsättning att det ordnas med en gångväg efter sjöstranden.

Kommunens kommentar:

Enligt lagstiftning ska området närmast stranden lämnas tillgängligt för allmänheten när ett LIS-område pekas ut.

Lappmyran-Silverpannan

Vi skulle uppskatta om det anläggs en vandringsled runt Lappmyran och Silverpannan. Vi tillstyrker därför denna vandringsled.

C25. Lima by: byborna i Lima by och Lima bystyrelse 2013-02-25

Natur, kultur, miljö och boendevärden i Lima by

Lima by har sina äldsta daterade dokument från 1459 då byn skrevs Lühma byh. Byn utseende har förändrats över tid och när den tidigare riksvägen genom Lima by anlades,

delade byn markant vilket medförde bebyggelse på båda sidor om vägen i en nord – sydlig riktning. Det öppna, odlade landskapet är ett tydligt inslag i byns värde. Här finns en varierad skogs- och jordbruksmark och en, för byborna, vacker utsikt mot Åsleden och dess sträckning åt söder. Närheten till Limsjön och därmed olika vandringsleder både åt öster och väster är en tillgång för Limaborna och andra Leksandsbor och besökare.

Ett aktivt jordbruk gör att byn också har en traditionell jordbrukskaraktär som bidrar till att landskapet hålls öppet på ett rationellt och anpassat sätt. Detta framhålls också i ÖP/sid 9/cit: "Jordbruksmarkerna är en livsnödvändig naturresurs och som tillsammans med betesmarkerna också ger förutsättningar för rik biologisk mångfald." Alla de värden som finns i att bo i en by, finns i Lima

Närheten till centrala Leksand har också ett stort värde för de boende. Genom att det finns cykelbana fram till Kersbacken kan t ex skolbarnen cykla till Sammilsdalsskolan och Gymnasiet och det finns möjlighet för de som arbetar i Leksand att låta bilen stå och därmed medverka till en bättre miljö och mindre avgasutsläpp.

Bygemenskapen är aktiv, konkret och verklig och gör att byn är levande och det finns idag flera nyinflyttade och ett stort antal barn och ungdomar. Nybyggnation har också skett under de senaste åren vilket vi välkomnar. Det finns en stor uppslutning kring Lima bystuga (en av de äldsta i Leksands kommun, 103 år) och dess verksamhet med olika byarrangemang under året och ett stort antal Lima bor är ideellt engagerade i detta arbete.

Dessa olika "byvärden" värnar vi boende i Lima om och reagerar därför starkt på det förslag som presenterats i ÖP ("Limalänken") och som mycket märkbart kommer att beröra byns attraktionsvärde.

Översiktsplanen och "Limalänken"

Lima byförening och byborna i Lima by har tagit del av de generella delarna i Översiktsplanen för Leksand och specifikt de delar som berör Lima by och som kan komma att beröra området kring byn.

Dragningen av den s.k. Limalänken

Markerad dragning (ÖP sid 5) skär över aktiv brukad jordbruksmark på flera ställen. Lima by är en av de byar som ligger närmast Leksands centrumområde och där aktivt jordbruk bedrivs. Det öppna landskapet som omger Lima by och som ligger i nära anslutning till bl. a Limsjön, Leksands golfbana och rekreationsområden som innehåller vandringsleder till och från Leksands olika delar, är ett viktigt inslag för att lyfta fram kommunens variationer både när det gäller boendemiljö och naturhänseende. Förslaget, som det är presenterat med en dragning över aktiv brukad jordbruksmark står i stark kontrast till andra skrivningar i ÖP där det tydligt framgår att just denna karaktär i landskapet ska värnas.

Det är i detta sammanhang också värt att notera att också Leksands LRF-avdelning i sitt svar rörande ÖP till kommunen, framfört vikten av att bevarandet av jordbruks- och åkermark måste beaktas för att behålla det öppna landskapet och avvisar dragningen av den föreslagna länken. Specifikt kommer denna länk att också förändra förutsättningarna för det aktiva jordbruket i Lima.

Vi noterar att också Företagarföreningen har reagerat negativt till detta förslag på dragning av länken, vilket också Företagarföreningen tidigare framförts till kommunen. Byborna i Lima by anser att den i planen föreslagna dragningen av den s.k. Limalänken måste omprövas. Vi stödjer både Företagarföreningen och LRFs respektive ställningstagande i denna fråga.

Alternativa förslag till "länk"

Det finns alternativa möjligheter till en eventuell (Lima)länk. Vi har i Bilaga I och Bilaga II lämnat två förslag som kommunen bör närmare undersöka. De två alternativen avser: en sammanlänkning med vägen som går fram till Värmeväcket samt alternativet att placera länken norr om Lima by (vid viadukten under järnvägen, Krökbacken). I ÖP finns flera skrivningar där trafikens bullerproblem tydliggörs. Trafikbelastningen är ett generellt och ett specifikt problem. Därför vill vi argumentera för att andra alternativ måste övervägas och

noggrannare och ytterligare utredas för att trafiken INTE dras in i bebyggda områden, särskilt känslig bymiljö och bostadsområden.

Det är naturligtvis så att det finns vissa toppar då trafiken ökar (framförallt sommartid) och som måste hitta en lösning.

Om Leksands kommun ska/vill framstå som ett gott exempel, så bör t ex väg- och trafikfrågor och dess miljöpåverkan, det öppna (kultur)landskapets bevarande (ängs-, -åker-, jordbruks- och blandskogsmark) och ett förändrat trafikmedvetande bland medborgarna generellt och Leksandsborna specifikt, vara ledstjärnan i framtidsarbetet för att göra Leksand som kommun attraktiv och välkommande.

Cykelväg från Granngården och fortsättning norrut

Vi är positiva till och stöder förslagen om utökade möjligheter för cykelvägar i kommunen. Förslaget om en förlängning av cykelvägen genom Lima by (ev. via Kersbacken) fram till (Krökbacken) och vidare norrut för att bl. a sammanlänka till de norra byarna Begsäng m fl, golfbanan och vägen mot Åsleden samt mot Lycka m fl byar öster och söder om älven ända ner till Insjön är mycket välkommet. I ett framtida scenario föreslår vi också en cykel- "tunnel" under RV 70 (vid Krökbacken).

Lima by delas av den gamla riksvägen (nu Limavägen). Trafiken är idag begränsad jämfört då gamla riksvägen gick här. Trafikminskningen är, trots tydliga hastighetsskyltar, på sträckan från infarten till Limhagen och genom hela Lima by ofta en "fartsträcka" för trafikanter som INTE respekterar hastighetsbegränsningarna. Detta är ett stort problem för de som har fastigheter i nära anslutning till Limavägen och också utfarer mot denna. Särskilt för barnen och t ex cykeltrafikanter är detta ett stort riskmoment. Att utveckla en trafikerad länk från RV 70 skulle alltså bli en återgång till ett tidigare skede med ökat trafikflöde genom Lima by. Dragningen skulle också spoliära en gammal byväg (Kersbacken) som genom sin dragning genom Lima bys södra del lyfter fram byns ursprung.

För de boende i byn skulle detta också inverka negativt på miljö och risker för olyckor och ökad trafik blir uppenbar. Det skulle troligen också minska attraktionskraften att bosätta sig i Lima. Det finns i dag flera olika leder som förbinder "västsidan" från Solvändan till Limsjön och som passerar förbi det område där den föreslagna länken är placerad. En länk skulle drastiskt förändra möjligheterna för framkomligheten och till rekreation och upplevelser för motionärer, turister och besökare bl. a till den välkända och mycket populära området kring fågelsjön: Limsjön.

Inflyttningen till Lima by har på senare år varit positiv. Äldre gårdar har fått nya ägare och barnfamiljer söker sig till den populära byn. En ökad trafikbelastning av Limavägen genom Lima by och dess närområde och den föreslagna länken och andra anslutande vägar är inte ett sätt att öka attraktionskraften för byn och dess utveckling nu och i framtiden. Av de alternativa förslagen (se bilaga I och II) menar vi att dragningen norr om byn är det mest lämpliga då det förhindrar en dagning över brukad åkermark och också både miljömässigt och ekonomiskt försvarbart. Sträckan blir dessutom kortare i förhållande till den föreslagna Limalänken. Leksands kommun måste överväga det framlagda förslaget och noggrant utreda andra varianter av tillgänglighet till de utvecklingsområden som är föreslagna och där stor miljöhänsyn och livskvalité står i fokus.

Kommunens kommentar:

Angående jordbruksmark se kommunens kommentar till länsstyrelsens yttrande A1 under rubriken odlingslandskapet.

Kommande arbete med trafikstrategi och studier av åtgärdsval får påvisa lämpligaste lösningar för nuvarande problem med trafiksituationer. Skillnader i trafikflöden beroende på turisttrafik och dess konsekvenser beaktas i dessa studier. Se kommunens kommentar till Trafikverkets yttrande A2.

Förslagen rörande GC-nätet tas med och beaktas i fortsatt arbete med genomförande av kommunens cykelplan.

D21. 2013-02-19

Moskogslänken bör framhållas som den viktigaste infrastrukturensatsningen i Leksands Kommun och bör byggas snarast för att minska trafiken genom Åkerö där det finns skola, äldreboende och Källbergsområdet där det har byggts en ny barnstuga och då kommer även den tunga trafiken också att minska förbi Hagens skola. Ett nytt bostadsområde behövs i framtiden i västra delen av tätorten och ett lämpligt område borde vara väster och söder om Källbergsområdet d v s. bortom friluftsområdet.

Kommunens kommentar:

Kommunen delar denna uppfattning avseende positiva effekter av Moskogslänken och vikten av att den kommer till stånd. Kommande arbete med trafikstrategi och studier av åtgärdsval får påvisa lämpligaste lösningar för nuvarande problem med trafiksituationer. Se kommunens kommentar till Trafikverkets yttrande A2.

Ett mindre område mellan Järnavägen och Källberget har pekats ut som område för bostäder. Friluftsområdet runt Källan ska bevaras och det finns i dagsläget inga planer för området söder därom.

Siljansnäs: En gång, cykelväg behövs mellan Backbyn och Tasbäck samt mellan Näsbyggebyn och Tasbäck så att gående och cyklister inte behöver åka eller gå upp på allmänna vägen bland biltrafiken. I Näsbyggebyn kan man med enkla medel förlänga Östakersvägen mot Tasbäck och där finns det en åkerväg som det med enkla går att göra i ordning och det är samfällad mark och den sträckan är ca 200 meter.

Kommunens kommentar:

Kommunens cykelplan stödjer tanken med GC-väg längs aktuell sträcka. Alternativa dragningar har inte studerats men denna lösning kommer att tas med som alternativ i det fortsatta arbetet med att stegvis genomföra cykelplanens intentioner.

Det presenterades ett vildmarksområde i västra delen av Siljansnäs socken men i detta område är skogsbilvägarna utbyggda skogen är privat mark och används och har brukats som produktionsskog så att det förekommer inte skogsskövling som det nämndes utan det används för skogsproduktion.

Kommunens kommentar:

Stora delar av Vildmarksriket ägs av Bergvik Skog AB som brukar skog enligt trakthyggesbruk.

D22. 2013-02-20

Jag har tagit del av ert planarbete. Det är mycket positivt att ni uppmärksammat behovet av trafiksäkerhetshöjande åtgärder utmed riksväg 70 med bl.a. cirkulationsplatser vid norra och södra infarten. Riksväg 70 har sedan nybyggnaden åtgärdats på ett antal platser för förbättring av säkerheten, bl.a. avfarten mot Västannor/Djura och avfarten vid norra och södra infarten till centrum. Men en mycket riskhöjande utfart/infart har också tillkommit, nämligen vägen in mot Leksandsbröd några hundra meter söder om rastplatsen i Yttermo. Utfarten/infarten ligger mitt på en lång raksträcka som både lockar till och är lämplig för omkörningar. Pakörningsrisken bakifrån och vid vänstersväng är uppenbar och ökar också under turistsäsong, när bilister spontant upptäcker en infart till Leksandsbröds butik.

Jag har inte kunnat utläsa att planen omfattar nämnda utfart/infart. Det bör den göra. Förslagsvis via cirkulationsplatsen vid södra infarten. Det kommer säkert att dröja några år innan planen blivit verklighet. Utfarten/infarten till Leksandsbröd anser jag vara så riskfylld, att den bör åtgärdas långt innan dess.

Kommunens kommentar:

Översiktsplanen lyfter fram behov av säkrare trafikplatser generellt längs riksväg 70 men betonar särskilt behov av bättre trafikplatser vid anslutningarna Leksand södra och norra samt Insjön södra.

D23. 2013-02-22

Limalänken

På sidan 80 i avsnittet om Tätorten Leksand och kommunikationer – Limalänken går att läsa "Siljansvägen är hårt trafikerad vilket bl. orsakar bullerproblem längs med Siljansvägen". Ingen statistik på trafik samt bullermätning är presenterat för speciellt den del av Siljansvägen som går från Orsandsbaden /Siljanstrand /Sommarland till korsningen mellan Siljansvägen och Leksandsvägen. Det samma gäller sträckan mellan korsningen mellan Siljansvägen och Leksandsvägen österut till riksväg 70 respektive söderut mot centrum. Eftersom trafiken under midsommar – början av augusti är så mycket intensivare än under övrig tid bör detta faktum beaktas. Den som ska åka från/till centrum från/till Orsandsbaden/Siljanstrand/Sommarland /Sunnanäng/Hjortnäs åker via Siljansvägen oavsett om Limalänken finns eller inte. Notera också att trafik från Sunnanäng/Hjortnäs med fördel kan åka över Dalsberget/Leksboda ut till riksväg 70. Motiven till Limalänken synes i allt för hög grad vara kopplat till planerad ny bebyggelse "öster om Siljansvägen". Den starka kopplingen till Sommarland och ev. Orsandsbaden/Siljanstrand bör påtalas mer tydligt. Totalt har de mer än 200 tusen besökare per år. Problematiken med att ta sig förbi Orsandsbaden/Siljanstrand/Sommarland under sommaren löses inte genom Limalänken. Limalänken snarare försämrar framkomligheten på denna del av Siljansvägen beroende avfart till Limalänken. Det saknas alltså väsentlig information för att kunna bilda sig en åsikt i frågan!

Utvecklingsstråket Leksand – Tällberg

Hur många bostäder/boenden planeras det för på markområde utsett som nytt lämpligt bostadsområde i Sunnanäng/Hjortnäs? Efter vilka kriterier har området ansetts lämpligt som bostadsområde? Området är ca 300 m brett och mer än 2 km långt. Vissa fastigheter är idag bebyggda. Vissa delar av markområdet utgöres av hagar/öppen mark. Speciellt i söder lutar marken brant åt väster. Aktivt lantbruk finns inom 200 m från delar av området. Befintlig skog ingår i pågående omarronderingen.

Trafiksituationen i övrigt

Det saknas tydlighet när det gäller skillnaden mellan antalet människor och bilar i kommunen under sommarperioden kontra övrig tid och dess konsekvenser.

Kommunens kommentar:

Syftet med Limalänken är att kunna avlasta Siljansvägen från trafik och minska negativa effekter av dagens och morgondagens trafikflöden som kommer att öka vid en fortsatt positiv utveckling av Sommarland/Orsandsbaden samt vid tillkommande bostadsområden. Liksom för andra föreslagna satsningar i infrastrukturen har kommunen noterat behovet av ytterligare utredningar där detta inte skett sedan tidigare eller är möjligt inom ramen för arbetet med översiktsplanen.

Kommande arbete med trafikstrategi och studier av åtgärdsval får påvisa lämpligaste lösningar för nuvarande problem med trafiksituationer. Skillnader i trafikflöden beroende på turisttrafik och dess konsekvenser beaktas i dessa studier. Se kommunens kommentar till Trafikverkets yttrande A2.

All jordbruksmark tas bort från planeringsområdet för bostäder i Sunnanäng-Hjortnäs. Ungefärliga siffror för antal bostäder läggs till på planförslagskartan.

D24. 2013-02-22

Vi motsätter oss att strövområdet mellan Åkerö och Källbergsgärdet ska vara upptagen som vägorridor. Området bör istället få ett stärkt skydd som just ett strövområde.

Skälen är följande:

Trafiksituationen på Åkerö är i jämförelse med många andra städer inte betungande. 95% av dygnet är trafiken mycket lugn på både Järnavägen och Insjövägen. Av de bilister som färdas

på Insjövägen och Järnavägen har det vid observation vid rondellen visat sig att 2/3-delar har Leksands centrum som mål. Det innebär att en ny väg endast skulle minska trafiken på dessa vägar ytterst marginellt. Tidsbesparingen med en ny väg skulle endast bli 1-2 minuter jämfört med befintlig sträckning. Eventuella upplevda problem vid befintlig vägsträckning skulle av ovanstående skäl inte försvinna. Istället skulle det drabba ytterligare ett område, tillika ett omtyckt och välanvänt naturområde. Detta är det enda skogsområdet vid nya Åkerö och utnyttjas av hundratals kringboende dagligen, som lekrområde och promenadstråk i dess avkopplande atmosfär som skogen skänker. Där finns även områdets pulkabacke och Åkeröskolans skolskog. Skogsområdet värdesätts av många boende på såväl Åkerösidan och Källbergsgårdssidan, långt fler än de kringboende.

Sammanfattningsvis:

En vägkorridor där skulle förstöra det omtyckta och välanvända strövområdet endast medföra marginella förändringar på befintliga trafikstråk och dessutom skapa problem vid och förstöra ytterligare ett område, som idag är orört. Lägg därtill de stora kostnader och det stora ramaskri bland boende på nya Åkerö och Källbergsgärdet som ett sådant vägprojekt skulle medföra. Området bör därför istället få ett stärkt skydd som just ett strövområde.

Kommunens kommentar:

Att dagens trafik, inte minst med tunga fordon på Järnavägen och Insjövägen, resulterar i en undermålig trafikmiljö inom Åkerö och som kräver någon form av åtgärder, är oomtvistat. Tidigare MKB har påvisat att de positiva effekterna av Moskogslänken vida överstiger dess negativa konsekvenser. Trafikutredningar har visat att en stor del av den trafik som går in i centrala delar av Leksand är genomfartstrafik, dvs trafik som med fördel kan ledas ut till riksväg 70 utan att behöva gå genom såväl Åkerö som centrala Noret. Moskogslänken kan på så sätt även avlasta centrala delar av Noret från trafik vilket är en betydelsefull tanke i centrumutvecklingsplanen. Moskogslänken kommer även att ha positiva effekter för trafiksituationen i Mjälgen. Kommande arbete med trafikstrategi samt åtgärdsvalstudier får påvisa lämpligaste lösningar för nuvarande problem med trafiksituation på Åkerö. Se även svar på Trafikverkets yttrande A2.

D25. 2013-02-25

Ett nytt bostadsområde är inritat vid Källberget som går in på området för Moskogslänken. Minska området så det inte förstör för Moskogslänken. Bygg Moskogslänken nu! Moskogslänken minskar trafiken genom Åkerö och över Leksandsbron, även genom Nya Källberget och Heden -- Häradsbygden. All (eller nästan all) busstrafik kan då ledas bort från bron och den kommer att fungera som den är under mycket längre tid framöver. Man kan även höja hastigheten på Åkerösträckan till åtminstone 50 km / timme, där finns ju både trottoar och alternativa cykelvägar. Sänk hastigheten genom Karlsarvet åtminstone sommartid. Spar bägge vägkorridorerna förbi Västanvik annars blir det nog aldrig någon väg.

Kommunens kommentar:

Kommunen delar denna uppfattning avseende positiva effekter av Moskogslänken och vikten av att den kommer till stånd. Andra trafiksäkerhetsåtgärder som hastighetsförändringar mm som kan bli aktuella redogörs inte i översiktsplanen.

Vid Moskogslänkens anslutning till riksvägen måste mark reserveras för en bro över först riksvägen och sedan över älven till Ullvi. Vägförslaget med en väg genom Ullviberget är bra utom skärningen genom berget som kan bytas mot en kort tunnel på framsidan och en skärning på baksidan så att inte bergets siluett ändras.

Kommunens kommentar:

Angående vägkorridorer se kommunens kommentar till Trafikverkets yttrande A2.

Vägarna i Insjön har blivit mycket sämre, det är så krångligt nu. Jag såg inget om detta i översiktsplanen. Om folk ska vilja bo i Insjön är det inte bra att plocka bort högstadiet där. På södra sidan om Leksandsvägen där den ansluter till riksvägen tycker jag att man ska reservera plats för en konstgjord badsjö. Det skulle gå att få en riktigt varm badsjö med rent

vatten som pumpas från Dalälven genom en slang i Limsjön, med värmväxlare behålls värmen. Solfångare på slänten till Leksandsvägen. Förutom att ge Leksandsborna en badplats skulle det se mycket trevligt och inbjudande ut från riksvägen.

Kommunens kommentar:

Området Hjorthagen är i översiktsplanen föreslaget för kontor och handel då det finns behov av centralt belägen mark för sådant ändamål.

Området vid Tappers

Bygg inga bostäder i Nils Erikssons gamla lager bakom Tappers, där skulle försäljning passa under sommaren. Uthusen skulle inte behöva isoleras. Kanske en genomgång skulle behöva göras. Ungdomar skulle kunna få jobb under sommaren. Hyr området och gör ett litet torg på ytan söder om Tappers. Här kommer en idé, inget förslag: Det skulle gå att gräva ner Leksandsvägen sträckan mellan Norsgatan och Faluvägen och göra en tunnel för trafiken. Då skulle man få gågata hela vägen från Norsgatan till torget. Höjdskillnaden mellan bron och Norsgatan gör att nerfarten till tunneln söderifrån skulle fungera. I norra änden skulle en nerfart finnas framför kommunalhuset till Faluvägen och en nerfart bakom, Domus. Gör sedan parkeringshus under Domus och eventuellt under torget.

Kommunens kommentar:

Tack för kreativa idéer men de föranleder inte till några förändringar av översiktsplanen. Kommande arbete med trafikstrategi och studier av åtgärdsval får påvisa lämpligaste lösningar för nuvarande problem med trafiksituationer. Se kommunens kommentar till Trafikverkets yttrande A2.

Tätorten Insjön

- Trafik

C8. Insjöns Intresseförening, Åhls hembygdskommitté 2013-02-18

För att göra det lättare att hitta i Insjön bör en bättre skyltning än nuvarande ordnas eftersom det idag finns bristfällig/missvisande/ologisk skyltning. Det saknas dessutom helt skyltar som visar till olika områden i Insjön. De enda områden (byar/delar av byar) som idag har vägvisare är Tunsta, Knippboheden och Ålbyn (fyra invånare). För att komma in i norra delen av Insjön ska man ta av in på Faluvägen. Den enda skylt som finns där visar mot "Blommor"! F.n. finns där också en tillfällig omledningsskylt till Insjöns Hotell. Alla tillfälliga besökare har idag mycket svårt att hitta rätt väg in i och ut ur Insjön. Detta leder till onödig bilkörning för att hitta rätt. Problemet har blivit ännu större efter stängningen av Insjövägens plankorsning. Det har redan påtalats att kunder inte hittar till de affärer som ligger i Insjöns gamla centrum (Faluvägen med omgivning). Den enda vägvisning som är konsekvent, är skyltningen till Norra resp Södra Industriområdet. (Där åker samma lastbilar flera gånger om dagen och hittar säkert utan skyltar.) Skyltningen till Hjultorget och Clas Ohlsons anläggningar är också väl genomförd. För den som läser skyltarna ser Insjön ut att endast bestå av två industriområden samt Hjultorget och Clas Ohlson.

Vi har tidigare, bl. a. 15 juni 2011, lämnat förslag på skyltning där alla byar anges som målpunkter. Detta verkar inte vara genomförbart. Ett alternativt förslag med vägvisare mot "Insjön S" och "Insjön N" lämnades därför 26 sept 2012, vilket också har avvisats. Därför lämnas här ytterligare ett alternativt förslag till kompletterande skyltning med avseende på in- och utfarter till Insjön och vissa målpunkter: Förslaget är anpassat till att Insjövägens plankorsning med järnvägen är avstängd.

Trafik på Rv70 söderifrån

1. Södra avfarten från Rv70, (utöver befintliga): Mot Stengårdsvägen: "Idrottsområde"

2. Före avfarten mot Himmelsbacksrondellen (utöver övriga befintliga): Mot avfarten: "Gamla Centrum"

3. Vid avfarten mot Himmelsbacksrondellen (utöver övriga befintliga): Mot avfarten: "Gamla Centrum"

4. Vid Himmelsbacksrondellen: (Utöver övriga befintliga) Mot Timmervägen: Vägvisare "Gamla Centrum" Vägvisare: "Insjöns Hotell"
Trafik på Rv70 norrifrån
5. Före avfarten mot Tunstarondellen (utöver övriga befintliga): Mot avfarten: "Gamla Centrum"
6. Vid avfarten mot Tunstarondellen (utöver övriga befintliga): Mot avfarten: "Gamla Centrum"
7. Vid Tunstarondellen (utöver övriga befintliga): Mot Himmelsbacksrondellen: Vägvisare "Gamla Centrum" Vägvisare "Insjöns Hotell"
8. Vid Himmelsbacksrondellen (utöver övriga befintliga) Mot Timmervägen: Vägvisare "Gamla Centrum" Vägvisare: "Insjöns Hotell"
9. Vid södra infarten på Rv70 (utöver övriga befintliga): Mot Stengårdsvägen: Vägvisare "Idrottsområde"
- Inne i Insjön
11. Korsningen Timmervägen-Faluvägen, västra änden: Mot Faluvägen: Vägvisare "Gamla Centrum" Vägvisare "Insjöns Hotell"
12. Korsningen Timmervägen-Faluvägen, östra änden (utöver befintliga): Mot "Timmervägen": Vägvisare "Hjultorget" Vägvisare "70"
Mot "Faluvägen": Vägvisare "Gamla Centrum"
13. Korsningen Faluvägen — Insjövägen Mot Insjövägen: Vägvisare "Insjöns Hotell"
Vägvisare "Järnvägsstn"
För att hitta rätt väg ut ur Insjön bör på följande ställen visare till "Väg 70" sättas upp
14. Korsningen Timmervägen-Faluvägen, östra änden: Mot Timmervägen
15. Korsningen Faluvägen-Insjövägen Mot Faluvägen västerut
16. Clas Ohlsons väg, västra änden Mot Himmelsbacksrondellen

Kommunens kommentar:

Kommunen har noterat och uppmärksammat behovet av tydligare vägvisningar i Insjön och kommer att genomföra åtgärder i samverkan med Trafikverket och Insjöborna. Hur vägvisning utformas redovisas inte i översiktsplanen.

C.9 Åhl sockenråd, Åhls hembygdsgörelse, Insjöns intresseförening 2013-02-18

1 Tidigare yttrande

Åhls sockenråd har tidigare inlämnat yttrande över rubricerad plan daterad 2011-09-29. Ål-Kilens bystyrelse har tidigare inlämnat separat yttrande gällande Ål-Kilens by daterad 2012-03-16. Inlämnade synpunkter har i stort beaktats på ett bra sätt i den samrådshandling som nu har redovisats. Ett antal punkter som ej behandlats i samrådshandlingen redovisas nedan för fortsatta åtgärder.

2 Kompletterande yttrande

2.1 Insjön

Trafiksituationen i Insjön har sedan förra yttrandet förändrats efter att järnvägen stängts av för biltrafik i korsningen Insjövägen-järnvägen. Trafikflödena på Stationsgatan och Vintergatan har ökat vilket framgår av kommunens egna trafikmätningar. Med anledning härav är vårt tidigare yttrande rörande förlängning av Timmervägen omedelbart väster industrispåret nu betydligt mer angeläget. Två övergångar över industrispåret bör samtidigt flyttas. Se markeringar på bilaga 1. Lättare trafik som kommer in från Sätra och skall söder ut på RV 70 mot Borlänge söker sig nu via Vintergatan och Stengårdsvägen i stället för att köra runt hela insjön och omvänt. Med den föreslagna förlängningen av Timmervägen, fram till underfarten under järnvägen, kommer centrala Insjön avlastas väsentligt. Gäller även för ren lokaltrafik som kan söka sig denna nya väg t ex transporter mellan Clas Ohlsons lager och containerterminalen.

Vårt tidigare förslag att bevara och rusta GC-vägen från Sätra över Hemmoran och öster om Vintergatan fram till Sockenvägen har inte tagits upp i samrådshandlingen. Denna väg är

vinterväghållen och används dagligen bl. a. av skolbarnen i Sättra för att komma till skolan i Insjön. Denna GC-väg måste med i översiktsplanen, se markering i bilaga 1. GC-väg markerat med "ny GC-väg" i bilaga 1 måste också tillkomma i översiktsplanen. Denna väg använder skolbarnen dagligen för att gå upp till busshållplatsen på Faluvägen. Två planskilda GC-korsningar med järnvägen och RV 70 enligt vårt tidigare yttrande bör också in i översiktsplanen, se bilaga 1.

I samrådshandlingen har Stråtbäcken markerats som skyddsvärd bäck öster om RV 70 (söder om Clas Ohlsons lager). Denna områdesmarkering av bäcken bör även gälla väster om RV 70 team till Dalälven.

2.2 Ål-Kilen

GC-väg från Insjön till norra delen av Ål-Kilen enligt vårt tidigare yttrande har tagits med i översiktsplanens vilket är positivt. I södra delen av Ål-Kilen hade vi också föreslagit en kort komplettering med GC-väg fram till Gräv (väster om Trollkogen). Denna del bör tillkomma. På så sätt bildas en GC-väg ända från Insjön, genom Ål-Kilen fram till kyrkbyn i Gagnef. Se markering på bilaga 2.

Kommunens kommentar:

Föreslagen ny väglänk kan säkerligen ge de effekter som lyfts fram men utifrån nuvarande och bedömda framtida transportbehov (trafikflöden) bedöms föreslagna åtgärder inte vara rimliga att genomföra. Den uppmätta trafikökningen handlar om mindre än 50 fordon per dygn. Utifrån fyrstegsprincipen kan man snabbt konstatera att nyttjande av befintlig infrastruktur istället är att föredra. Åtgärder som föreslås motsvarar steg 4 ska ses som sista möjliga åtgärd om andra insatser inte bedöms ge en tillräckligt god kvalitet, effekt eller önskat utfall. I översiktsplanen har kommunen lyft fram behov av nya länkar som bedöms ha god möjlighet att kunna genomföras utifrån ett samhällsekonomiskt perspektiv. Kommande arbete med trafikstrategi och studier av åtgärdsval får påvisa lämpligaste lösningar för nuvarande problem med trafiksituationer. Se kommunens kommentar till Trafikverkets yttrande A2.

Förslaget med en kompletterande länk i GC-nätet mellan Gräv och Ål-kilen tas med i fortsatt arbete med genomförande av kommunens cykelplan.

3. Övriga kommentarer till hela samrådshandlingen (2012-11-07)

Synpunkter

Sidan 6 Sammanfattning: Huvudinriktningen verkar vara att bygga bostäder för folk som skall arbeta utanför kommunen. Mer fokus på näringslivsutvecklingen önskas!

Sidan 14 Historia: Skall nog vara "under förra årtusendets början" Endast Noret beskrivs. Något om t ex Åhl önskas! T ex kom järnvägen till Insjön (Leksands kommun) redan 1884.

Sidan 15: Beskrivs under Folkhögskolor. Sätergläntan är inte en Folkhögskola!

Sidan 16: Bör anges att det är mest till Insjön som det sker en nettoinpendling.

Sidan 22: Vägen Insjön-Rexbo-Smedsbo saknas i listan.

Sidan 42: I texten anges att småindustri växte fram i Insjön. Handeln var mycket viktigare redan från 1900-talets början. — Bör beskrivas: Postorder med Åhlén & Holm, Clas Ohlson och ett stort antal andra! Se bifogad bilaga 3.

Bostäder: Antal anges endast med xx.

Sidan 47: Utökad trafik på järnvägen anges viktig. Det behövs även andra åtgärder för att öka tågpendlingen: Samordning mellan tåg-/busstider och arbets-/skoltider.

Sidan 50: Illustreras med gatuhandel i Noret. Något av de stora företagen i Insjön bör med. Har nog större betydelse.

55-56	Natur- och friluftsområden	En lång lista med områden i Leksands socken. Det intressanta gruvområdet öster om Insjön nämns inte. Denna typ av industriminne är något som i dag intresserar många och bör läggas till!
61	Tele- o datakommunikation	4 G anges endast vara intressant i Noret. Varför? Den dåliga täckningen i Solberga bör nämnas!

		Ett särskilt stycke om den stora satsningen på utbyggnad av fibernät i kommunen (stadsnätet) är av väsentligt betydelse för industrier, småföretag och enskilda. En förutsättning för att leva och bo i glesbygden. Framhäv detta!
72	Karta över planeringsområden	Några byar i Åhl som är lika stora som andra markerade byar saknas: Helgnäs, Solberga, Oxberg och Åhl-Tällberg (de två senare anges på annat ställe felaktigt som fäbod).
85	Insjön	Består även av byarna Hoken, Övre Heden och Nedre Heden. Bör anges!
	Skola	Anges ha årskurs 1-5. Det är väl F — 6!
	Industri och företag	Bättre beskrivning av historisk utveckling bör läggas till (jämför Noret). Se bifogad bilaga 3.
89	Bild från Tunstaviken	Skall vara Finnviken.
141	Byområde Leksand östra	Följande byar som saknas är lika stora som en del andra uppräknade byar: Helgnäs, Solberga, Oxberg, Åhl-Tällberg.
145	- " - planförslag	Inte något nämns om byar i östra Åhl.
149	Byområde Leksand södra	Även Ål-Kilen har kommunalt VA! Byn stavas olika på olika ställen "Ål-Kilen", "ÅhI-Kilen"
151	Karta	Tecknet för Båtharms i Ål-Kilen tas bort. Finns ingen tilläggsplats för båtar eller någon båthamn.
152	Planförslag	Inget nämns om GC-väg Insjön — Ål-Kilen
160	Övrig landsbygd	Oxberg, Åhl-Tällberg anges felaktigt vara fäbodlar!

Kommunens kommentar:

Synpunkter med sidhänvisningar beaktas i stort. Texterna i översiktsplanen måste begränsas varför många beskrivningar blir översiktliga och gäller stora områden.

Kommunen arbetar redan aktivt med utbyggnad av bredband och har 2012-12-31 avslutat ett EU-projekt där kommunen möjliggjort anslutning av bredband i ett flertal byar. Efter att kommunen har gjort besök ute i ett stort antal kommunens byar har det framkommit att de flesta boende ute i byarna inte vill hantera frågan själv utan ser gärna att t.ex Dala Energi gör jobbet. Därmed inte sagt att någon/några byar inte själva skall kunna hantera frågan med t.ex samfälligheter. Frågan har inte uppstått från någon by än. Kommunen deltar som medlem i Bredbandsforum i Region Dalarna som bl.a. har till uppgift att påverka och försöka hitta olika former av finansiering av bredbandsutbyggnad vilket är ett av problemen i dag. Kommunen kommer att ta fram en bredbandsstrategi som skall beskriva hur bl.a kommunen skall hantera utbyggnadsfrågan både organisatoriskt, penga- och resursmässigt. Kommunen anser att bredbandsutbyggnad är ett prioriterat område även om det inte finns finansiering klargjord ännu.

Tätorten Siljansnäs

- Trafik

C10. Näsbyggebyns bysamfällighet 2013-02-20

Näsbyggebyns bysamfällighet inkommer härmed med önskemål till översiktsplan. Näsbyggebyn och Tasbäcks by ser att en gång och cykelväg mellan byarna Tasbäck och Näsbyggebyn blir planlagt. Ärendet har diskuterats på bystämman, och det har framkommit att i bägge byar finns en stor angelägenhet att sammanlänka byarna.

En gång, cykelväg behövs mellan Näsbyggebyn och Tasbäck så att gående och cyklister inte behöver åka eller gå upp på den allmänna vägen bland biltrafiken. Både under sommar och under vintertid är det många som promenerar och cyklar mellan dessa byar. Sommartid för att besöka de fina badplatser som finns efter strandområdet och under hela året för att utnyttja iordningställda vandringsleder (Alviken runt och strandpromenaden utefter Tasbäck och Gassarvets strandlinje).

En planlagd gång och cykelväg ökar trafiksäkerheten avsevärt då man idag utnyttjar den livligt trafikerade landsvägen (Moravägen) för dessa transporter. Under sommartid är det med stor fara som barnfamiljer måste utnyttja ca 700 meter av landsvägen för att transportera mellan byarna och badplatserna. Då många idag väljer bil istället för cykel eller promenad p.g.a trafikfaran skulle denna planläggning även vara ett stort främjande för både miljö och livshälsa om fler vågade utnyttja alternativa transportmedel istället för bil.

Den föreslagna vägsträckan är endast 200 meter (se bifogad bild, bilaga 1) och är mycket lämplig som sammanlänkande gång och cykelväg. Redan idag utnyttjas sträckan flitigt men med en stor begränsning vid nederbörd då aktuell delsträcka inte kan beträdas p.g.a sankt underlag. I Näsbyggebyn kan man med enkla medel förlänga Östakersvägen mot Tasbäck och där finns det en sedan tidigare utlagd åkerväg som det med relativt enkla medel går att iordningställa. Aktuellt markområde är samfällad mark (Hallen, Backbyn, Näsbyggebyn samhällighetsförening) och utlagd som vägmark för allmänt ändmål. Detta möjliggör att denna vägsträckning kan planläggas utan ytterligare samråd.

Vi hoppas att man beaktar detta önskemål som med relativt enkla insatser skulle eliminera en stor trafikfara och samtidigt främja nyttjandet av de populära vandringslederna som skapats utefter Byrviken och Alvikens strandlinje.

Kommunens kommentar:

Förslagen med en kompletterande länkar i gång- och cykelnätet tas med och beaktas i fortsatt arbete med genomförande av kommunens cykelplan.

D26. 2013-02-21

Gång- och cykelbana längs Fornbybanken bör inte trängas med annan trafik eller så gör man en träkonstruktion som hängs på den nuvarande vägen. Återupprätta Kyrkvägen som GC-väg.

Kommunens kommentar:

Förslagen rörande gång- och cykelnätet tas med och beaktas i fortsatt arbete med genomförande av kommunens cykelplan.

Bygg färdigt strandpromenaden Alviken runt och Byrviken runt.

Kommunens kommentar:

Strandpromenaden "Alviken runt" har tillkommit via ideella krafter. I dagsläget saknas resurser för iordningställande av vandringsleder runt Alviken och Byrviken.

Kommunens mark mellan campingen och Tasbäck är beskogad. Vi vill att kommunen fäller skogen så att utsikten blir bättre eller bebygg området.

Kommunens kommentar:

Kommunen röjer och vårdar kontinuerligt sina marker. Delar av kommunens mark är arrenderad och ska skötas av arrendatorn. Större delen av påpekade område ägs av privata markägare.

Att utse Vildmarksriket riskerar att begränsa kommuninvånarnas möjligheter till utkomst och möjligheter att utnyttja sina skogsfastigheter. Dessutom finns i området goda förutsättningar för vindkraft, särskilt Yxberg som ligger nära ställverk.

Kommunens kommentar:

Yxberget utgör ett av randbergen till Siljan och är ett av de berg som skulle kunna förändra utblicken från bl.a. Tällberg. Ett känsligt örnstråk finns i närheten.

Nuvarande affärsmodell för bredband kommer aldrig fungera. Använd byarnas samfälligheter för att få ner investeringskostnaderna. Bygg ut bredbandet på ett ekonomiskt effektivt sätt med fiberringar som stornät, områdesnät och accessnät. Samarbeta med byarna så att markägarna upplåter ledningsrätt utan ersättning och använd byarnas egna lokaler för modernas aktiva utrustning. Skilj fiberägandet från operatörsrollen. Lagg de större fiberringarna så mycket som möjligt strandnära vid lågvatten. Byarnas samfälligheter äger denna mark.

Kommunens kommentar:

Angående bredband se kommunens kommentar till C9.

Tätorten Tällberg

- FÖP

C11. Tällbergsbyarnas byaråd 2013-02-22

En synnerlig viktig sak som kom som en överraskning vid mötet den 30 januari, var att de som fått sina infiltrationer m.m. utdömda inte behöver åtgärda detta inom den tid som Leksands kommun sagt tidigare. Nu är det viktigt att Leksands kommun går ut med denna information snarast till berörda fastighetsägare. Många planerar nu för att åtgärda avloppen, vilket kan innebära bortkastade investeringar om Leksands kommun föreslår en annan lösning senare och tvingar fastighetsägarna att acceptera denna.

Kommunens kommentar:

Kommunen har för avsikt att skicka ut information till alla fastighetsägare att de inte behöver åtgärda sina avlopp inom den tid kommunen tidigare angivit. Kommun kommer under år 2013 tillsammans med Dala Vatten och Avfall att ta fram en VA-plan med vilken turordning som ska gälla för anslutning av byar till allmänt VA-nät och vilken tidsplan som ska gälla för anslutning. För vissa enstaka enskilda anläggningar kan krav på åtgärder ändå komma att ställas om de uppenbarligen förorenar någons vattentäkt eller om funktionen är kraftigt nedsatt. I såna fall kommer kommunen att ha en direktkontakt med fastighetsägaren.

Våra gemensamma synpunkter:

Ett återkommande problem för all nybyggnation inom området är naturligtvis hur vatten och avlopp löses på ett hållbart sätt.

Viktigt att bykaraktärerna bibehålls och att jordbruksmarken hålls öppen.

Den samfälliga marken är viktig som naturstig och som bad- och rekreationsområde.

Det finns ett problem med trafiken i triangeln runt Klockargården (Tällbergsvägen – Siljansvägen – Perusgattu) som inte är löst. Ju större besöksnäringen blir och ju fler invånare vi får desto mer trafik blir det i den triangeln där vägarna inte går att bredda. Det blir mycket gångtrafik som skall samsas med fordonstrafiken. Låg hastighet är ett krav med tanke på gående. Vi anser inte att farten är låg nog idag. Ordet godtagbar på sidan 103 bör tas bort och ersättas med en text om att förbättring bör eftersträvas.

I Tällberg upplever vi problematiken med gångtrafikanter, motionärer och speciellt barn som utnyttjar vägsträckan mellan Majstångsplatsen och skolan. Vi tycker att det är viktigt att det blir en riktig gångväg från Majstångsplatsen till skolan och vidare till stationen att denna blir belyst och även kan användas som elljusspår för löpning och skidåkning.

Upplev Tällberg (hotellorganisationen) har vid flertal tillfällen redovisat att det besökarna efterfrågar idag är motionsmöjligheter som promenader, löpning, cykling, skidåkning och långfärdsskridskor. Vi har diskuterat med Upplev Tällberg och kommunen och vill att det i Översiktsplanen tas upp behovet av minst ett löp- och skidspår om 10 km som går i cirkel och förläggs nordväst om järnvägen. En del av skidspåret utformas som en slinga på 10 km preparerad för löpning. En delsträcka om 5 km görs till en elljusförsedd slinga som ersättning för den äldre slingan nere vid Siljan där även snötillgången är sämre och det ofta är vått

under andra årstider. Dessa slingor förbinds sedan med gångvägen från byn förbi skolan upp mot stationen, I framtiden bör motionsnätet i Tällberg kopplas ihop med motionsspår i grannbyarna.

Kommunens kommentar:

En fortsatt diskussion mellan kommunen och hotellen ska ske angående behov och möjligheter för skid- och löpspår.

Vi ser också att det, redan med dagens boende i Lagnäs och Östanshol, finns ett mycket stort behov av lämpliga och säkra gång- och cykelvägar från dessa byar upp till skolan och stationen. Vidare vill vi att cykelleden genom Kullsbjörken som går vidare till Utby tas med i ÖP.

Kommunens kommentar:

Översiktsplanen kompletteras med cykelvägen.

För att besöksnäringen skall fortsätta att utvecklas och att det skall vara attraktivt att bo i området måste infrastrukturen förbättras. Detta är viktigt för att ge underlag för järnvägsstation, butiker och kommunala transporter. Översiktsplanen bör belysa infrastrukturutvecklingen för området.

Vi är framåtintärodade och vi tycker att miljön är värd att bevara för framtida generationer och vet att vår natur ger attraktionskraften i våra byar. Utöver dessa synpunkter hänvisar vi till de skrivelser som respektive byar har skickat in separat.

Kommunens kommentar:

Synpunkter avseende åtgärder i GC-nätet tas med och beaktas i fortsatt arbete med genomförande av kommunens cykelplan.

D27. 2013-02-02

Sammanfattning

Varumärket "Tällberg" måste skyddas. Begreppet "Tätort Tällberg" ska avlägsnas från den slutliga versionen.

Kommunens kommentar:

Byar har delats in i olika planeringsområden och getts ett samlingsnamn för att enklare kunna behandlas i själva översiktsplanarbetet.

Utsiktspunkten "Majstångsplatsen" i Tällberg borde vara punktmarkerad i Översiktsplan (ÖP) Leksand 2014, s55 så att den får ett bättre skydd och uppmärksammas som ett viktigt område för turism och friluftsliv.

Kommunens kommentar:

Majstångsplatsen läggs till som en punkt under utsiktspunkter. Kommunen har i remissyttrande till Mora kommuns vindbruksplan påtalat vikten av utsikten från Tällberg och att randbergen utmed Siljan bevaras.

"Slätterängen" vid Sjögattu borde ha en högre skyddsstatus än den har idag. Förslagsvis förlängs Sturängen så att Slätterängen (Sjögattu) ingår i dess skydd.

Kommunens kommentar:

Se kommentar till länsstyrelsens yttrande A1 under rubriken Riksintressen.

Byn "Tällberg" borde få status som riksintresse för kultur enligt 3 kap. 6§ Miljöbalken (MB).

Kommunens kommentar:

Frågan om eventuellt riksintresse för Tällbergs turishistoriska betydelse får fortsätta att diskuteras i samband med fortsatt arbete med riksintressenas översyn.

Det saknas en MKB för Lagnäs. Jag anser att en Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) för byn Lagnäs och/eller en Charette borde göras när byn omvandlas från en jordbruksby till ett villaområde i den nya ÖP Leksand 2014.

Kommunens kommentar:

Föreslaget område för bostäder minskas ner och jordbruksmarken undantas. Karaktären av jordbruksby ska bevaras även i framtida tillkommande bebyggelse. MKB görs vid åtgärder som utgör betydande miljöpåverkan enligt miljöbalken som ex stora industrietableringar och nya vägdragningar. Kommunen har bedömt att området i Lalnäs inte utgör betydande miljöpåverkan.

De fornlämningar som pekats ut i FÖP Tällberg 2006 (s16) borde utvecklas så att de blir mer tillgängliga för allmänheten.

Kommunens kommentar:

Detta regleras inte översiktsplanen.

Kommer de anläggningar som utpekas i FÖP Tällberg 2006 även i fortsättningen att bekostas av exploatören (FÖP Tällberg s25) när man genom ÖP Leksand 2014 upphäver FÖP Tällberg? Om de inte bekostas av exploatören, vem ska då bekosta dem?

Kommunens kommentar:

Fördelning av eventuella kostnader vid exploatering reds ut i samband med detaljplanearbete. Detta regleras inte översiktsplanen.

Det är önskvärt att Leksands kommuns årsredovisning finns med i ÖP Leksand 2014, så att planen lever upp till vad den lovar.

Kommunens kommentar:

Ett kapitel med genomförande av översiktplanen läggs till. Årsredovisning redovisas inte i översiktplanen.

Det vore intressant att få en Walk Score (www.walkscore.com) för byar/tätorter i Leksand.

Kommunens kommentar:

Kommunen tackar för tips om verktyget walk score men är inget som kommer att läggas in i översiktsplanen.

Motivering

Varumärket "Tällberg" måste skyddas. Begreppet "Tätort Tällberg" ska avlägsnas från den slutliga versionen.

Motivering: Tällberg är en by med anor från 1300-talet. Gränserna som dragits i FÖP Tällberg 2006 är de som gäller för Tällberg. Med ÖP Leksand 2014 kommer dessa gränser att vidgas och inkludera tre nya byar för att bygga "Tätort Tällberg". Med FÖP Tällberg delade Leksands kommun in byn Tällberg i olika zoner. I ett svep till vill nu Leksands kommun begrava Tällberg så som byn har varit.

Utsiktspunkten "Majstångsplatsen" i Tällberg borde vara punktmarkerad i översiktsplan Leksand 2014, s55 så att den får ett bättre skydd och uppmärksammas som ett viktigt område för turism och friluftsliv.

Motivering 1: Majstångsplatsen, Tällberg är utpekat på många ställen i Översiktsplan (ÖP) Leksand 2014 och FÖP Tällberg 2006 som en utsiktsp plats men den är inte punktmarkerad som andra utsiktsp platser är i ÖP Leksand 2014 s55. Detta utelämnande anser jag ger Majstångsplatsen en lägre status och mindre skydd i framtiden. Några av de ställen där den specifikt omnämns är:

"De delar av Tällberg som tydligast bildar kärnan för byns särdrag är de som har såväl de bästa utsiktspunkterna, hotellen, majstångsplatsen...". "Bykärnan bör behandlas betydligt mer varsamt... eftersom man genom olämpliga tillskott av bebyggelse kan påverka byns kärnvärden i olämplig riktning. Omvänt kan en medveten kvalitetshöjning av miljön i bykärnan öka byns totala upplevelsevärde" (ÖP Leksand s101).

"De på plankartan angivna utsikterna över Siljan och Tällbergs by är av stor betydelse för upplevelse av Tällberg" (FÖP Tällberg 2006 s38).

Motivering 2: Denna utsiktspunkt från Majstångsplatsen är redan idag hotad pga. möjlig utbyggnad av vindkraftverk på Rossberget på andra sidan Siljan. Tillstånd för att bygga

vindkraftverk på Rossberget har beviljats av Länsstyrelsen Dalarna, men ärendet är under behandling av Miljödomstolen eftersom beslutet har överklagats. Tillståndet för att bygga vindkraft på Bosberget (nära Rossberget) finns i skrivande stund hos Länsstyrelsen Dalarna, men vilande, i väntan på utfallet av ärendet Rossberget i Miljödomstolen. Jag anser att Leksands kommun inte har agerat på ett ansvarsfullt sätt i denna fråga. Majstångsplatsen som utsiktsplats kommer att bli förstörd för framtiden, om den får inte en högre skyddsstatus än den har idag.

"36 verk väster om Gesunda (Säliträdberget, Rossberget och Bosberget) kommer att påverka utblickarna från bland annat Mora, Sollerön, Rättvik, Tällberg och Björkberget" (Rapport 2010:02 Länsstyrelsen Dalarnas Län. Vindkraft kring Siljan – en landskapsbedömning. Plan- och beredskapsheten s97).

"Slätterängen" vid Sjögattu borde ha en högre skyddsstatus än den har idag. Förslagsvis förlängs Sturängen så att Slätterängen (Sjögattu) ingår i dess skydd.

Motivering: Slätterängen (vid Sjögattu) pekas ut på olika ställen i ÖP Leksand 2014 och FÖP Tällberg 2006. Med tanke på kommande utveckling i Tällberg som följd av ÖP Leksand 2014 är det viktigt att skydda betydelsefulla ängsmarksområden på ett mer markant sätt.

"Den riksintressanta slätterängen (Sturängen) bevaras som öppen mark i planen.... Länsstyrelsen har tagit fram förslag till områdesskydd för den del av ängen som ligger längs Sjögattu" (FÖP Tällberg s33).

"Flera ängar i planeringsområdet ingår i Länsstyrelsens ängs- och hagmarksinventering" (ÖP Leksand 2014, s98).

"Ängs- och betesmarkerna i Tällberg är mycket värdefulla för landskapsbilden och den biologiska mångfalden" (ÖP Leksand 2014 s103).

Byn "Tällberg" borde få status som riksintresse för kultur enligt 3 kap. 6§ Miljöbalken (MB).

Motivering: Med tanke på utvecklingen i Tällberg de senaste åren är det viktigt att skydda byn "Tällberg" på ett mer bestämt sätt. Ingenting har hänt angående denna fråga sedan FÖP Tällberg 2006, där frågan om ett kulturskydd togs upp på allvar.

"Inga riksintressen för kulturmiljövärden berör idag Tällberg. Länsstyrelsen har i sitt samrådsyttrande för FÖP Tällberg (2006) tagit upp frågan om riksintresse..." (ÖP 2014 s 103).

Det saknas en MKB för Laknäs. Jag anser att en Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) för byn Laknäs och/eller en Charette borde göras när byn omvandlas från en jordbruksby till ett villaområde i den nya ÖP Leksand 2014.

Motivering: När man ändrar användning av jordbruksmark (som är av nationell betydelse) till ett villaområde medföra detta ett mycket stort ingrepp på markanvändning och det krävs enligt Miljöbalken (MB) att en MKB görs.

"Jordbruksmark av nationell betydelse och brukningsvärd åkermark får endast tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar om den behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmänhetens synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk" (Enligt 3 kap 4 § MB, ÖP Leksand 2014 s50).

"Det öppna landskapet som är viktigt att bevara ska man i största mån undvika att bebygga" (ÖP Leksand 2014 s71).

"Om planförslaget kan antas medföra en sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. 11§ MB, ska kommunen låta det bli föremål för samråd och granskning på ett sätt som uppfyller också kraven i 6 kap. 11§, 18§ och 22§ MB. Om en miljökonsekvensbeskrivning upprättas ska den finnas tillsammans med planförslaget" (Svensk författningssamling 2010:900. Plan- och bygglag (2010:900)).

De fornlämningar som pekats ut i FÖP Tällberg 2006 (s16) borde utvecklas så att de blir mer tillgängliga för allmänheten.

Kommer de anläggningar som utpekats i FÖP Tällberg 2006 även i fortsättningen att bekostas av exploatören (FÖP Tällberg s25) när man genom ÖP Leksand 2014 upphäver FÖP Tällberg? Om de inte bekostas av exploatören, vem ska då bekosta dem?

Det är önskvärt att Leksands kommuns årsredovisning finns med i ÖP Leksand 2014, så att planen lever upp till vad den lovar.

Motivering: Ett hållbart samhälle handlar om att ta hänsyn till den ekologiska, socialkulturella och ekonomiska utvecklingen. I ÖP Leksand 2014 saknas en redovisning av den ekonomiska statusen i Leksand. Leksands Årsredovisning 2012 skulle kunna ge denna information för just denna ÖP.

"Denna översiktsplan är en strategisk långsiktig planering för mark och vatten där målet är ett attraktivt och hållbart samhälle" (ÖP Leksand 2014 s6).

Det vore intressant att få en Walk Score (www.walkscore.com) för byar/tätorter i Leksand.

Motivering: Walk Score är ett verktyg som man använder för att räkna hur "promenerabelt" (walkable) ett område är att bo i. Walk Score är ett värde mellan 0 och 100. Tällberg har en Walk Score mellan 8 och 12 (utav 100), vilket betyder att man behöver bil för att bo där (affärer m.m. finns inte inom promenadavstånd).

D28. 2012-02-11

Härmed yrkar vi på att fastigheterna Tällberg 14:13 och Tällberg 14:8, som i den fördjupade översiktsplanen markerats som öppen mark (ÖM), skall få bebyggas, (och ändras exempelvis till NY TAL). Allt i enlighet med Leksands kommuns vision 2025.

Kommunens kommentar:

På grund av den omfattande demokratiska processen som föregick FÖP Tällberg anser kommunen att det inte är lämpligt att göra justeringar av den överenskomna markanvändningen. Vid en bygglovsansökan prövas lämpligheten utifrån platsens förutsättningar och översiktsplanen ska vara vägledande även om den inte är juridiskt bindande.

D29. 2013-02-12

Bakgrund: Plintsberg är min födelseby där jag har ett arv från morfar Anders Danielsson Skoglund, farfar Gunsarfs Anders Andersson och farmor Åhl Karin Andersson att förvalta. Jag har genom mitt stora naturintresse och engagemang följt utvecklingen i "min" by. Jag har tagit del av hela översiktsplanen som är utlagd i byns affär, Tempo. Jag önskar att många har tagit del av detta gedigna arbete. Hur är den "marknadsförd"?

Kommunens kommentar:

Översiktsplanen har under samrådstitiden funnits på kommunens hemsida, biblioteken, skolor, butiker och kommunhuset. 5 samrådsmöten och öppet hus har hållits samt chatt på nätet. Allt har annonserats i ortspressen mm. Utskick har skett till myndigheter, intresseorganisationer och byföreningar mm.

Synpunkter: sidorna 100-108:

1. Det är mycket svårt att läsa kartorna sid. 100 och 108, främst vägarna

Kommunens kommentar:

Kartorna förtydligas.

2. Vid jämförelse mellan dessa kartor upptäcker man att det är kollision mellan riksintresse för naturvård, föreslaget område för bostäder och anläggning för sport och fritid.

Kommunens kommentar:

Föreslagna områden i Lagnäs, Östanol och Plintsberg för bebyggelse revideras.

3. Vad händer om man är markägare inom område som är föreslaget för bostäder och anläggningar för sport och fritid? Vi önskar ej bli tvingade in i en detaljplaneprocess med åtföljande kostnader.

Kommunens kommentar:

Som markägare styr man själv över marken. Ingen exploatering sker förrän initiativ tas från markägaren.

4. Kommunekolog och representant för Skogsstyrelsen har besökt och påpekat höga naturvärden (gammal asp, gammal säl, guckusko, majviva, stengårdsgårdar m.m.) på vår mark.

Kommunens kommentar:

Se ovan.

5. sid. 99 På vilket sätt skall området mellan skolan och järnvägsstationen åtgärdas?

Kommunens kommentar:

Detta är en synpunkt som inkommit från byborna i Tällberg men har troligen feltolkats. Synpunkten "Området mellan skolan och järnvägsstationen" är flyttad till "Svagheter" och "behöver åtgärdas" tas bort.

D30. 2013-02-14

Tällbergs bykärna: Under rubriken TÄL i översiktsplanen - Bebyggelsen får inte begränsa utblickarna över Siljan för den besökare som rör sig längs de centrala stråken. De centrala stråken, "trekanten", där de flesta besökarna rör sig, tipspromenader, efter lunchen promenad etc, är från majstångsplatsen, Perusgattu med den bästa utsikten över Siljan och Rättviksviken och norrut. Där är förslag till åtgärder att Leksand Tällberg 1:35 ändra detaljplanen från 2 vån/ 8 m till 2 vån/ 5,5 m ? bygghöjd om bygglov aktualiseras.

Mitt förslag ändra detaljplanen till 1 vån/ 4,5 m bygghöjd, lika som för övre Tällberg. En bygghöjd på enligt förslaget 2 vån/5,5 m kommer att ta bort utsikten över Rättviksviken från Perusgattu om förslaget går igenom på Tällberg 1:35 södra del. 2 vån / 5,5 m bygghöjd kan ev. ske på Tällberg 1:35 norra del.

Kommunens kommentar:

Detaljerade våningsantal och byggnadshöjder regleras inte i översiktsplanen. Ändringar av detaljplan är en separat process.

D31. 2013-02-21

De intentioner som skall utgöra grunden för en fördjupad översiktsplan och, så småningom, en detaljplan, är precis det vi alla önskar. Därför tror vi också på ett framtida Tällberg som: (enligt plantexten på sid 21 i gällande översiktsplan (öp) från 2006) "Den särpräglade och vackra plats på jorden, där själen finner ro, där människor trivs och inspireras att förverkliga sina drömmar - som boende och som besökare", Det finns dock en diskrepans mellan denna framtidsvision och de beslut som här fattats av kommunen, i synnerhet i beslut om bygglov, där mycket stora avvikelser från planer har medgivits och där gällande lagregler inte har följts. På sid. 32 i gällande öp, framgår förslag till åtgärder i fråga om ändring av äldre planer. För klockargårdens del föreslog kommunen år 2006 en ändring från 2 våningar/8,0 meter till 2 våningar/5,5 meter 1 byggnadshöjd.

Nyligen diskuterade vi med Klockar Anders Sandberg, Hotell Klockargården, då han avsåg att söka bygglov för uppförande-: av flerbostadshus, med 24 nya hotellrum, på mark som i gällande detaljplan från 1994, får bebyggas endast med villor för bostad eller kontor. (villa=en eller tvåbostadshus). Vi var då eniga om att de nya byggnaderna skulle vara 1 våning med 5,2, resp. 5,0 meter i totalhöjd (taknockshöjd) för att inte avskära vår utsikt över Siljan. Förslaget kom från Anders Sandberg, som var mycket glad över att vi var beredda att teckna en överenskommelse. Vid tidpunkten då vi skulle underteckna handlingarna för att garantera att

vi, alla inblandade parter, skulle efterfölja vår överenskommelse, vägrade Klockar-Per Sandberg att infinna sig. Därmed omintetgjordes Anders Sandbergs, Kersti Åkerlunds och undertecknades möjlighet att besegla vårt samförstånd. Även Klockar-Per Sandbergs namnteckning var nödvändig.

Det är egendomligt att kommunen i gällande översiktsplan (öp) från 2006, enligt eget önskemål, velat ändra byggnadshöjder i detaljplanen från 1994, bl.a. avseende eventuella nybyggnationer på klockargården, och ändå ha ansett sig skyldig att bevilja en inkommande bygglovsansökan från klockargården, där önskemålet var att bygga enligt 1994 års riktlinjer (enligt ovan), november 2012. (se sid 32 i dokumentet; Tällbergs framtid).

Beträffande "byggnadshöjder", är det, för de flesta, ett begrepp som lätt misstolkas. Eftersom ett tvåvåningshus med byggnadshöjd på 5,5 meter tillåter ett högt tak. Därigenom skulle kommunen tillåta byggnader med en totalhöjd som strider mot de målsättningar man säger sig ha, nämligen att: "...ytterligare hus inne i bykärnan får bara tillkomma om det äventyrar utblickarna över Siljan". För att förebygga sådana avsteg från öp:s intentioner, måste kommande detaljplaner även innehålla en begränsning av byggnaders totalhöjd. Det gäller kanske i synnerhet på hotelltomter inne i bykärnan, eftersom hotellens egna ekonomiska strävanden kan ske på bekostnad av etiska och estetiska hänsynstaganden, med risk för att man "säger av den gren man sitter på".

Och; "bykärnan bör behandlas betydligt mer varsamt och restriktivt än övriga delar av byn, eftersom man genom olämpliga, tillskott av bebyggelse kan påverka utsikten som är ett av byns kärnvärden i olämplig riktning". (se kartan på sid 32 i kommunens öp från 2006). Samma karta används inte i nu aktuellt förslag till översiktsplan 2014, trots att man deklarerat att man "lyft in 2006-års översiktsplan i detta nya förslag till op som skall gälla från 2014! I detta finns i stället en karta på sid 108 som är betydligt mindre tydlig och som måste läsas tillsammans med den riktlinjetext som är redovisad på grön botten på sidorna 104-107.

I öp-förslaget står: "hotellens lägen innebär att besökare till hotellen rör sig i byn längs några huvudstråk. Dessa huvudstråk är viktiga för upplevelsen av Tällberg". På annan plats i skriften har planförfattaren påpekat att Lissgattu, Holgattu och Ovabacksgattu är sådana stråk vars utsikt är extra viktig. Det må vara så, men vi vill understryka att Perusgattu, i allra högsta grad, är ett sådant viktigt stråk för upplevelsen av byn. Så gott som alla turister passerar här, och eftersom Perusgattu ligger lägre än de ovan nämnda gatorna, så är det extra viktigt att man håller byggnadernas totalhöjder låga.

Turister stannar gång på gång på Perusgattu, söder om krönet vid Tällbergsgården, nästan i nivå vid Klockargårdens södra gräns, för att fotografera utsikten. Av den anledningen bör man lägga ännu en utsiktswinkel, med spetsen vid Tällbergsgården och låta den bli så vid att den innefattar hela rundutsikten över Storsiljan och Rättviken (sid 39 i öp). Detta, eftersom hela Perusgattu, ända ner till Tällbergsvägen, är viktig för att upplevelsen av byns skönhet även i framtiden skall bestå.

Det är efter Perusgattu som kärnbyns pulsåder löper. Det är Perusgattu som förbinder alla de centrala hotellen, inklusive Gyllene hornet, med varandra och med byns utbud av butiker. För totalupplevelsen i sin helhet, måste byggnadernas totalhöjder anges i detaljplaner, och hållas så låga att utblickarna över Siljan med Tjuguholmen och dess omgivande vattenspegel. Och stränderna på andra sidan, förblir intakta, och då inte bara från gatorna! Utsikterna är varaktigt ännu mer viktiga för dem som har tomter och hus i Tällberg.

Det står också på sidan 23 i översiktsplanen: "omvänt kan en medveten kvalitetshöjning av miljön i kärnbyn öka byns totala upplevelsevärde". Med hänsyftning på det, borde man förmå Klockargården att bekläda sitt stora, gröna, dominerande tak över "kultursalongen" med gräs, torv, ved eller tegel, som ju i från fall är ett krav från kommunen. Man upplever annars att Klockargården undantas från gängse regler och krav.

Sammanfattningsvis anser vi att totalhöjderna på de hus som eventuellt blir aktuella på Klockargården inte skall få överskrida den totalhöjd på högst 5,2 meter som Anders Sandberg själv redan föreslagit och velat genomföra. Vi anser också att Perusgattu, från

Tällbergsgården och ner mot Tällbergsvägen, är extra viktig för totalupplevelsen, och att man därför skall hålla nya byggnaders totalhöjd under 5,2 meter.

Kommunens kommentar:

Detaljerade väningsantal och byggnadshöjder regleras inte i översiktsplanen. Ändringar av detaljplan är en separat process. Planförslagskartan har kopierats från kartan för FÖP Tällberg.

D32. 2013-02-22

Förslag:

I framtidsplanen inarbetas en text som klargör hotellnäringens betydelse för Tällberg och att anläggningar måste tillåtas att utvecklas med hänsyn till varje tids krav på säkerhet och service och därav följande lagstiftningar och att ha utrymme för en sund näringspolitik och lönsamhet. Bebyggelsen måste tillåtas att ha en volym och utbredning i de centrala enheterna som vida överstiger den mera begränsade byggytan som gäller för övriga privata gårdar och tomter. Grunden är att exploateringsgraden skall följa näringsförutsättningarna och de ständigt ökande kraven från lagstiftningen.

En större byggyta, %-sats måste tillåtas för huvudbyggnader i näringsfastigheter i de centrala delarna (minst 50 %). Detta kan möjligen trappas av i övriga ytan för hotellområdet men aldrig bli mindre än en tredjedel. Byggnaderna bör tillåtas utformas efter dagens miljö, brand och lagstiftade krav och praktisk användning utan försvarande kostnadsökningar. De större nationalromantiska villorna t.ex. som skapades under stark kritik i förra århundradets början har i dag blivit nationalromantiska "kulturbyggnader" och ligger långt från den bondbyrkaraktär som nu hävdas. Tällbergs devisen: "Ur forntids grund skall framtid spira" Bör gälla fortfarande.

BAKGRUND:

Efter mycket omfattande diskussioner och utredningar har olika riktlinjer tidigare antagits för byn Tällberg med sin stora betydelse för turismen. Andemeningen har varit positiv men den praktiska handläggningen har inte motsvarat det ansvar som beslutande tjänstemän och politiker har genom att tolka och följa riktlinjerna. Jag har varit aktiv i alla utredningar och planer för Tällberg som skett de gångna 50 åren. Känslan är att man nu upplever att problemen blivit större de senaste åren. Jag ställer gärna upp för att förmedla synpunkter från de olika näringsgrenarna i byn.

Kommunens kommentar:

På grund av den omfattande demokratiska processen som föregick FÖP Tällberg anser kommunen att det inte är lämpligt att göra justeringar av den överenskomna markanvändningen. Vid en bygglovsansökan prövas lämpligheten utifrån platsens förutsättningar och översiktsplanen samt bykaraktärprogrammet för Tällberg ska vara vägledande även om den inte är juridiskt bindande. Detaljerade väningsantal, exploateringsgrad och byggnadshöjder regleras inte i översiktsplanen.

- Jordbruksmark

C12. Laknäs-Östanhols byalag, Styrelsen för Laknäs-Östanol byalag 2013-02-21

Områden och boendemiljö

Området som Översiktsplanen visar som lämplig för nya bostäder är stort, Från Laknäs Östanhols byalags sida vill vi minska ner det så att det inte kommer så nära den nuvarande byn. Vi anser att man måste ta ett mycket stor hänsyn till att Laknäs-Östanol, till skillnad mot Tällberg, är jordbruksbyar. I en jordbruksby måste det finnas åkrar och öppna landskap.

Byarna Laknäs och - Östanol finns upptagna i den Kulturhistoriska Miljöanalysen "Byar och fäbodrar i Leksands kommun" som kommunen och Dalarnas museum gjorde 1983. Där fastslås på sidan 273 respektive sidan 300 att båda byarna är "Ett område av betydande kulturhistoriskt och miljömässigt värde, väl värt att bevara, "

Vid samrådet 2013-01-30 i Lagnäs bystuga förnekades planer på nytt villaområde i det aktuella området. Då området är nära hälften av allt föreslaget område för bostäder i kommunen är vi inte övertygade om att inte sådana planer ändå finns. Vi förstår att man måste hitta platser inom kommunen där man har möjlighet att bygga nya områden men vi tror det blir förödande för Tällberg med omnejd om det föreslagna området bebyggs med mer än ett tiotal hus.

Vatten- och avloppsfrågan

Att vatten- och avloppsfrågan får en gemensam lösning i kommunal regi för framtida krav och behov är en förutsättning för såväl befintlig som för ny byggnation, vilket alla är överens om.

LIS områden, avrinning och bäckar

Översiktsplanens inventering av LIS-områden omfattar enbart bedömningar för strandskyddet. Ett ytterligare problem vi befår är avrinningen av dagvattnet. Det är redan i dag problem i Östanshol och delar av området som föreslås bebyggas är mycket sankt.

Bäck 18 (Klippt från översiktsplanen, LIS-områden mm sid 10.)

"Bäcken rinner från två håll i Plintsberg ner till Siljan. Delar av bäckarna genom granskogen är skyddsvärda. I övrigt inga speciella värden längs bäcken. Skyddsavstånd 50 m från bäcken i de skyddsvärda områdena. I övrigt skyddsavstånd 20 m."

Den bäck som går från Tällberg, Plintsberg, från stationsområdet och kringliggande bebyggelse samlar ihop allt dagvatten från ett numera stort bebyggt område. Detta område omfattar även Plintsbergs/Tällbergs Golfbana. Nyanlagda tomter, väg- och parkområden, golfbanan avvattnas genom grävda diken, anlagda trummor bl.a. underjärnvägen och allt detta dagvatten samlas så småningom upp och förs ned till Siljan genom Östansholbäcken. Denna bäck har 2 grenar då den först korsar Myrvägen. Sedan förs dess 2 grenar samman till 1 bäckgren som på nytt korsar Myrvägen vid Myrvägens förgrening till Torkstugubacken. Sedan korsar bäcken Siljansvägen/Turistvägen. Senaste 5-10 åren, efter all ny utbyggnad och skapande av nya dräneringsdiken mm, svämmar Östansholbäcken över minst 1 gång/år. Ibland vid vårfloden, ibland vid långa och ihållande regn. Vintertid har svall-is ställt till översvämning. Markerna ovan Myrvägen mot Tällbergs stationsområde är ständigt övermättade av vatten, har ingen kapacitet att taga upp stora vattenmängder, varför häftig tillförsel av vattenmängder orsakar dessa översvämningar.

Konsekvensbeskrivning

Genomföringstrummor för vatten under Myrvägen och under Siljansvägen har inte tillräcklig kapacitet och ligger för högt utan ordentliga vägbankar ovanför. Vägbankarna på flera ställen är för låga och för dåligt anlagda. Bäcken är i denna del för grund och igenväxt. Vattenmängderna bryter sönder vägbankarna, trummorna spolats upp, vägarna förstörs. Detta upprepas år efter år. 100 000-tals kronor (Hur mycket vet Kommunen bäst?) läggs hela tiden på reparationer, vart och vartannat år. Tomter nedströms skadas, närbelägna hus har fått omfattande fuktskador genom översvämning. Erosion har uppstått vid Torkstugubacken och vid Siljansvägen. Detta är tillfälligt reparerat, - kommer inte att hålla i längden eller över nästa vårflod/regnperiod! Den svall-is som alltid bildas vintertid närmar sig just nu vägbansans höjd på några ställen. I planförslaget berörs inte detta problem i någon konsekvensbeskrivning!

Detta ses som en stor brist i planförslaget och vi hemställer till Leksands Kommun att genomföra en sådan konsekvensanalys. Vi begär även att kommunen skall utarbeta ett förslag till teknisk lösning samt genomföra detta så att man säkerställer att Östansholbäcken i framtiden skall kunna fungera som "avvattningskanal" för bebyggelsen beskriven ovan, utan risker för översvämningar, vägavbrott, skaderisk för tomter och hus nära bäcken. Alternativet kunde vara att leda allt detta vatten från Tällberg/Plintsberg en annan väg, - ny bäck på säkrare ställe. Notera att planförslaget innebär att ingen bebyggelse bör ligga närmare än 20 meter. I våra byar ligger många hus bara något fåtal meter från en bäck.

Det finns även flera bäckar inom Leksands Kommun med bl.a. Tällbergs, Plintsbergs, Lagnäs/Östanshols områden som har motsvarande problem med översvämningar,

vägtrummor, och erosion men i något mindre omfattning, varför en konsekvensutredning med avseende på bebyggelse, vägar och transportleder med risker för höga vattenflöden - även för dessa bäckområden bör ingå i planförslaget.

Besöksnäring, rekreation, kommunikation och service

När det gäller besöksnäringen och möjligheterna till rekreation i form av skidturer och promenader kommer de att starkt begränsas. Hotellen kommer att förlora dragningskraft då naturupplevelser är en del i konceptet för Tällberg, möjligheten att kunna ta en skidtur eller en promenad i Tällbergs närhet försvinner. Villaområden inbjuder inte till promenader.

Att man kämpar för att ha järnvägstationen kvar är ett starkt argument men den är redan nu mycket välanvänd. Mycket beroende på hotellen i Tällberg. Om man exploaterar så mycket all hotellen förlorar sin dragningskraft så kanske användandet av stationen minskar. Vi tror inte att fler villaområden automatiskt gör att fler använder sig av järnvägen. Bosätter man sig i Laknäs-Östanhof kommer man ändå till stor del vara beroende av bil. Kollektivtrafiken när det gäller Laknäs-Östanhof är idag mycket begränsad och att den skulle utvecklas så att man klarar sig utan bil ses som en utopi. Servicen (affärer, sjukvård, kollektivtrafik m.m.) kommer att vara starkt begränsad i "tätort Tällberg". Om man bosätter sig i Tällbergsområdet får man ändå vara medveten om att man bosätter sig i en del av kommunen där servicen aldrig når fullt ut.

Vi i styrelsen för Laknäs-Östanhofs byalag är inte bakåtsträvande men vi tycker att miljön i Laknäs-Östanhof är värd att bevara för framtida generationer. Att vi ligger nära Tällberg är en fördel både för Tällberg och Laknäs-Östanhof om byarna bevaras i nuvarande skick. Det måste finnas andra områden i kommunen där det är lämpligare att bygga. Närmare Leksand där all service redan finns!

När det gäller området mellan järnvägen och riksväg 70 har vi inga synpunkter beträffande bebyggelse.

Kommunens kommentar:

Jordbruksmarken tas bort från planeringsområdet för bostäder och LIS-områden i Laknäs - Östanhof. Föreslaget område för bostäder minskas ner och jordbruksmarken undantas. Karaktären av jordbruksby ska bevaras även i framtida tillkommande bebyggelse. Planförslagskartorna kompletteras med en grov uppskattning av antal tomter inom respektive delområde. Utgångspunkten i sifferuppskattningen har varit stora tomter på 3 000- 5 000 kvadratmeter och att större delen av skogen bevaras.

Det görs kontinuerligt åtgärder för förbättring av dagvattenhantering där problem uppstår. Förebyggande dikesrensning och byte av vägtrummor utförs kontinuerligt. Vid exploatering behandlas dagvattenhantering i detaljplaner men utgör ingen grund för en formell miljökonsekvensbeskrivning. Frågan om dagens problem med dagvatten förs vidare till kommunens vägansvarig.

Ett kommunalt ställningstagande vad gäller dagvattenhantering läggs till under kapitlet "Teknisk försörjning".

D33. 2013-02-22

Enligt förslaget kommer en stor del av det öppna odlingslandskapet nära de aktiva bondgårdarna i Laknäs att bli tillgänglig som tomtmark. Detta motsätter vi oss. "Det öppna landskapet har stor betydelse för invånarnas trivsel i kommunen men kan även ses som en viktig inkomstkälla. Det öppna landskapet, vår vackra bygd, lockar hit turisterna". (Citat ur Leksands kommuns naturvårdsplan)

Med hänvisning till kommunens miljöpolicy tycker vi, att det rimmar illa att bygga på den lilla del åkermark som finns kvar i kommunen. Åkermarken bör reserveras för kommande generationers behov. Leksands kommun är näst efter Borlänge sämst i länet på att bevara odlingsmark enligt Jordbruksverket. Endast 3% är idag jordbruksmark. På kartan i planförslaget föreslås tomtmark även inom den zon på minst 200 m runt aktiv bondgård i

byn. Enligt skrivningen i de lokala målen för kommunen ska: "F. Odlingslandskapet förbli öppet och variationsrikt." En förutsättning för ett öppet landskap är att det finns tillräckligt med odlingsbar mark att bruka rationellt idag. Då förutsättningar för odling försämras minskar även betesmarken.

Vi vill även hänvisa till att enligt 3 kap 4§ MB är jordbruksmark av nationell betydelse och brukningsvärd åkermark får endast tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar om den behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmänhetens synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Genom att utpeka bäckarna i Laknäs som LIS-områden (Landsbygdsutveckling i strandnära områden) möjliggörs byggande på ren åkermark. Enligt inventeringarna av området runt bäck 23 står det tydligt att den rinner genom åkermark ner mot Siljan. Kommunens intention är alltså att bygga på åkermark och man använder LIS-klassningen som förevändning att göra detta möjligt. Vi anser att LIS-klassning av bäckar inte ska göras genom åkermark överhuvudtaget.

Enligt planförslaget kommer nuvarande fastigheter att få tillgång till kommunalt VA om kommunen har råd. Detta är i och för sig bra ur miljövärdssynpunkt. Men möjligheten att motsätta sig olämplig bebyggelse mellan de utspridda gårdarna blir då svårt. Ligger rören längs åkermarksvägarna i området och mer anslutningsavgifter behövs kommer kommunen inte kunna hålla sina ord om att man inte bär bygga på åkermark. Då kan ni hävda väsentliga samhällsintressen. Detta kan vi se exempel på i södra delen av Laknäs (Västarriset) när VA drogs in. Åkermarken blev mindre och sköts idag av gräsklippare istället för betesdjur och slätter vilket minskat den biologiska mångfalden och intilliggande betesmarker växte igen.

För att landsbygden ska bli levande behövs fler bofasta. Bostadsläget i området är attraktivt men prisläget är ofta för högt för våra bofasta barnfamiljer. Gårdar säljs ofta som fritidsställen och ses som en penningplacering särskilt om ni börjar kalla Laknäs för Tällberg. Tar ni bort skyddet längs stranden med LIS vilket vi motsätter oss är risken stor att fler penningstarka vill bygga strandnära sommarhus på dyra tomter. Detta kan inte överrensstämma med villkoren för LIS-områden 7 kap. 18e paragraf MB att "området skall ge positiva sysselsättningseffekter". Det var väl fler barn och yrkesverksamma skattebetalare ni efterlyste inte nedsläckta hus om vintern. Byn består, redan idag, till stor del av fritidshus.

I dagsläget finns för övrigt redan 200 lediga tomter i kommunen plus ett stort antal lucktomter i bymiljö som ni föreslår. Låt dessa bebyggas innan ni riskerar framtiden för Laknäs unika och som riksintresse klassade åkermark! Ansökningarna om bygglov har dessutom minskat under 2012 (där 6 ansökningar gällde villor och 7 parhus) så det lär ta ett tag.

Kommunens kommentar:

Se kommentar till länsstyrelsens yttrande A1 angående odlingslandskapet.

Jordbruksmarken tas bort från planeringsområdet för bostäder i Laknäs och Östanhol. Inga bäckar i sammanhållna jordbruksmarker pekas ut som LIS-områden. Förslaget område för bostäder minskas ner och jordbruksmarken undantas. Karaktären av jordbruksby ska bevaras även i framtida tillkommande bebyggelse.

Byar har delats in i olika planeringsområden för att enklare kunna behandlas i själva översiktsplanarbetet. Planeringsområdet Tällberg är endast ett arbetsnamn i samband med översiktsplanen.

D34. 2013-02-22

Som aktiva lantbrukare i Laknäs är vi mycket besvikna och djupt oroade över att stora delar av den mark som vi brukar, i den föreslagna översiktsplanen återfinns under rubriken "föreslaget område för bostäder". Det föreslagna området för bostäder är idag huvudsakligen åker- och betesmark. Mitt i området ligger jordbruksföretagets brukningscentrum med bland annat en lösdriftsladugård, ekonomibyggnader och boningshus. Lösdriftsladugården

färdigställdes så sent som 2005. Medfinansiering var då, liksom vid gårdens uppbyggnad för ca 30 år sedan, länsstyrelsen som tillsammans med oss investerat både tid, kraft och kapital för att bevara det öppna kulturlandskapet med dess speciella bykaraktär.

Gården är storleksmässigt, med sina ca 110 nötdjur och drygt 50 får, anpassad till de ytor som idag finns att tillgå. Foder anskaffas och dynga sprids förutom i Laknäs också i Sjugare, Plintsberg och Överboda. Vissa år tex vid alltför mycket nederbörd kan det redan nu bli problem med att få fram tillräckligt med foder åt djuren eller ha tillgång till nödvändig spridningsareal av gödsel. Djuren är ju förutsättningen för att bibehålla det öppna odlingslandskapet. Minskar arealen upphör också våra möjligheter att bidra till bygdens levande landskap. Utan aktiva jordbrukare kommer framtidens invånare och eventuella turister inte att få njuta av utsikten mot Siljan.

Samtidigt med framtagandet av översiktsplanen pågår inom Lantmäterimyndigheten arbetet med omarronderingen. Det förslag som där presenterats för oss är enligt myndigheten inriktat på att säkerställa möjligheten till ett framtida jordbruk i Laknäs. Vi får avstå skogsmark men får istället ett stort sammanhängande område runt gården. Ett jordbruk kan för omgivningen verka störande, både vad gäller lukt och buller. Ett rimligt avstånd till annan bebyggelse bör vara minst 300 – 500 meter.

Reser man genom landet syns fler och fler åkrar i olika stadier av igenväxning/förbuskning. Ska vi på landsbygden ha en rimlig möjlighet att värna det öppna landskapet krävs att alla inblandade drar åt samma håll. Vid ett välbesökt möte i Laknäs bystuga för drygt något år sedan uttalade mötet mycket tydligt att det var av största vikt att jordbruksmarken i byn inte togs i anspråk för byggnation. Vid detta möte framfördes tanken att framtida byggnation skulle kunna förläggas efter turistvägen mellan Östanhol och Kullsbjörken. Har den tanken prövats?

Sammanfattningsvis kan sägas att i förslaget finns många goda visioner. Tyvärr anser vi att hänsyn till dessa inte tagits vad gäller markanvändningen i Laknäs.

Kommunens kommentar:

Se kommentar till länsstyrelsens yttrande A1 angående odlingslandskapet.

Jordbruksmarken tas bort från planeringsområdet för bostäder i Laknäs och Östanhol. Inga bäckar i sammanhållna jordbruksmarker pekas ut som LIS-områden. Föreslaget område för bostäder minskas ner och jordbruksmarken undantas. Karaktären av jordbruksby ska bevaras även i framtida tillkommande bebyggelse.

D35. 2013-02-22

Efter att ha tagit del av översiktsplanen över Laknäs är vi besvikna över den föreslagna bebyggelsen. Det streckade området med föreslaget område för bostäder är idagsläge våra åkrar och betesmarker. Vi är två jordbruksföretag som är aktiva med djurhållning (nöt och får) i Laknäs. För att vi ska kunna bedriva våra jordbruk krävs att all den mark som brukas idag även i fortsättningen finns. För att vi ska kunna hålla landskapen öppna krävs djurhållning. Utan jordbruksföretag finns inga öppna landskap.

Vi vill härmed säga att detta föreslagna område för bostäder i Laknäs är väldigt viktiga för våra jordbruksföretags fortsatta existens. Därmed anser vi att dessa inte ska föreslås som område för bostäder. Det är också besvärande att översiktsplanen innehåller så fina visioner i skrift men samtidigt inte bryr sig när man gör förslag på kartan.

Kommunens kommentar:

Se kommentar till länsstyrelsens yttrande A1 angående odlingslandskapet.

Jordbruksmarken tas bort från planeringsområdet för bostäder i Laknäs och Östanhol. Inga bäckar i sammanhållna jordbruksmarker pekas ut som LIS-områden. Föreslaget område för bostäder minskas ner och jordbruksmarken undantas. Karaktären av jordbruksby ska bevaras även i framtida tillkommande bebyggelse.

C13. Ytteråkerö by 2013-02-14

Yttrande över strandskyddsinventering för LIS-områden 2012: Ytteråkerö by har med stort intresse tagit del av rubricerad inventering och förslag och har på extra bystämma 2013-02-05 diskuterat ärendet. Att minska den bebyggelsefria zonen från 100 m till 20 m vid tjärnar och lokor skulle för vår by i ett slag till stor del eliminera den hämsko för möjlighet till kompletterande bebyggelse som det generella strandskyddet på 100 m länge inneburit. Björstjärnens strandnära delar, liksom övriga lokor i Ytteråkerö, utgörs till övervägande del av myrmark. Tjärnens botten består av flera meter djup dy och på inga ställen finns möjlighet till bad. Rent praktiskt har tjärnen därför under överskådlig tid sommartid endast nyttjats för tvätt av mattor från en eller flera klappbryggor och vintertid för skridskoåkning på isen. Som fiskevatten har tjärnen ingen betydelse då här endast rudor kan övervintra. För oss bybor utgör dock tjärnen med sin året runt i stort sett konstanta vattenspiegel en vacker tillgång. Det är väl också därför bebyggelsen vid den och andra lokor i byn har kommit till. Fortfarande finns för ytterligare tjärnen nära bebyggelse lämplig mark tillgänglig:

Ett sådant område, som inventeringen anger, "är området norr och nordväst om loken Björstjärnen där en förtätning mycket väl kan ske". Området ligger mycket naturskönt och även nära älv och badplats. Här ville en familj från södra Sverige för några år sedan köpa mark och bygga. Markägaren ville sälja, men p g a gällande strandskydd och tidsödande ärendehandläggning i Leksand valde familjen i stället en annan dalakommun.

Ett annat utmärkt LIS-område är marken närmast öster om Björstjärnen (nr 2 på bifogad karta). Merparten av området köptes för några år sedan för en större summa av en leksandsbo som planerade ett nybygge. Främst p g a skilsmässa gick tyvärr det hela i stöpet. Men han gav också upp, som han uppgav, "p g a nya bestämmelser" som han upplysts om.

Ett tredje möjligt LIS-område är nr 3 på bif karta. För områdets tillgänglighet erfordras att befintlig gångväg byggs om till bilväg, ca 150 m. Kommunikationsmässigt har området bra närhet till rv 70. Några enstaka bybor är dock negativa till att just detta område bebyggs.

Sammantaget borde ovannämnda tre tänkta LIS-områden kunna ge plats för åtminstone 5-6 nybyggen, troligen fler. Vår by med i dag närmare ett 30-tal hushåll, många med äldre personer, skulle här — liksom för kommunen som helhet - behöva den vitamininjektion som ett rejält bebyggelsetillskott och inflyttning skulle medföra.

Vi är medvetna om att nyetableringar innebär att även v/a-frågan måste lösas. Kommunalt v/a saknas idag. Vi har egen vattenledningsförening som köper vatten av kommunen. Utbyte av gammalt ledningsnät pågår allt efter som ekonomin medger. Avloppsfrågan för tillkommande bebyggelse tror vi kan lösas i samråd med kommunen.

Kommunens kommentar:

Efter länsstyrelsens påpekande minskas de stora generella områdena för LIS ner till mer specifika områden. Kommunen anser att naturlig utvidgning av byar ska vara möjligt på mindre avgränsade delar av jordbruksmarken.

D36. 2013-02-12

LIS-område i Ytteråkerö:

Angående bebyggande av område 3 i Ytteråkerö. Området ligger vid två lokor varav den en redan är igenväxt och består av ett mindre område av ung björkskog och sankmark som är tillhåll för fåglar och andra djur med anknytning till fågel- och djurlivet på Dragsängarna. Den andra lokan består en normal sommar av en öppen vattenyta på max 5-6 kvadratmeter

och ett vattendjup på 2-3 dm med sumpmark bestående av grästuvor, vass och andra vattenväxter runt och har inom 5-10 år växt igen. En väg på ca 150m måste dras fram till området, denna väg kommer då att gå över det område som tidigare sammanband lokorna och är blötmark. Det är för nuvarande minst 200 m för att ansluta till huvudvattenledning. Området är en del av ett större jordbruksområde som brukas kontinuerligt och tillhör ett av Leksands bästa jordbruksmarker. P.g.a vissa naturvärden, kostnaden för ny väg över blöt mark, långt till huvudvattenledning, brist på öppna vattenytor och användande av åkermark som brukas anser jag att område skall bevaras och förbli obebyggt, om man nu vill utvidga byn och förtäta den finns det områden som är mycket lämpligare att bebygga, både med hänsyn till befintliga vägar, vattenytor och närhet till huvudvattenledning.

Kommunens kommentar:

Efter länsstyrelsens påpekande minskas de stora generella områdena för LIS ner till mer specifika områden. Kommunen anser att naturlig utvidgning av byar ska vara möjligt på mindre avgränsade delar av jordbruksmarken. Varje ansökan om byggnation utreds i bygglov eller detaljplan vid större områden.

D37. 2013-02-22

Undertecknad är av stort intresse av att Lis området för Häradsbygdens åsgrops sjöar utökas med "Svin Loka". Nämnda loka är belägen till stor del på fastigheten Gärde 26:9 vilken jag äger. Motivet till detta är att i förarbetet till översiktsplanen har det framkommit att det är av stort intresse att förnyelse i Leksand sker bl.a. mellan Leksand och Insjön där det kan ske en förtätning i bra lägen.

Min fastighet vilket är en avstyckad bondgård med en tomtareal av ca. 12000m². Byggnaderna ligger i en gårdsbildning i ena ändan av tomten och resterande del är åkermark vilken inte ingår i någon brukningsenhet eller uppbär EU-bidrag. Detta innebär att det finns mark vilken inte används till något. Tanken har funnits att uppföra ett mindre bostadshus och göra en avstyckning för att i ett senare skede kunna överföra gården till barn eller en försäljning och själv kunna få en fastighet anpassad till rätt behov. Marken anses lämplig till avstyckning av 1-2 tomter och ligger bra till vad gäller infrastruktur och lämplighet för övrigt vad gäller byggnation. Enligt gällande strandskyddslagstiftning så inser jag problematiken då lokan finns med på kartan som blåmarkerad trots avsaknad av synligt vatten.

Hoppas på positivt bemötande i denna fråga vilken skulle kunna bidra till ert utökning av bebyggbara tomter i attraktiva Häradsbygden

Kommunens kommentar:

Mindre del av Svinloka föreslås som LIS-område.

- Trafik

C14. Ytteråkerö bystyrelse, Gärde bystyrelse, Hagens bystyrelse 2013-02-19

Avfart från riksväg 70 vid häradsbygden: När nya riksväg 70, delen Tunsta— Krökbacken, byggdes åren 1984-85 anlades inga avfartsfiler för södergående riksvägstrafik vid någon av längs sträckan aktuella avfarter. Enligt Vägverkets ansvarige behövdes inga sådana med hänvisning till att södergående trafik inte var så intensiv att avfartsfiler behövdes.

Verkligheten visade snabbt något annat. Dåvarande kommunalrådet Björn Doverskog krävde Vägverket på åtgärder vid centruminfarten vid Statoil. Där anlades snabbt en avfartsfil för södergående trafik medan andra avfarter förblev utan, bland annat vid Häradsbygden. Så är situationen än idag.

Vi har vid otaliga tillfällen upplevt hur obehagligt det är att vid färd söderut svänga av rv 70 vid avfarten till Häradsbygdens centrum. Trots att man högerblinker minst 100-150 meter före avfart är det många bakomvarande bilister som ändå nästan "hänger på dragkroken" och liksom vi själva kraftigt måste minska farten. Fanns en avfartsfil, om än inte fullt normalt lång, skulle trafiken flyta mycket smidigare och trafiksäkrare. Vi föreslår att kommunen

kontaktar Trafikverket med krav på en avfartsfil även har vid Häradsbygden. Vi är medvetna om att pelarna till de båda viadukterna begränsar möjligheterna till en normallång avfartsfil, men en kort sådan är bättre än ingen alls.

Kommunens kommentar:

Översiktsplanen uppmärksammar och påtalar behovet av förbättrade trafikplatser längs riksväg 70, inte minst i Häradsbygden. Påpekande av brister och behov av förbättringar i trafikmiljön framförs kontinuerligt till Trafikverket.

C15. Mjälgen by, Gärde by, Smedby, Västannor 2013-02-21

Mjälgen, Gärde, Hagen, Smedby, Västannor är de byar som står bakom denna skrivelse. Vi vill ha en komplettering till varför Moskogenlänken bör byggas. I skrivningen nämns framför allt trafiksituationen för Åkerö, där buller är en stor orsak till att Moskogenlänken förordas. Vi i Häradsbygden vill ha med i bakgrundsskrivningen att den trafik som idag går igenom framför allt Mjälgen och Gärde gör att bullret från trafiken är onödigt hög samt att dagens trafik gör att trafikmiljön är farlig i dessa byar, samt att trafiken, framför allt den tunga nu körs utanför Gärdeskola. Med denna skrivning som grund förordar vi att Hedenlänken ej är ett alternativ till Moskogenlänken.

Kommunens kommentar:

Texten avseende Moskogslänken kompletteras med att trafiksituationen i Mjälgen påverkas positivt om Moskogslänken anläggs. Kommande arbete med trafikstrategi och studier av åtgärdsval får påvisa lämpligaste lösningar för nuvarande problem med trafiksituationen på Åkerö. Se kommunens kommentar till Trafikverkets yttrande A2.

Vi saknar en tydlighet vad kommunen vill med byskolorna. Vi anser att detta är viktigt att bevara byskolorna för att byarna skall överleva.

Vi tycker att det är positivt att man släpper på strandskyddet.

Vi tycker att det är positivt med planeringen av cykellederna, hoppas bara att det även verkställs. Vi är positiva att vattentäkten i Mjälgen skyddas.

Vi är positiva till att byggnadsstilen - stilen på Häradsbygden bevaras, dock finns en oro att den blir för styrd när ny-om-tillbyggnad kommer att ske.

Vi saknar och förordar ett eget kapitel om Bredband/Fiberutbyggnad. Vilka planer/strategier har kommunen när det gäller denna utbyggnad. Vilka möjligheter ska den ge Leksand. Mm

Kommunens kommentar:

Översiktsplanen behandlar inte skolfrågor. Översiktsplanen behandlar bredband och fiberutbyggnad i kapitlet Teknisk försörjning i stycket Tele- och datakommunikation.

D38. 2013-02-22

Ett förslag är att bygga ett utegym (med ett plasttak så "maskinerna" inte blir fula) - de har minst ett i London. Det kan folk använda och då skulle säkert fler röra på sig mer. Lugnet? Cykelväg mellan Leksand-Häradsbygden Lampor längs cykelvägen Insjön-Häradsbygden

Kommunens kommentar:

Frågan om utegym behandlas inte i översiktsplanen.

Kommunen delar uppfattning om behov av belysning och fortsatt GC-väg mellan Häradsbygden och Leksand. Förslag avseende åtgärder i GC-nätet tas med och beaktas i fortsatt arbete med genomförande av kommunens cykelplan.

-LIS

D39. 2013-02-19

Mycket positiv till LIS vid Styr sjön.

Kommunens kommentar:

Efter länsstyrelsens påpekande delas LIS-området vid Styr sjön delas upp i sektioner. Några områden i byn Styr sjöbo och på jordbruksmark tas bort.

- Trafik

C16. Västanviks och Karlsarvets byalag 2013-02-22

I den nya översiktsplanen finns en vägkorridor utlagd för en tänkt dragning av en väg väster om byarna från Sundet till Sundsnäs. Vi ser det som mycket positivt att vägen helt ligger väster om byarna. Som det påpekas i översiktsplanen har frågan om en ny väg genom byarna varit en angelägenhet sedan 1940-talet. Trafiken är intensiv året runt och speciellt den tunga trafiken, som ökar, förorsakar problem såsom buller, avgaser och skador på fastigheter. En gång- och cykelväg är planerad att byggas inom de närmaste åren. Detta gör naturligtvis situationen säkrare för gång- och cykeltrafikanter men de miljöproblem som den livliga trafiken utgör kvarstår. En förhoppning är att Leksands kommun, i stället för att som Trafikverket förordar att den utritade vägkorridoren tas bort, arbetar för att vägen byggs hela vägen från riksväg 70 till Siljansnäs.

Kommunens kommentar:

Kommande arbete med trafikstrategi och studier av åtgärdsval får påvisa lämpligaste lösningar för nuvarande problem med trafiksituationen. Se kommunens kommentar till Trafikverkets yttrande A2.

C17. Tasbäcks bysamfällighet 2013-02-22

Här några synpunkter och kompletteringar från bystyrelsen i Tasbäck. Kompletterande åsikter (till sid 122 i ÖP liten.pdf)

Styrkor: Båthamn, Bybastu, Naturstig vid Byrviken, Badplats

Svagheter: Tung genomfartstrafik, ofta med för höga hastigheter. Dålig väg genom tät bebyggelse till Noret.

Framtidsplaner: Förbättring av vissa byvägar.

Synpunkter

Områdesgränsen för utvecklingsstråket Leksand – Siljansnäs (sid 124, 157) bör innefatta Lissön (eller Lissöna som vi säger i dagligt tal) eftersom den ägs av Tasbäcks Bysamfällighet.

Även om Trafikverket för närvarande (sid 125) inte har någon plan för förbifart Västanvik så anser vi det vara mycket olyckligt om inte en korridor ändå säkerställs för en framtida lämplig genomfart för fordon. I dag är vägen genom tätbebyggelsen i Västanvik den enda möjliga genomfartsvägen Siljansnäs – Leksand. Vid en eventuell avstängning av något skäl finns inga alternativa vägar förutom via skogsbilvägar till Dala-Järnavägen vid Ejen, en omväg på ca 4 mil.

Moskogslänken ser vi mycket positivt på.

LIS-områden för bäckar upplevs i vissa fall för stelbent. Det är bra att bebyggelsefria zonen minskas till realistiska mått. Strandskyddsinventeringen rekommenderar vissa skyddsavstånd från beskrivna bäckar och dessa avstånd är bra i många fall men upplevs alltför stora i vissa delar av bäckens sträckning. Landskapets karaktär längs bäckarna kan variera starkt varför avståndet bör anges som ett ungefärligt avstånd som får anpassas i varje enskilt fall.

Kommunens kommentar:

Inkomna åsikter från byinvånare inför ÖP-arbetet har använts som ett underlagsmaterial och ändras inte av efterkommande enskilda åsikter.

Byn Tasbäck ingår utvecklingsstråket då det utgör ett större bebyggelseområde. Lissön är riksintresse för kulturmiljövård och vilket planeringsområde den tillhör saknar betydelse i översiktsplanen.

Kommande arbete med trafikstrategi och studier av åtgärdsval får påvisa lämpligaste lösningar för nuvarande problem med trafiksituationen. Se kommunens kommentar till Trafikverkets yttrande A2.

"Strandskyddsinventering för LIS-områden" är avsedd att vara en vägledning för bygglovshandlingen. En mer exakt avvägning och inventering utförs i varje enskilt fall. Kommunens ställningstagande i översiktsplanen ändras.

D40. 2013-01-15

Utveckla gärna busstrafiken i Heden/Styrsjöbo. Heden/Styrsjöbo ligger med i kommunens utvecklingsområden men har dåliga busskommunikationer! Låt Siljansnäsbusarna gå Leksands – Heden – Styrsjöbo – Sundet/Leksandsdörren istället för att den svänger ner till Siljansvägen i utkanten på Åkerö. Det finns ingen hållplats på den sträckan som bussarna missar, men däremot finns det massa människor i Heden/Styrsjöbo som får klart fler bussanslutningar än idag. Ett bra sätt att locka fler att bosätta sig i dessa byar!

Kommunens kommentar:

Synpunkten är ett bra förslag och framförs till kollektivtrafikansvarig som kommer att vidareförmedla synpunkten till Dalatrafik. Föreslagen tur kan inte bli möjlig förrän år 2014.

Utvecklingsstråket Leksand-Tällberg

D41. 2013-02-14

Hjortnäs: Sturåkersvägen och Långgattu är omtyckta stråk att promenera och jogga. Problemet är att det blir mörkt när det skymmer. Området skulle vara mer inbjudande och tillgängligt om det monterades gatlyktor på dessa gator, vilket jag hoppas kommer med i Översiktsplanen

Kommunens kommentar:

Frågan om belysning behandlas inte i översiktsplanen. Komplettering och utbyggnad av gatubelysning behandlas utifrån de riktlinjer som fastställs genom politiskt fattade beslut. Synpunkten vidareförmedlas till ansvarig trafikingenjör.

- Jordbruksmark

C18. Sunnanängsbönder 2013-02-20

Efter att ha tagit del av översiktsplanen över Sunnanäng —Hjortnäs är vi mäkta förvånade över den föreslagna bebyggelsen. Det streckade området med föreslaget område för bostäder är befintligt på våra betesmarker. Vi är två jordbruksföretag som är aktiva med djurhållning i Sunnanäng. För att dessa företag ska kunna bedriva sitt jordbruk krävs att betesmarker finns i anslutning till dessa gårdar. För att företagen ska kunna hålla landskapen öppna krävs djurhållning. Utan jordbruksföretag finns inga öppna landskap.

I den föreslagna översiktsplan står många fina förslag som gäller jordbruk. Det står att det öppna landskapet ska bevaras och att kommunen ska eftersträva att bevara jordbruksmarkens karaktär med ängslador och odlingsrösen. På det område som är föreslaget för bostäder finns öppet landskap, ängslador och odlingsrösen. I planen står också att stor

restriktivitet ska gälla vid eventuell exploatering av ekologiskt värdefulla ängs- och hagtnarker enligt länsstyrelsens ängs- och hagmarksinventering. På karta 9 i planen finns ett sådant område på mark inom det föreslagna området för bostäder.

Vi vill härmed säga att detta föreslagna område för bostäder i Sunnanäng är väldigt viktiga för våra jordbruksföretags fortsatta existens. Därmed anser vi att dessa inte ska föreslås som område för bostäder, Det är också besvärande att översiktsplanen innehåller så fina visioner i skrift men samtidigt inte bryr sig när man gör förslag på kartan.

Kommunens kommentar:

Se kommentar till länsstyrelsens yttrande A1 angående odlingslandskapet.

Jordbruksmarken tas bort från planeringsområdet för bostäder i Sunnanäng -Hjortnäs. Inga bäckar i sammanhållna jordbruksmarker pekas ut som LIS-områden. Föreslaget område för bostäder minskas ner och jordbruksmarken undantas.

C19. Hjortnäs Sunnanängs byamän 2013-02-21

Hösten 2012 fick Hjortnäs Sunnanängs Byamän tillfälle att inför översiktsplanen skicka in förslag hur byarna önskade att översiktsplanen skulle utformas. Vi jobbade med planen och skickade in ett förslag. På kartorna över byarna gjorde vi förslag på tre olika områden där vi ansåg att bebyggelse kunde vara tänkbar. Vi ritade också in områden som vi ansåg vara av betydelse för att kunna bevara jordbruket i byarna. När förslaget som kommunen sedan gjort eller att förhoppningsvis gått igenom våra kartor så verkade det som om kommunen inte alls tagit hänsyn till våra förslag. På nya förslaget från kommun hade de ritat in ett område för bebyggelse där vi ansåg att det skulle vara fortsatt jordbruksdrift. På kommunens förslag ligger två, jordbruksföretags betesmarker som är väldigt viktiga för fortsatt överlevnad för jordbruket i Sunnanäng. Det området som kommunen förslår till bebyggelse är det säkert minst hälften jordbruksmark som bör bevaras.

Vi kan inte förstå varför vi blev tillfrågade att ge förslag på hur översiktsplanen skulle utformas. Det känns som att de timmar som vi har lagt ner på att göra förslag från byarna var helt i onödan då ingen hänsyn till detta togs. De förslag som vi skickade in på bebyggelse har inte kommunen tagit någon notis om alls. Så troligen anser nog kommunen att de förslagen inte var något att bry sig om. Är det detta som kallas samråd?

Kommunens kommentar:

Se kommentar till länsstyrelsens yttrande A1 angående odlingslandskapet.

Jordbruksmarken tas bort från planeringsområdet för bostäder i Sunnanäng -Hjortnäs. Inga bäckar i sammanhållna jordbruksmarker pekas ut som LIS-områden. Föreslaget område för bostäder minskas ner och jordbruksmarken undantas. Den bynära skogsmarken kvarstår som planförslag för bostadsbebyggelse.

D42. 2013-02-21

Beskrivning av områden lämpliga för bostadsbyggande är inte konsekvent markerade på kartskissen med vad som skriftligen föreslås. I texten föreslås att området mellan Yttervägen och Siljansvägen samt öster om Siljansvägen är lämpliga områden för bostadsbebyggelse medan kartbilden endast visar området öster om Siljansvägen. I Samrådsplanen 2006 behandlades området mellan Yttervägen och Siljansvägen samt det numera exploaterade området norr om Sommarland. Området mellan Yttervägen och Siljansvägen (Hjortnåsheden) bedömdes även då som lämpligt för bostadsbebyggelse och det finns planer på framtagning av detaljplan. Föreslår att översiktsplanens kartskiss revideras och även visar området mellan Yttervägen och Siljansvägen som lämpligt för bostadsbebyggelse så att karta och det skriftliga underlaget ger en konsekvent inriktning av översiktsplanen.

Kommunens kommentar:

Planförslag med område för bebyggelse läggs till mellan Yttervägen och Siljansvägen.

D43. 2013-02-21

Området mellan Yttervägen och Siljansvägen bedömdes i Samrådsplanen 2006 som lämpligt för bostadsbebyggelse. I den nu framtagna Översiktsplanen finns området med i texten, som lämpligt område för bostadsbebyggelse, men det finns inte markerat på kartskissen. Vi föreslår en revidering av översiktsplanens kartskiss, så att den även visar området mellan Yttervägen och Siljansvägen (Hjortnåsheden) som lämpligt för bostadsbebyggelse. Då skulle karta och skrift stämma överens i Översiktsplanen.

Kommunens kommentar:

Planförslag med område för bebyggelse läggs till mellan Yttervägen och Siljansvägen.

Byområdet Norra

- LIS

D44. 2013-02-13

Sjön Brossen är strandskyddsinventerad (karta sidan 33) och är ett av områdena ”som kan komma att utvecklas för fritidshus” (sid 43). Jag anser att större delen av sjöns stränder kan bli LIS-område. Varför vänta?

Kommunens kommentar:

Vägen utmed Brossen anses vara ett skäl till att ge dispens för att upphäva strandskyddet varför förslag om LIS-område anses vara onödigt.

-Trafik

C20. Kullsbjörkens bylag 2013-02-22

Det är viktigt att bykaraktären bibehålls och att jordbruksmarken hålls öppen

Vi anser att den nya cykelvägen mellan Kullsbjörken och Utby ska finnas med i planen. Den innebär att cyklister inte behöver åka ut på Riksvägen mer än för att korsa den efter Falukorset.

Kommunens kommentar:

Cykelvägen läggs till i texten om planeringsområdet Leksands Norra samt på kartor.

D45. 2013-02-25

Vi (Sätra by) har vid upprepade tillfällen framfört vår oro att det skall inträffa en olycka vid korsningen Faluvägen och industrispåret. Efter att vägen mot Smedsbo rustades upp har den tunga trafiken ökat betydligt och därmed riskerna för en olycka blivit större. Att cykla eller gå från Sätra till Insjön gör man med livet som insats. Vintertid finns ingen plats att kunna gå på sidan av vägen och om två stora bilar möts finns inget utrymme för gående och cyklister.

Med anledning av att en ny områdesplan skall arbetas fram vill vi (kräver) att en ombyggnad av denna del av Faluvägen skall ingå som ett prio ett ärende. Vidare vill vi att en utbyggnad av Timmervägen fram till Stengårdsvägen kommer att finnas med i den nya planen. Detta med anledning av den försämrade trafiksituationen för oss som bor öster om Insjöns samhälle. Som det nu har blivit utnyttjas Vintervägen för genomfart rill riksvägen,

Vi vill därför:

att ombyggnad av korsningen väg – järnväg skall finnas med i den nya planen.

att förlängningen av Timmervägen finns med i den nya planen.

Kommunens kommentar:

Se kommunens kommentar till yttrande C9 avseende föreslagen ny väglänk för att koppla samman Timmervägen med Stengårdsvägen. Förslag om åtgärder, för att höja säkerheten i nuvarande plankorsning mellan vägen mot Rexbo och industrispåret, vidareförmedlas till Trafikverket.

Byområdet Östra

- Trafik

C21. Ullvi by 2013-01-28

Ullvi by har inkommit med kopia på översiktsplanen sidorna 141-147 med kommentarer och frågor i texten (se original). Ullvi by tycker bl.a att cykeltrafiken med fördel kan förläggas till en upprustad åkerväg, från Tibble till Romma vägskäl, och med fler anslutningar från Sägmyravägen.

Kommunens kommentar:

Förslag avseende åtgärder i GC-nätet tas med och beaktas i fortsatt arbete med genomförande av kommunens cykelplan. Kommunen ska se över former för att på olika sätt kunna stötta byar i arbete med att skapa förutsättningar att använda alternativa vägar för cykling. Kommunen kommer även i fortsatt dialog med Trafikverket påtala behov om statligt stöd för denna typ av åtgärder.

Flera inkomna synpunkter på detaljer beaktas.

C22. Ullvi byamän 2013-02-07

Enligt cykelplan 2012 skall gång- och cykeltrafik ske i blandtrafik längs Sägmyravägen genom Tibble – Ullvi och österut. Denna väg är hårt trafikerad av såväl personbilar som tunga fordon. Bebyggelsen ligger ofta strax intill väggkanten, så det torde vara utsiktslöst att få till en fungerande cykelväg enligt denna plan. Det finns en åkerväg, som sträcker sig från Tibble till Hälla genom Ullvi. Denna väg är tänkt att brukas av jordbruksfordon och som cykelväg men används vanligtvis inte till cykling p g a ojämnheter och löst grus. I Ullvi har vi börjat åtgärda detta genom att förra sommaren dikat hela vägen på byns mark ca 2 km. Denna sommar har vi planerat att lägga på kalkkross så att det blir en hård och jämn vägyta. Åkervägen går strax förbi Ullvi skola. Om Tibble gör samma sak kommer en fungerande gång- och cykelväg att finnas från Hälla till Noret. Skolbarnen från de aktuella byarna kan då cykla till och från skolan långt från biltrafik.

Vårt önskemål är att denna väg skrivs in i Översiktsplanen som "En väg som kan brukas som gång- och cykelväg" och att ekonomiska medel avsätts till framtida underhåll. Vi i byarna ställer upp med vad vi förmår, men ansöker om ekonomiskt stöd.

Ett tillägg till ovanstående :

Ullvi Byamäns styrelse beslutade 2010 att ansöka om en anslutning från Pipersgattu till nämnda åkerväg. En tung motivering var/är att idag finns fem barnfamiljer på eller i närheten av Pipersgattu. Dessa barn måste tordas en längre sträcka på den trafikerade Sägmyravägen innan en anslutningsväg till åkervägen kan nås. Ett förslag (se karta) har tagits fram till en tänkbar sträckning av vägen. Hänsyn har tagits till markens beskaffenhet och bruket av åkrarna. Förslaget avslogs av kommunstyrelsen 2011-01-24 med hänvisning till att 200 000 kr skulle tas ur kommunstyrelsens konto för strategiska åtgärder 2011 att användas till cykelplanen. Vårt önskemål är nu att anslutningen Pipersgattu-Åkervägen skrivs in i Översiktsplanen.

Kommunens kommentar:

Se kommunens kommentar till yttrande C21, angående GC-vägar.

C23. Rönnäs fjärdings byråd 2013-02-25

Jag vill, så här i sista stund, inkomma med lite synpunkter på förslaget till Översiktsplan från Rönnsås fjärdings byråd. I vårt yttrande från hösten 2011 skriver vi under avsnittet svagheter:

"Vid flera platser längs med Sägmyravägen genom byarna Tibble, Ullvi, Hälla och Romma är det mycket trångt vilket får konsekvenser inte minst för de boende längs med vägen. Både i form av buller och vibrationer men också att de utsätts för fara när de tar sig fram till fots eller per cykel på vägen. Framförallt är det den tunga trafiken som orsakar dessa olägenheter. Det är också på många håll mycket dåligt sikt vid utfarter från gårdar och byvägar vilket är en säkerhetsrisk i sig."

I planhandlingen kan vi läsa att en ny sträckning för väg 929, Sägmyravägen, inte är trolig. Vidare står det i planhandlingen:

"Nuvarande miljöproblem (buller, vibrationer etc) kommer dock att kvarstå om inte ny vägsträckning byggs. Vidare kommer det fortsatt saknas en bra lösning av dagens trafiksituation för de oskyddade trafikanterna." Det står också: "Enligt Cykelplan Leksand 2012 ska gång- och cykeltrafik ske i blandtrafik genom Tibble. Mellan Knasbäcksvägen och Näsgattu i Ullvi ska gång- och cykeltrafik ske separat. Därefter får gång- och cykeltrafik ske i blandtrafik österut." De miljöproblem som finns orsakas enligt våra upplevelser främst av den tunga trafiken genom byarna. Ett sätt att råda bot på miljöproblemen skulle kunna vara en tonnagebegränsning av trafiken mellan Sägmyra (alternativt Bjursås) och Leksand för att få bort den tunga trafiken.

Trafiksituationen genom byarna Tibble, Ullvi, Hälla och Romma är som vi skriver i vårt yttrande och som konstateras i planhandlingen inte tillfredsställande. Trots detta presenteras inga förslag på åtgärder i planhandlingen. Ett sätt att göra trafiksituationen säkrare för de oskyddade trafikanterna, och kanske också att sänka medelhastigheten, vore att anlägga cykelväg längs med vägen. I Cykelplan Leksand 2012 föreslås dock cykelväg endast längs en begränsad del av vägsträckan. Ytterligare åtgärder skulle kunna vara olika former av hastighetsbegränsningar, exempelvis likt de som finns längs med vägen mot Siljansnäs i bl. a. Västanvik, genom tydligare markeringar av de överfarter där byvägar korsar väg 929 eller genom andra åtgärder som vi inte har kunskap om.

Vi önskar ett förtydligande i planhandlingen om att, och gärna hur, de konstaterade miljöproblemen och den undermåliga trafiksituationen längs med väg 929 ska åtgärdas.

Kommunens kommentar:

Kommande arbete med trafikstrategi och studier av åtgärdsval får påvisa lämpligaste lösningar för nuvarande problem med trafiksituationen. Se kommunens kommentar till Trafikverkets yttrande A2.

D46. 2013-02-22

Synpunkterna berör främst vägar och trafiksituation i Noret och i radbyarna Tibble till Romma samt andra frågor rörande Östra Leksand. Till varje avsnitt finns ett förslag till förbättring av ÖP14.

Väg 929, Noret—Sägmyra över Romma by

Allmänt är det betonat att kommunikation i NS-riktning är viktig (ÖP14 p 45).

Kommunikationen i ÖV-riktning, som för kommunen och dess innevanare är väl så viktig, är styvmoderligt behandlad och upplevs som lägre prioriterad.

Väg 929 är inte markerad för att användas som kommunikationsled till byarna öster om Romma by (ÖP14 p12). Den är idag den viktigaste vägen mellan Noret, de östra byarna och Falun.

Vägen genom radbyarna Tibble — Romma är mycket trång. Byarna har påtalat detta i ÖP14 p 142 m fl. Det byggs buller- och stänklänk mot vägen. Dessa förstör intrycket av en viktig högvärdig kulturell bebyggelse av riksintresse (Dalälvsbyarna nr 29-43 ÖP14 p 37).

Utryckningstiden för Räddningstjänsten till byarna öster om Hisvåla är idag över 20 minuter via R70, genvägen vid Limsjön och genom byarna (ÖP14 p 70). Ambulanser i utryckning,

många gånger med liv på spel, åker denna sträcka två gånger från och till R70 för vidare transport till lasarettet i Mora, dit innevånarna hör hemma vårdnadsmässigt.

Enligt ÖP14 p26 är 70 % av arealen i Leksands kommun produktiv skogsmark. Information om vilka vägar som skall användas för transporter av skogsråvaror och dess produkter är bristfällig.

Information för transport av farliga varor är bra avseende riksvägarna men inte för lokalvägar till och från tankställen.

Vad gäller egentligen? I ÖP14 p 46 står det att befintliga vägkorridorer bör behållas. I ÖP14 p 47 (i det gröna fältet punkt 9) står det att dessa skall tas bort.

Förslag till ny vägsträckning för väg 929 förbi "Dalälvsbyarna"

Frågan om ny väg har stötts och blötts i över 80 års tid. Varför vänta i mer än 24 år till? I det här yttrandet presenteras ett förslag som helt tar bort eller kraftigt reducerar de nackdelar som finns beskrivna ovan och i ÖP14. I tyska Bayern gjordes en stor insats för att säkerställa en genuin kulturbyggs bevarande. Strukturen i flera byar behövde sparas och skyddas. Som en följd behövde vägar dras om så att inte obehörig trafik skulle passera genom byarna. Motsvarande kan göras för "Dalälvsbyarna".

Handlingsplan:

Förklara Dalälvsbyarna som ett världsarv värt att bevara. Idag finns bara det svagare "Riksintresse".

Starta ett kulturprojekt vars mål är att bevara radbyarnas genuitet.

Detta i sin tur kräver att väg 929 dras om så att inte byarnas höga kulturvärden reduceras eller blir obefintliga. Se karta nedan till förslag för ny vägsträckning av väg 929.

Pengar till ny väg 929 skall inte tas från ett väganslag utan bekostas med statliga kulturpengar med stort bidrag från EU. Radbyarna skall bevaras.

Förslag till ny vägsträckning av väg 929 (Svart linje). Fördelar:

Boende och byggnader i Dalälvsbyarna (Lycka — Romma) avlastas från så gott som all genomfarts- och hockeytrafik.

Trafiksäkerheten för de boende ökar och bullerstörningar reduceras.

Räddningstjänstens och ambulansens utryckningstider reduceras kraftigt.

Boende får direkt anslutning till RV70.

Radbyarna och byarna öster om Romma by blir mer attraktiva för inflyttning.

Tunga skogstransporter belastar inte bymiljöerna.

Kommentarer till föreslagen sträckning av ny väg 929:

Vägen ansluter till planerad trafikplats vid Leksands södra infart.

Sträckningen över åkrarna mellan Tibble och Ullvi gör ett mycket litet ingrepp i kulturmiljön. Dragningen ovanför byarna Ullvi, Hälla och Romma gör minimal påverkan på byarnas struktur och ger dessutom ett panorama av sällan skadat slag.

Tyvärr måste det byggas en tunnel alternativt en skärning genom berget (bredare linje).

Byggandet kan ske i två etapper. Först byggs bron med anslutning till nuvarande väg. Bara det förkortar utryckningstider för Räddningstjänst och ambulans. I andra etappen byggs den övre vägen.

Lokala länkar och trafikplatser

Att bygga nya leder för att styra trafiken på ett bättre sätt förbi de centrala delarna är mycket vällovt och en bra plan.

Moskogslänken

Länken kommer att avlasta Åkerö- (Tupp-) rondellen från trafik till byarna utefter

Österviken, Granberget, Almo, Alvik och Siljansnäs. Innevånare som bor på båda sidor utefter den tänkta sträckningen har säkert synpunkter, dels på säkerhet vid passering av vägen och dels av buller. Kanske vägen kan gå i en sänka.

Limalänken

Limalänkens värde är svår att förstå i sin helhet. Länken skall styra trafiken till Siljansvägen utan att passera centrum och det är bra. Men att bygga in ytterligare en parallellväg mellan

Limavägen och RV70 samt anpassning till järnvägen gör det hela plottrigt utan någon egentlig fördel. Bättre är att utgå från en trafikplats vid RV70 och slopa den södra delen över Hjorthagen. Ytorra norr om Statoil kan då planeras för olika småföretag. Nödvändiga lokalgator får då en kort sträckning med anslutning till området vid Statoil. Anslutningar till Limalänken kan minimeras. Med byggandet av en bro för väg 929, se ovan, kommer vägen Tibble -- Noret, som då blir lokalgata, att avlastas och järnvägsövergången kan behållas utan större men för lokaltrafiken och centrum. En utbyggnad av Resecentrum öster om järnvägen kräver självklart sin lokalgata men inte för genomfartstrafik. Ett omtänk för Limalänken är nödvändigt.

Trafikplatser utmed RV70

Med Limalänken kommer det att finnas fyra trafikplatser utmed RV70 med anknytning till centrala Leksand om förslagen följs. De är (räknat från söder):

Leksand "SÖDRA". Här finns plats och höjdskillnad för en planfri korsning.

Statoilmacken. Planfri korsning?

Limalänken. Här finns plats och höjdskillnad för en planfri korsning.

Krökbacken. Fungerar bra redan idag.

I möjligaste mån skall cirkulationsplatser undvikas utefter RV70. De belastar miljön på så sätt att trafiken först måste bromsa in för att sedan gasa och återfå önskad hastighet.

Kommunens kommentar:

Kommande arbete med trafikstrategi och studier av åtgärdsvalstudier får påvisa lämpligaste lösningar för nuvarande problem med trafiksituationen. Se kommunens kommentar till Trafikverkets yttrande A2 angående väglänkar, anslutningspunkter och vägkorridorer.

Bredband

För att göra de yttre byarna attraktiva för nyinflyttning måste Leksands kommun aktivt arbeta för att fiberkabel grävs ner till byarna och skapa förutsättningar för en rimlig anslutningskostnad. Att överlämna det problemet till byarnas innevånare är inget som främjar inflyttning. Idag är en bredbandsanslutning med hög hastighet en självklarhet för ungdomar som tänker skaffa familj. En positiv inflyttning ökar ju även barnantalet så att en bra skola kan bibehållas.

Kommunens kommentar:

I översiktsplanen påtalas vikten av att bredbandsutveckling/fiberkabel är viktigt för en levande landsbygd. Kommunen arbetar redan aktivt med detta och delar uppfattningen. Kommunen har 2012-12-31, avslutat ett EU-projekt där vi möjliggjort anslutning av bredband i ett flertal byar. Efter besök ute i byarna har kommunen konstaterat att de flesta byar inte vill hantera frågan själv utan ser gärna att t.ex Dala Energi gör jobbet. Kommunen fortsätter nu med att ta fram en bredbandsstrategi som skall beskriva hur bl.a kommunen skall hantera utbyggnadsfrågan både organisatoriskt, penga- och resursmässigt.

D47. 2013-01-21

På sid 141 har man missat att vi också har ett kyrkbåtshus

På sid 143 tycker jag "åsikterna från Ullvi" är väl representativa

Kartan på sid 144 tycker jag är mer än lovligt oläslig. Borde åtminstone kompletteras med en karta i större skala som visar Tibbles och Ullvis omgivning, nu är de ju bara delvis återgivna.

På sid 145 undrar jag varför man skall bevara anslutningspunkterna till de trafikkorridorer som ska tas bort. På samma sida undrar jag varför inte cykelvägen kan förlängas öster om Näsgattu. Dessutom – vem har ansvaret för underhåll av den väg som finns (svårscyklad)

På sid 146 noterar jag att "skogsbruk ska bedrivas så att närmiljön bevaras etc". Hur ser man till att dessa önskemål efterlevs? Skogen och stigen ovanför Vändat är t ex rejält demolerad

och det inte bara av stormen för ett år sedan. På samma sida undrar jag vad man menar med "nyetableringar i omedelbar närhet till aktivt jordbrukscentra bör placeras på ett avstånd om minst 200 meter". Vad åsyftas? Avses bostäder eller verksamheter eller både och? Vad är motivet?

Cykelvägen bör förlängas ända till vägkorset Romma/Rönnäs, samt att också Ullvi by tar med Sägmyravägens trafikmiljö (se Hälla bys synpunkter).

Kommunens kommentar:

Kyrkbåthus i Ullvi läggs till i översiktsplanen.

Kartorna revideras.

Nyetableringar av bostäder och verksamheter bör placeras minst 200 m från jordbrukscentra p.g.a. störningar kan förekomma som ex buller och lukt.

Angående väglänkar, anslutningspunkter och vägkorridorer se kommunens kommentar till Trafikverkets yttrande A2.

Angående GC-vägar se kommunens kommentar till yttrande C21.

D48. 2013-02-12

Angående väg 929 Leksand-Romma

I Leksands kommuns översiktsplan 2014 har man gjort ett förslag att man skall stänga vägkorridoren för väg 929 sträckan Leksandsnoret- Romma. Man redovisar mycket riktigt att frågan har varit "på tapeten " under väldigt lång tid. Sträckan Sägmyra — Romma renoverades och byggdes i stora ny under mitten på 1980 talet, med stöd av dåvarande landshövding Ingvar Gullnäs. Man ha i underlaget ej tagit upp alla fakta utan ensidigt valt att gå på den linje som stödjer att vägen är ej är nödvändig. Man har heller inte gjort en ordentlig konsekvensbeskrivning till att nämnda vägkorridor skall tas bort.

Syfte

Att påvisa bakgrundsfakta om varför den nuvarande sträckningen av Sägmyravägen måste förändras och att en ny väg byggs, tvärtemot det förslag som man gjort i förslaget till översiktsplan. Man har valt att lägga in förslaget i en större kontext så att enkelt ja av politikerna på ett kommunstyrelsemöte kan ge långtgående konsekvenser för många människors liv och hälsa utan att politikerna vet vad de röstar om.

Omarronderingen

I östra och norra Leksand pågår just nu en omarrondering. Man har ej gjort någon konsekvensbeskrivning av vad detta innebär för trafiken längs nämnda väg. Skogsägarna och Staten investerar många miljoner för att samordna skogsmarken till färre enheter med större areal i samma enhet, många ägo gränser tas bort och nya skogsskiften (mera sammanhängande) tillförs markägarna, detta för att få en höjd produktion på skogsmarken och ett mera sammanhängande ägande. Nya skogsbilvägar byggs för att alla skogsskiften skall gå emot en väg, för att lättare transporteras till industrin för vidareförädling (till sågtimmer, massaved och energivirke mm.). Under omarronderingen har det varit huggningsförbud i ett antal år så många årsverkningar har därför inte kommit ur skogen. Omarronderingen som behäftas av stora kostnader för skogsägarna skall betalas på något vis och många tiotusentals kubikmeter virke kommer därför transporteras ut för att betala denna, en stor del av detta virke kommer att transporteras dit efter nämnda vägsträckning, för vidare transport till bland annat Sägverket i Insjön och Kvarnsvedens pappersbruk. Detta kommer att skapa arbetstillfällen hos lokala entreprenörer, och skogsägare och ger i slutänden ge många skattekonor till kommunen. Detta innebär även en höjd trafik efter vägsträckan med mycket tung trafik. På grund av huggningsförbudet har den tunga trafiken varit mindre de senaste åren än vad den normalt skulle vara. Man får ej heller glömma att skogen är den största naturtillgången i kommunen och den är förnyelsebar resurs både som virke och som bränsle. Bakgrundsfakta om detta kan inhämtas av Länsstyrelsens lantbruksenhet, Skogsstyrelsen och

Lantmäteriet. Även de stora entreprenörerna kan ge information, t.ex. Mellanskog, Weda skog, Siljans skog och Stora- Enso skog.

Kommunens kommentar:

Omarronderingen är inte en fråga för kommunen och behandlas inte i översiktsplanen.

Trafiksituationen

Vägen är underbart vacker en solig sommarmorgon men soliga sommarmorgnar är det ju inte så många under ett år. En snöig vintermorgon visar sig vägen i sitt rätta jag. Vägen är trång, mycket krokig och smal. Många skolbarn är ute efter vägen och väntar på skolbussen (en del med reflex, många utan) och trafiksituationen är rent ut sagt livsfarlig. Här är det inte frågan om det skulle hända en olycka med personskador utan när. Man har gjort ett stort arbete för att förflytta trafiken på andra vägar men trafiken kommer tvärtom att öka. Vägsträckan från Romma till Leksand har ungefär 100 utfarter och den är inte en huvudled förrän i höjd med Norsbro.

Genomfartstrafik

Genomfartstrafiken efter vägen är stor och beror till stor del av arbetspendling till och från Leksand. Vägsträckan är den kortaste sträckningen Leksand –Falun och trots att Ullvi by bar påverkat trafikverket för att trafiken att den skall välja andra och längre vägar så är denna trafik väldigt omfattande. Hockeytrafiken är också stor då många pendlar denna väg för att se på denna idrott. Naturligtvis väljer pendlarna den kortaste vägen. Nuvarande väg har en hastighetsbegränsning på 40 km i timmen. Kommunen väljer i sin översiktsplan att sin vilja att trafiken skall gå i norrsydlig riktning och att öst –västliga kommunikationer inte behövs.

Brand och räddning

Nuvarande vägförslag ligger där den ligger på grund av tidigare beslut inom kommunen. Räddningstationen är placerad vid den planerade Moskogslänken på ett sådant vis att man skall ha korta utryckningsvägar mot östra Leksand och mot västra delarna av Leksands kommun. Det liggande förslaget skulle ge en mycket förkortad anslutningstid, för räddningstjänst och ambulans, till inte bara byarna öster om Romma utan i den delen av Rönnäs fjärding som ligger öster om älven. Idag finns en räddningsväg som man har haft de senaste 10 –15 åren som går bredvid Limsjön som inte är för allmän trafik (denna väg tillkom som en tillfällig lösning efter en dödsbrand i Almborgsbjörken i slutet av 1990 talet). Att bygga ny väg med en älvbro med anslutning till Riksväg 70 skulle förkorta anslutningstiden för räddningstjänsten betydligt, och kan potentiellt rädda liv.

Ullvi by

Från Ullvi bys sida har man varit väldigt aktiv för att stoppa alla förslag för ett nytt vägbygge. De har även föreslagit smalgata och kommit med förslag om att tung trafik inte skall gå på vägen alls, man är även aktiv och gör bullermätningar. Man har uppvakttat trafikverket vid flera tillfällen, för att förflytta trafiken på andra vägar och man har arbetat aktivt för att stänga alla vägkorridorer m.m. Vägen skall naturligtvis då ledas om till en lämpligare plats.

Rönnäs Fjärdings byråd

Frågan har stötts och blötts i Rönnäs fjärdings byråd ett flertal gånger, den diskussionen är fortfarande levande.

Jordbruket

Tyvärn ligger vägkorridoren på jordbruksmark vilket kan bli ett problem för jordbruket, man måste vid projektering därför se till att lämpliga vägtunnlar med mera byggs för att man skall kunna fortsätta att driva denna viktiga näring. Jordbruket är även det beroende av tunga transporter med lastbilar med insatsvaror för och produkter från jordbruket. Glädjande har ett av företagen öppnat gårdsbutik och den behöver naturligtvis anslutning till en ny väg. Jordbruket är i stor omvandling och antalet jordbrukare har minskat kraftigt i kommunen de senaste 10 åren,

Skogsbruket

I kommunens översiktsplan beskrivs skogen som rekreationsytor! Skogen är visserligen en rekreationsyta också men i grunden är den en produktionsplats. Man borde kunna förvänta sig att kommunen har den kompetens som behövs för att förstå detta. Många av kommunens

medborgare är skogsägare och då skog behöver skötas med röjning, gallring samt slutavverkning gör man detta endera i egen regi eller genom olika entreprenörer. Kommunen förordar kontinuitetskogsbruk i sin översiktsplan, men verkar inte vara medveten om att detta i dagens läge utförs i väldigt liten omfattning. Trakthyggesbruket har varit den vanligaste metoden under de senaste 50 åren.

Kommunens kommentar:

I översiktsplanen är det den tätortsnära skogen som åsyftas vad gäller kontinuitetskogsbruk i ställningstagandet i kapitlet "Besöksnäring och friluftsliv".

Byarna Öster om Romma

Öster om Romma finns följande byar: Hisvåla, Almberg, Almbergsbjörken, Kilen, Hoberg, Veberg, Hackmora, Perhanshodarna, Hyttkvarn och Vålberg som är bebodda och ligger i anslutning till Sägmyravägen. I dessa byar är det många som arbetspendlar, det finns även en del barnfamiljer så dessa byar är på intet sätt några döda byar. De flesta av dem som bor i dessa byar är skogsägare och har en del av sin försörjning av skogsbruket. Här finns faktiskt en levande landsbygd!

Böle – Fallsbjörken

Böle – Fallsbjörken som är beläget ovanför Almbergsbjörken är vackra platser med stora naturvärden som ägs och drivs av Leksands Betes- och Avelsförening. Dessa vackra platser besöks varje år av tusentals bilister. Enbart på hingstsläppet första söndagen i juni brukar vi räkna in 400-600 bilar. Denna turisttrafik fortsätter med stor omfattning under hela sommaren.

Sägmyra

Sägmyra är en gammal industriort som numera har byggt upp ett nytt handelscentrum, Sägmyra är beläget 2 km utanför Leksands kommungräns efter väg 929 men ligger i realiteten ännu närmare kommungränsen. Denna ort är i alla fall en potentiell möjlighet för arbetstillfällen för människor Leksands kommun. Självklart kräver denna ort tung trafik för sina insatsvaror och leveranser.

Trafikverket

I översiktsplanen hävdar man att trafikverket vill att vägkorridoren tas bort men man redovisar inte att Ullvi by och enskilda kommunpolitiker vid flera tillfällen uppvakttat trafikverket om att vägkorridorerna skall tas bort.

Landsbygdsutveckling

Översiktsplanen handlar om att bygga och bo i Leksand, men borde också handla om att ge möjligheten att livnära sig inom kommunen. Kommunens mål är att det inom en framtid skall bo 18 000 innevånare i kommunen. Kommunen har valt att kommunikationer skall ske i nordsydlig riktning, frågan man kan ställa sig är varför. Tittar man på kartan så är kommunen större i Öst-västlig riktning. Kommunen bör därför satsa på även en Levande Landsbygd. Landsbygdsatsningar görs idag i kommunens tätorter, och man kan fråga sig om det är där landsbygdspengar skall vara. Kommunen bör satsa på en levande landsbygd på landsbygden. Visserligen är jord och skogsbruk på tillbakagång men landsbygden är utmärkt att driva företag på i olika kombinationsformer. För detta behövs goda kommunikationer och det innefattar inte bara bredband utan även bra vägar.

Översiktsplanen

I det nu liggande förslaget på översiktsplan har man valt att inte redovisa mycket av de tillgångar och hot som byarna i Östra Leksand har redovisat för kommunen. I flera av skrivelserna som skickats in har det skrivits om trafiksituationen bl.a. Hälla Romma Berg, Ö och V Rönnäs och Ullvi och Hisvåla, Almbergsbjörken, Almberg, Kilen, Hoberg, Veberg, Hackmora, Perhansbodarna och Hyttkvarn. Även Rönnäs Fjärdings byaråd har kommenterat vägsituationen.

Slutsats

att stänga den sista vägkorridoren innebär att:
Kommunen driver ett aktivt arbete mot en levande landsbygd.

Kommunen driver ett aktivt arbete för ökad miljöbelastning med att leda trafiken på långa omvägar via Amsberg eller Rättvik.

Kommunen driver ett aktivt arbete för att bibehålla en farlig trafikmiljö.

Kommunen gör ett aktivt arbete för att behålla den långa utryckningstiden för räddningstjänsten.

Man hävdar även att "Risken att tänkbar nytillkommandes bebyggelse skulle utgöra hinder för någon eventuellt ny framtida vägsträckning bedöms som låg". Resultatet av detta har vi har vid sett tidigare vid den senaste stängningen av en vägkorridor, direkt när vägkorridoren var stängd söktes byggnadslov för ny bebyggelse och beslutet var därigenom omöjligt att överklaga annat än för direkt närboende.

Diskussion

Min slutsats av ovanstående uppgifter visar att man inte bara skall ha vägkorridoren kvar utan att en ny väg bör byggas. För att utveckla och även behålla den levande landsbygd vi har idag.

Konkret Förslag

(Ett konkret förslag gjordes och skickades in till kommunen av byarna Hisvåla, Almbergsbjörken, Almberg, Kilen, Hoberg, Veberg, Hackmora, Perhansbodarna och Hyttkvarn, när man redovisade byarnas styrkor och svagheter detta har man valt att inte redovisa i översiktsplanen.)

Förslaget är att en ny väg byggs på sträckan detta är ett direkt citat från den skrivelse som man sammanställt!

Förslag till förbättrad trafiksituation i radbyarna

Förklara radbyarna som ett världsarv värt att bevara.

Starta ett kulturprojekt i mening att bevara radbyarnas genuitet.

Detta i sin tur kräver att vägen ersätts av en ny väg. Att bygga en ny väg blir då ett nödvändigt ont för att behålla de höga kulturvärden i radbyarna. Genom detta skall inte vägen drivas som ett vägprojekt utom som ett kulturprojekt med pengar från "EU". Kontentan blir att hus och boende i radbyarna avlastas den stora trafiken, att räddningstjänstens utryckningstider till de "glömda" byarna reduceras, att boende kan få direkt anslutning till Rv 70, att attraktionen att bo i de bortre byarna ökar."

Kommunens kommentar:

En levande landsbygd är viktigt för kommunen. Småskalig förtätning i byarna är önskvärd för att bevara dess unika karaktär. Större exploateringsområden skulle strida mot riksintresset för kulturmiljövård för Dalälvsbyarna. För att möjliggöra för fortsatt utveckling av byarna och samtidigt skydda miljön är områdesbestämmelser och riksintresset ett starkt skydd för bevarandet av karaktären. Frågan om världsarv drivs inte av kommunen.

Angående väglänkar, anslutningspunkter och vägkorridorer se kommunens kommentar till Trafikverkets yttrande A2.

Översiktsplanen kompletteras med åsikter från byinvånarna.

Byaområdet Södra

- LIS

D49. 2013-02-22

Bakgrunden till våra synpunkter är att vi vill bygga permanentboende på ett skifte på den östra delen av Näbbudden. Skiftet är utformat på ett sådant sätt att 100 m från närmaste strandlinje (vilket är på grannens tomt) innebär i praktiken att avståndet från tilltänkt tomt till vattnet blir 120-130m, vilket vi tycker blir väldigt långt ifrån. Om vårt skifte skulle vara en del av LIS-området, skulle vi kunna bygga 75-80 meter från närmaste strandlinje, dvs 100 meter från strandlinjen på vårt skifte. Marken där vi vill bygga är över 2 meter över normalvattenståndet. Vi har höjdmätt med hjälp av laser.

Efter samtal med personal från samhällbyggnadskontoret har vi förstätt att anledningen till att LIS -området slutar i jämnhöjd med Rälta, är att stora delar av Näbbudden befinner sig under 2 m över normal vattenståndet. Men den norra och östra delen av marken kring Öälven är betydligt högre än 2 meter över normalvattenståndet.

Det finns alltså stora möjligheter att peka ut de delar av marken kring Öälven som ligger högre än 2 m över normalvattenståndet (vilket är den övervägande delen) som ett LIS område. Av vad vi har förstätt av kartan "Föreslagna LIS området i Leksands kommun", har området inte inventerats, vilket vi tycker borde göras innan beslut fattas. I en skrivelse från 2012-03-06 anser Ål-Kilens bystyrelse att området kring Öälven och området mellan Näbbudden och Åsgråda, är lämpligt för byggnation och att området bör göras till ett LIS området. Byn är med andra ord positiv till att området förtätas och att fler flyttar till byn.

Kommunens kommentar:

I södra delen längs Österdalälven och Öälven pekas ytterligare ett antal områden ut som bedöms vara lämpliga. Strandskyddsinventeringen utökas och kartorna kompletteras.

D50. 2013-02-22

De åsikter från Åkerbodarnas invånare som redovisas i översiktsplanen delas inte av alla bybor. Byföreningen har inte informerat alla invånare om möjlighet att lämna synpunkter i detta. De åsikter som framförts kommer inte från markägare som äger sjötomterna. Vi vill att man helt stryker följande texter i kolumnen svagheter:

"Privatägd mark längs stranden"

"Strandpromenad saknas"

Det ska inte betraktas som en svaghet att det är privata markägare som i generationer ägt marken vid Styr sjön. Det privata markägandet ska respekteras. Åkersbodarna är en öppen by och markerna är tillgängliga enligt allemansrätten. Inga stängsel och avspärningar finns idag. En markägare äger marken där badplatsen i byn Åkersbodarna ligger. Badplatsen nyttjas av bybor, turister och besökare i samförstånd med markägaren. Det finns inget behov att exploatera marken närmast stranden för att göra en strandpromenad då det enligt allemansrätten är möjligt att fritt vandra över markerna idag. Dessutom går den gamla byvägen igenom byn och passerar alldeles nära byns badplats. Byvägen går igenom gammal bebyggelse och det är öppna vyer i ett öppet landskap med sjöutsikt.

De privatägda sjötomterna i byn Åkersbodarna bör inte omfattas av LIS. Det är bra som det är idag med en gräns på 100 meter från sjön när det gäller nybyggnation.

När det gäller kollektivtrafik så är detta felaktigt uppfattat. Det finns en mycket begränsad kollektivtrafik från Åkersbodarna och till och från tätorterna. Det är svårt att åka kollektivt för att ta sig till sitt jobb. Det är för få turer och de är inte anpassade så man kommer till sitt arbete i god tid.

Kommunens kommentar:

Föreslagna LIS-områden anses ge möjligheter att utveckla området om intresse finns från respektive markägare. Strandskyddet ligger fortfarande kvar i utpekade LIS-områden i översiktsplanen men vid en bygglovsansökan kan ytterligare två möjliga särskilda skäl till strandskyddsdispens användas. Det första skälet är att byggnaden, verksamheten, anläggningen eller åtgärderna bidrar till utvecklingen av landsbygden. Det andra skälet är byggande av enstaka bostadshus i anslutning till befintlig bebyggelse.

I dagsläget finns inga kommunala resurser för iordningsställande av strandpromenad men det är önskvärt att möjligheten finns för allmänheten att kunna röra sig längs stranden. Anläggande av strandpromenad görs alltid i samråd med markägarna.

Inkomna åsikter från byinvånare inför översiktsplanarbetet har använts som ett underlagsmaterial men är inte avgörande för översiktsplanen.

Citat ur översiktsplanen "Buss trafikerar länsvägen under vardagar", anses inte felaktigt.

D51. 2013-02-22

Ang översiktsplan I det förslag till översiktsplan som redovisats på möten vill ni minska strandskyddet till 20 m vid byggnation. Det blir detsamma som att ta bort det helt, med andra ord försvinner alla möjligheter att ta sig fram utefter älven mellan Tunsta och Ål-Kilen. Det är ju bara att titta hur det ser ut idag med staket och häckar fast det inte är tillåtet. Alltså dåligt förslag. Dessutom tror jag inte för ett ögonblick att befolkningsutvecklingen hänger på slopat strandskydd, då är nog skola, jobb och barnomsorg betydligt viktigare. Att tillåta byggnation efter älven med infiltration känns också fel. Redan idag kan man se viss ökad växtlighet nedströms Slimson. Dessutom finns ingen annan infrastruktur redovisad, exempelvis vägar.

Kommunens kommentar:

I förslaget LIS-område Tunsta Åhl-Kilen sparas tre skogsområden. För att möjliggöra för allmänheten att nå stranden görs följande tillägg i kommunens ställningstaganden för LIS-områden i kapitlet "Stränder och strandskydd":

7. För att säkerställa strandskyddets syften ska byggnation inom ett LIS-område alltid föregås av platsspecifik bedömning för att utreda eventuell påverkan på växt och djurliv samt allmänhetens nyttjande av området.

8. För att tillgodose allmänhetens tillträde till stranden och skydda växt- och djurliv i strandzonen vid bebyggelse inom LIS-områdena (ej bäckar) ska alltid en zon av några tiotals meter längs med stranden och en passage från omgivningen till stranden tydligt avsättas beroende på topografi och övriga förutsättningar. Maximala sträckan mellan passager får inte överstiga 300 m.

Vid större exploateringar ska gemensamma VA-lösningar eftersträvas. Det kommunala VA-nätet kan utökas från Tunsta. Förutsättningar för infiltrationer är goda längs denna sträcka och viss förtätning bör därför kunna ske med enskilda anläggningar.

Samordningar av vägar ska ske med så få anslutningspunkter till riksväg 70 som möjligt. Större exploatering av områden ska föregås av detaljplanering där dessa frågor utreds mer i detalj.

Jordbruksmark allmänt

C24. Lantbrukarnas riksförbund (LRF) 2013-02-21.

Först vill vi poängtera vikten av att vi fått vara med tidigt i planeringsprocessen. Vi anser att det är mycket värdefullt för båda parter med en fortlöpande dialog mellan lantbrukarnäringen och samhällsbyggnadskontoret runt frågor som berör det öppna landskapet.

Våra synpunkter på samrådshandlingen 7 november 2012 (utan inbördes rangordning.) LIS-områden i Hagen — Mjälgen — Ytteråkerö. (sid 120) Ingående åker och betesmark måste bevaras.

Kommunens kommentar:

Efter länsstyrelsens påpekande minskas de stora generella områdena för LIS ner till mer specifika områden. Kommunen anser att naturlig komplettering av bebyggelse i byarna ska vara möjligt på avgränsade delar av jordbruksmarken.

Åkermarken på södra Åkerö (gulraster) (sid 84) Måste bevaras.

Kommunens kommentar:

Område för bebyggelse på Åkerö tas bort.

Grönområde på nordvästra Åkerö på befintlig åkermark (sid 84) Åkermarken måste bevaras.

Kommunens kommentar:

Grönmarkerat område tas bort för att undvika misstolkning. Området ska fortsätta nyttjas som öppen jordbruksmark.

Skyddsavstånd från aktiva jordbrukscentra till nyetablering av bostäder. Vi vill öka detta till minst 300 m.

Kommunens kommentar:

Kommunens riktlinje är 200 m men detta är endast en rekommendation. Skyddsavståndet bedöms i varje enskilt fall enligt miljöbalken.

Områden för småindustri och handel (sid 84).

Vi godkänner det södra området Hjorthagen trots att det delvis består av åkermark. Däremot motsätter vi oss området norr om Volvo. Även på området södra Övermo måste åkermarken bevaras.

Kommunens kommentar:

Se kommunens kommentar till länsstyrelsens yttrande A1 om odlingslandskapet.

Limalänken (sid 80 och 84)

Vi motsätter oss föreslagen dragning från värmeverket mot riks 70, det skulle förstöra alldeles för stor del av åkermarken mellan Lima och Volvo. Vi föreslår istället att vägen dras norr om Lima, österut mot Krökbacken. Längs denna kan området för småindustri utökas och nya bostadsområden kan planeras norr om Lima.

Kommunens kommentar:

Avseende Limalänken får kommande studier av åtgärdsval och utredningar visa möjliga alternativ på sträckningar.

Planförslagets område för bostäder öster om Hjortnåsheden-Sunnåäng (sid 134) Detta vill vi ta bort helt. Istället ansluter vi oss till det förslag som Hjortnäs-Sunnångs Byamän har lämnat och som pekar ut tre olika områden för ny bebyggelse.

Kommunens kommentar:

Jordbruksmarken undantas område för planerade bostäder. Se kommunens kommentar till länsstyrelsens yttrande A1 om odlingslandskapet.

Planförslag för Lånäs.Östanhol (sid 108)

Vi godkänner området för bostäder mellan järnvägsstationen och Tällbergssporten. Däremot motsätter vi oss det stora gulstreckade området. Här ingår bl.a Bo Erkers brukningscentrum med tillhörande betesmarker och öppna åkrar, Lundkvists åker- och betesmarker m.fl. Allt detta måste bevaras och betesmarker kunna utökas efter pågående omarrondering. Vi föreslår att kartan ritas om och att man tar fram en ny kartsymbol som förklarar att bostäder kan få byggas utspritt i området, i huvudsak skogsmark och där pågående jordbruk inte störs.

Kommunens kommentar:

Se kommunens kommentar till länsstyrelsens yttrande A1 om odlingslandskapet. Föreslaget område för bostäder minskas ner och jordbruksmarken undantas. Karaktären av jordbruksby ska bevaras även i framtida tillkommande bebyggelse.

D52. 2013-02-12

Jordbruksmarken är en nationell resurs. Tätortsnära jordbruksmark kommer i framtiden att bli ett nödvändigt tillskott i näringskedjan. Med den nuvarande utvecklingen följer att det inom en snar framtid kommer att bli brist på odlingsbar mark. Många nationella och internationella undersökningar ger vid handen att alla naturresurser behövs för att ge den växande befolkningen tillräckligt med mat.

I översiktsplanen noteras följande punkter

Enligt 3 kap 4 § MB är jordbruksmark av nationell betydelse och brukningsvärd åkermark får endast tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar om den behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmänhetens synpunkt tillfredställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

"Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologiska produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks. "Nationellt miljökvalitetsmål

1. Näringslivsstrategi för kommunens utveckling ska tas fram.

Jordbruket ska främjas så långt ekonomiska förutsättningar, ägareförhållanden och rationella brukningsmetoder medger.

Exploatering av jordbruksmark ska alltid föregås av samråd med LRF's lokala förening.

Jordbruksmark är en viktig samhällsresurs och bör därför endast bebyggas för att tillgodose betydelsefulla samhällsintressen och kommunens utveckling.

Det skall finnas natur- och grönområden och gröonstråk i närhet till bebyggelsen med god kvalitet och tillgänglighet.

I en dom från Kammarrätten i Sundsvall fastställdes att bebyggelse på brukningsbar mark ej kunde tillåtas. (Bilaga 1) En skrivelse har sänts till EU med en förfrågan om deras policy vad gäller bebyggelse på brukningsbar åkermark.

Svar bifogas (Bilaga 2) från Christian Svanfeldt (civ. ing.; fil. dr.) Analytiker inom stads- och regionalutveckling på europeiska kommissionens generaldirektorat för regional- och stadspolitik. Johan Rockström, Professor in Environmental Science with Emphasis on Water Resources and Global Sustainability at Stockholm University, and the Executive Director of Stockholm Resilience Centre. Board member of the Tällberg foundation

(Bilaga 3). I en skrivelse uttrycker han sin oro för klimatutvecklingen på jorden samt betonar betydelsen av att bevara jordbruksmark. Texten avslutas med: En ökning av medeltemperaturen på jorden med 4 grader Celsius skulle medföra en dramatisk förändring av livsvillkoren vilket innebär att "Det är ännu mer oansvarigt att låta mer jordbruksmark försvinna för alltid". Mot bakgrunden av ovan presenterade fakta anser jag att det är ansvarslöst att ytterligare förstöra jordbruksmark för kortsiktiga eventuella vinster.

Kommunens kommentar:

Se kommunens kommentar till länsstyrelsens yttrande A1 om odlingslandskapet.

D53. 2013-02-21

Bebyggelse bör ej ske på åkermark:

-Bilaga: Skyddet av åkermark bekymrar regeringen: "Det är väldigt dumt att bygga bort åkermark" Mer åkermark blir tätorter

Vildmarksriket ges för stort utrymme:

Vildmarksriket är ett 50 000 hektar stort skogsområde i gränstrakterna av kommunerna Leksand, Vansbro och Mora varav cirka 8 000 hektar är värdefull naturskog. Möjligheter till friluftsliv i områden med vildmarkskaraktär, som ligger så pass nära samhällen, kan bli ovärderliga i framtiden, påstås det i förslag till nya planen. Men det som behövs i Kommunen är arbetstillfällen och inte friluftsliv! Bilaga Örnar eller vindkraft

Kommunens kommentar:

Idag är endast omkring 2 % av den produktiva skogsmarken skyddad. Kommunen ser behov av att skydda större arealer. Vildmarksrikets syfte är att bevara biologisk mångfald i ett för övrigt intensivt skogsbruksområde. Detta område kan bli värdefullt för friluftsliv och naturturism som i sin tur kan bidra till arbetstillfällen.

Vindkraft ges för lite utrymme. Bilaga Klimatneutralt Norden, Ny rapport

Kommunens kommentar:

Kommunen är i grunden positiva till vindbruk men pga av riksintresse för väderradar och riksintresset "Siljansområdet" samt intresse att bevara Vildmarksriket orört återstår begränsat med områden för vindbruk.

Bebyggelse kan ske i området runt Lappmyren.

Kommunens kommentar:

Skogsområdet runt Lappmyren är viktigt för det tätortsnära friluftslivet med skid- och motionsspår och ska bevaras som sådant.

D54. 2013-02-22

Som en av de få kvarvarande heltidsjordbrukarna mellan Leksand och Insjön, väster om Österdalälven vill jag framföra följande synpunkter på liggande förslag till Översiktsplan för Leksands kommun 2014", då det i nuvarande utformning kan komma att påverka möjligheten till att bedriva ett livskraftigt jordbruk i framtiden på ett negativt sätt, vilket i förlängningen leder till att det öppna landskapet i området hotas. Delar av området (Insjön - Moskogen) som jag nämner är kommunens största sammanhängande öppna jordbrukslandskap och väl exponerat längs riksväg 70

Påpekas bör att jag har god insyn och kunskap om förutsättningarna att bedriva ett lönsamt och uthålligt jordbruk i ovan nämnt område då jag genom nära samarbete med övriga aktiva lantbrukare brukar mark inom hela området, det vill säga Åkerö, Heden, Styrjöbo, Övermo, Yttermo samt Häradsbygdens byar.

Redan idag råder det brist på åkermark för att kunna expandera på önskbart vis. Till exempel så har potatisodlingen nått sin gräns i området med hänsyn till att klara av att få till en vettig växtföljd som främjar den långsiktiga möjligheten till odling med bibehållen bördighet och en minimering av kemisk bekämpning. Att ta till kemisk bekämpning, vilket vi helst vill undvika, är många gånger orsakad av en dålig växtföljd. Även spannmålsodlingen skulle gå att utöka i området om det fanns mer mark att tillgå.

De lätta sandjordarna som främst finns i områdets norra delar är mycket värdefulla för den ekonomiskt viktiga potatisodlingen. Här vill jag särskilt understryka vikten av att värna och bevara den kvarvarande åkermarken i Åkerö som i förslaget föreslås att användas till bebyggelse. Det samma gäller för marken söder om Övermo, öster om riksväg 70 som är inritad som industrimark. Detta förslag till industrimark bör tas bort, till förmån för att även i fortsättningen vara avsatt som jordbruksmark. Dylika förslag är ej förenligt med kommunens ambitioner att bevara odlingslandskapet.

Vad gäller de i översiktsplanens tilltänkta "LIS-områden vid lokor i Häradsbygden" måste dessa områden utformas och tillämpas på ett sådant sätt så det ej leder till att jordbruksmark runt dem tas i anspråk för byggnation eller att anslutningsvägar till nya bostäder splittrar befintliga brukningsenheter.

Grundförutsättningen för att behålla det öppna odlingslandskapet i kommunen är att värna och skydda all aktivt brukad åkermark från exploatering. De mångmiljon-investeringar som gjorts av företagen inom jordbrukssektorn i området de senaste åren i form av byggnader och maskiner har inget värde om det inte finns åkermark att bruka på ett rationellt sätt. Det är viktigt att bibehålla brukningsenheterna (fälten) så stora och sammanhängande som möjligt för att kunna bedriva en lönsam verksamhet.

Det finns även en markant miljömässig vinst med att behålla den lokala produktionen av jordbruksprodukter som bör beaktas i utformandet av den nya översiktsplanen. Av produktionen i mitt verksamhetsområde (från Leksand till Insjön, mellan broarna) förbrukas upp emot 50% inom kommungränsen och uppskattningsvis så mycket som 90% inom länsgränsen. Dessa siffror handlar i grova drag om: mat och foderpotatis 1500 ton och foderspannmål 900 ton. Det odlas även oljeväxter och foderarter på en ansevärd areal i området och all halm som bärgas på sädesfälten används som strö till djurbesättningar inom kommunen. Utöver detta finns det över 150 hektar vall och betesmark där all avkastning förbrukas lokalt. Detta bidrar starkt till att reducera långväga transporter av livsmedel och djurfoder vilket borde uppskattas av en miljömedveten kommun.

Från branschen upplevs det som positivt att kommunen anser att det är viktigt, och har en sund inställning med, höga ambitioner, att bevara det öppna landskapet såsom bland annat Åke Sjöberg redovisade på informationsmötet i Övermo bystuga. Däremot är det mycket oroväckande att näringslivschefen Per Strid två dagar senare står på en företagarfrukost i Leksand och säger "att vi måste våga ta obekväma beslut och kanske offra lite åkermark för bostäder". Frågan är vad som gäller i ett skarpt läge i framtiden? Vinner skyddet av åkermarken över tänkbar exploatering? Det håller inte i längden att nagga lite i kanten här och var på åkrarna för till slut kommer man till en gräns där bruksenheter är för små och uppsplittrade för att det ska gå att bedriva ett rationellt och lönsamt jordbruk.

Min åsikt och önskemål är att all aktivt brukad åkermark i Leksands kommun skall redovisas och ges framtida skydd mot exploatering i den översiktsplan som nu utarbetas av kommunens tjänstemän då god jordbruksmark är en ändlig resurs.

Sammanfattning:

Bevara den återstående åkermarken i Åkerö och undvik bebyggelse där.

Undvik att använda åkermarken söder om Övermo, vid Leksands södra infart, till industriområde eller annan verksamhet utöver jordbruksproduktion.

Utöva stor varsamhet vid utnyttjande av eventuella LIS-områden runt lokorna i Häradsbygden så att de ej påverkar odlingsmöjligheterna på ett negativt sätt.

Ge den viktiga åkermarken ett uttalat skydd och hög status i den nya översiktsplanen.

Kommunens kommentar:

Se kommunens kommentar till länsstyrelsens yttrande A1 om odlingslandskapet.

D55. 2013-02-25

Jag undrar hur man kan stå på möten och tala om att man värnar om åkermarken när man samtidigt bygger på ganska mycket sådan mark i Leksand. Kommunen ligger relativt högt i landet bland kommuner som bygger på åkermark. Förstår inte berörda att jordbruksmarken i kommunen behövs för att bönderna ska kunna fortsätta sin verksamhet. Det krävs växelbruk och för det måste all mark som finns utnyttjas för odling.

Kommunens kommentar:

Se kommunens kommentar till länsstyrelsens yttrande A1 om odlingslandskapet.